

Dissident #2

Hösten 2005

Uppror och anarki

Introduktion till den insurrektionella anarkismen • Det revolutionära nöjet att tänka själv • Anarkistiskt perspektiv på globaliseringsrörelsen • Samtal om uppror • Klassorganisering

• www.socialism.nu/batko-gruppen •

Innehåll

Förord	3
Del 1	11
Anarkister och handling	11
Det insurrektionella projektet	14
Några artiklar om insurrektionell organisering	18
Bortom syntesstrukturen	18
Affinitetsgruppen	19
Autonoma basgrupper	21
Bortom ”arbetarism” – bortom syndikalism	23
Utbrytningen från ghettot	24
Del 2	27
13 noteringar om klasskamp	27
Några punkter om den insurrektionella anarkismen	31
Självorganisering och uppror	36
Anarkistisk etik i anti-globaliseringsrörelsens tidsålder	39
Samtal om uppror	59
Del 3	75
Det revolutionära nöjetatt tänka själv	75
Anti-massmetoder för organisering av kollektiv	85
Autonom organisering bland Turins järnvägsarbetare	100
Ordlista	105

Förord

Batko-gruppen, 2005

Så var den äntligen här, *Dissident #2*. Tjockare, snyggare och om möjligt ännu intressantare än sist. Vi har förhoppningsvis även lärt av våra misstag och fått bukt med de flesta av de barnsjukdomar det första numret drabbades av. Sedan dess har redaktionen utvidgats, och gruppens politiska sammansättning har i viss mån förskjutits från en mer plattformistisk linje (som presenteras i *Dissident #1*) till förmån för de perspektiv som utgör detta nummers tema – den insurrektionella anarkismen.

Till att börja med måste vi poängtera att det inte finns någon ”insurrektionalism” i den meningen att det skulle vara ett nytt ideologiskt paket som gör anspråk på att sitta inne med alla de frågor och svar ”den revolutionära arbetaren” behöver. Det är inte heller enbart en avgränsande negativ kritik av den nuvarande ”vänstern” eller någon specifik inriktning eller teori. Tror man det så har man missat poängen. Den insurrektionella anarkismen ska istället förstås som ett försök att formulera en tendens inom den revolutionära rörelsen, ett perspektiv som alltid finns närvarande i klasskampen och som framträder ur den, och hur vi som revolutionärer ska förhålla oss till detta. Det verkar kanske abstrakt och svårbegripligt nu, men vår förhoppning är att det klarnar när man väl läst igenom dessa texter.

Det de insurrektionella anarkisterna har bidragit med, och som gör dem så intressanta, är att de med utgångspunkt från de klassiska anarkistiska grundprinciperna (direkt aktion, handlingens propaganda, odogmatiskhet osv.), och utifrån egna analyser av den samtida verkligheten, har försökt kasta hela den *formella arbetarrörelsen* över bord med allt vad det medför av ideologiska fördomar, traditioner och alienerande strukturer. Istället har de inlett det otroligt ambitiösa projektet att formulera en helt ny koherent helhetsteori för revolutionär praktik som faktiskt kan ta oss närmare revolutionen, inte bara prata om den. De försöker formulera och systematisera de spontana perspektiv som är drivande i klasskampen – och de har faktiskt kommit en bra bit på väg.

Det är det mest ambitiösa anarkistiska försöket att utarbeta ett revolutionärt helhetskoncept (där teori, praktik och organisationsform bildar en logisk enhet) sedan syndikalismen formulerades och sattes på prov i början på 1900-talet. Annars är ju de två mest välkända och utbredda försöken till revolutionära helhetskoncept leninismen och socialdemokratien. Och sen dessa fick hegemoni inom den formella arbetarrörelsen så har i princip alla strömningar som framträtt och utkristalliserats ur klasskampen, antingen varit varianter på dessa eller enbart avgränsat sig negativt utan att formulera några egna perspektiv. Detta gäller i allra högsta grad olika anarkistiska initiativ som, istället för att ta fasta på den anarkistiska teorin som faktiskt finns, ofta nöjt sig med att låta principer förfalla till platta dogmer och låta teori förvandlas till ideologi utan att ha någon verklig ambition att påverka någonting.

För att knyta diskussionen till den politiska diskussionen i Sverige idag kan man säga att de perspektiv som den insurrektionella anarkismen målar upp, sätter ord på många av de outtalade eller spontana perspektiv som mer eller mindre varit ledstjär-

nor för den s.k. autonoma rörelsen och utomparlamentariska vänstern under hela 90-talet. Men just på grund av att de har varit outtalade och spontana så har det blivit *eklektiskt*. Man har plockat en bit här och en bit där och byggt en praktik på fragment, samtidigt som man fortfarande har identifierat sig med vänstern snarare än klassen, och fortfarande försökt motivera sin praktik med valda bitar av den formella vänsterns ideologi.

På grund av denna antiteoretiska inställning och negativa avgränsning har vissa saker lyckats medan andra delar blivit helt fel. Därför kan man säga att de insurrektionella perspektiven både bekräftar och vederlägger den s.k. ”rörelsens” teori och praktik. Den bekräftar den i den mån som den faktiskt var ett uttryck för verkliga tendenser i klasskampen, och i den mån grupper inom den gick i täten för och utvecklade dessa på ett insurrektionellt sätt – från husockupationerna på 80-talet, över miljörörelsen, den militanta antifascismen, kvinnokampen osv., till återupptäckandet av klasskampen med någon form av kulmen i anti-globaliseringsrörelsen. Den vederlägger den å andra sidan i så mån att den faktiskt är/var en del av den aktivistiska och alienerande vänstern med allt vad det innebär.

Här är det viktigt att påpeka att vi i våra diskussioner, både inom gruppen och med andra, har förstått att den insurrektionella anarkismen ofta misstolkas som en *teori för aktivism* (och kanske till och med ultraaktivism), och att ingenting kan vara mer fel. Troligen beror detta missförstånd på att de som gör den tolkningen (både dess kritiker och vissa av dess anhängare) själva är så inkörda i det *vänsteristiska* tänkandet att de har svårt att föreställa sig en självständig klasskamp utan *medierande* vänsterorganisationer. Det insurrektionella perspektivet är istället en utväg från aktivismen. För att förstå detta måste man se den insurrektionella anarkismen som en teori för *klassorganisering*, inte som en teori för *vänsterorganisering*. Den insurrektionella anarkismen förhåller sig inte till vänstern. Den gör vänstern meningslös. Detta betyder helt enkelt att vänstern är ointressant som referenspunkt för oss som revolutionärer (eller kommunister, eller anarkister, eller vad vi nu kallar oss).

De tendenser och strömningar som det insurrektionella perspektivet försöker förena till en *koherent* teori för praktik är uttryck för tendenser som är – och alltid har varit – en del av klasskampen, de har alltid varit med och gjort sig hörda på olika sätt och i olika former. Ibland har det kallats ”den andra arbetarrörelsen”, ibland ”ansiktslöst motstånd”, och de tar sig bl.a. uttryck i vilda strejker, sabotage, kravaller, stölder osv. – kamper som har det gemensamt att de helt bryter med den borgerliga ordningen. Men det är givetvis inte så att det går att dra en klar gräns mellan ”en dum vänster” och någon ”ren klasskamp”, så förenklad är inte verkligheten. Snarare är det så att precis som att det alltid finns en insurrektionell strävan i klasskampen, så utkristalliseras det alltid grupper och initiativ ur dessa kamper som försökt formulera ny teori och/eller tar till sig redan existerande teori som bekräftar och utvecklar dessa insurrektionella tendenser. Detta blir extra tydligt i revolutionära situationer och stora kampuppsving, men det pågår i en eller annan form hela tiden. I och med detta blir dessa grupper de facto en del av vänstern (om de inte redan var det). Detta är egentligen inget problem i sig, för tendensen att *konstitueras* som en institution inom vän-

stern finns alltid inneboende i alla klasskamper och klassorganisationer, på samma sätt som den ”verkliga klasskampen” alltid på ett eller annat sätt är en del av den institutionaliserade vänstern som helhet.

Det stora problemet har istället varit att de grupper och teorier som på ett eller annat sätt är uttryck för den insurrektionella tendensen fortsätter att ha den institutionaliserade vänstern som referenspunkt. De använder bara sin teori som en negativ avgränsning från vissa aspekter av vänsterismen, men fortsätter att okritiskt svälja andra, och de söker gemenskap med andra grupper utifrån ett avståndstagande från den formella arbetarrörelsen, även om man inte tar avstånd från samma aspekter av den, istället för att förenas kring en gemensam klasskamp. Detta gör att det skapas ett förvirrat hopkok av strömningar och tendenser som kallas ”den utomparlamentariska vänstern” eller ”den autonoma rörelsen” som istället för att bli ett verktyg i klasskampen blir till ett gränsland, eller ett sammanfogande kitt, mellan den gamla formella arbetarrörelsen och *den verkliga kommunistiska rörelsen* och på det sättet faktiskt motverkar sina egna uttalade syften. En kritik av aktivismen måste alltid ske utifrån ett klasskampsperspektiv. Om den sker utifrån ett vänsterperspektiv så missar den målet och blir i värsta fall till ett fördömande av själva klasskampen.

Det insurrektionella perspektivet är ingenting nytt inom anarkismen utan det har funnits med ända sedan de första anarkisternas dagar. Dess rötter finner man främst hos Bakunin¹ och Malatesta². Bakunin bekämpade föreställningen om att demokrati och representation (dvs. staten i alla dess former) kunde användas i den sociala revolutionens tjänst. Istället förespråkade han direkt och kompromisslös attack mot staten och kapitalet, samtidigt som han aktivt var delaktig i formandet av autonoma gräsrotsgrupper runt om i hela Europa. Bakunin var ingen elitist eller hycklande auktoritär som hans motståndare anklagade honom för att vara. Bakunin stod istället för en direkt icke-representativ organisations- och kampmetod som genom handlingens propaganda skulle driva den sociala konflikten till sin spets, dvs. till uppror, och i förlängningen social revolution:

”Som osynliga lotsar mitt i den folkliga stormen ska vi föra befälet, inte genom en påtaglig makt utan genom alla förbundnas kollektiva diktatur. En diktatur utan armbindel, utan namn, utan officiell rätt; och desto mäktigare eftersom den inte bär spår av någon makt.”³

En av Bakunins kamrater och arvtagare var den italienska anarkokommunisten Enrico Malatesta. Han kritiserade plattformisterna utifrån ett insurrektionellt perspektiv. Vad som gör Malatestas kritik relevant (till skillnad från syntesförespråkarna och individualisterna) är att han utgår från en kommunistisk ståndpunkt och förespråkar kollektiv och social kamp, dvs. han utgår från klasskamp. Malatesta höll med plattformisterna om behovet av teoretisk och taktisk enhet och att klasskampen måste

vara en social kamp, men han kritiserade plattformens organisationsförslag som han ansåg var allt för statsliknande.

I Malatestas efterföljd fanns det en annan italiensk anarkistisk kommunist som har fått en central betydelse för den insurrektionella anarkismen. Han hette Luigi Galleani⁴ och var verksam samtidigt som Malatesta, men blev tvungen att fly till USA 1901 för att slippa hamna i fängelse för sin revolutionära övertygelse. Galleani var kritisk till formella organisationer över huvud taget, som han ansåg hade en tendens att utvecklas till hierarkiska och byråkratiska institutioner och därmed förlora sin anarkistiska och revolutionära potential. Han såg ingen motsättning mellan individuell och kollektiv kamp och förespråkade spontanitet, autonomi och självständighet, direkt aktion osv. samtidigt som han försvarade anarkistisk kommunism och hävdade en enhet mellan Kropotkins⁵ ”ömsesidig hjälp”⁶ [mutual aid] och upproriskhet. Just betoningen på att det inte är någon motsättning mellan individuell och social kamp, mellan anarkism och kommunism, och kritiken av formell organisering har blivit en viktig utgångspunkt för senare insurrektionella anarkister.

Med kampuppsvinget på 60- och 70-talen återvitaliserades det insurrektionella perspektivet och kunde fördjupas ytterligare utifrån analyser av, och deltagande i den tidens kamper, i synnerhet i Italien. I Italien revolterade de unga oskolade industriarbetarna, ”massarbetarna”, våldsamt mot löneslaveriet, med höjdpunkten under den s.k. ”heta hösten” 1969. Staten mötte upproret med bland annat ”spänningens strategi” – bombdåd utförda av staten som anarkisterna fick bli syndabockar för. Provokationer som tjänade till att rättfärdiga hård repression. Under 70-talets senare hälft formades en större rörelse av studenter, kvinnor, ungdomar och arbetslösa. Denna rörelse var på många sätt olik tidigare proletära rörelser: ickehierarkisk, ideologiskt öppen och löst sammansatt. 1977 mördades en radikal student av en fascist och ”77-rörelsen” exploderade över hela landet.

Det var i detta sammanhang som Alfredo Bonanno⁷ och andra italienska anarkisterna lade grunden för en modern insurrektionell hållning. Deras kritik av 70-talets kamper fokuserade på hur organisationsformerna påverkade kampernas innehåll, och en djupare kritik av formell organisering formulerades. Insurrektionalisterna var speciellt inblandade i antikärnkrafts- och fredsrörelsen och t.ex. motståndet till militärbasen i Comiso i Sicilien. Utifrån dessa kamper betonade man tre centrala principer för insurrektionell kamp: 1) permanent konfliktualitet; att kampen aldrig fick övergå till medling, förhandlingar och kompromisser, 2) autonomi och självaktivitet; kampen skulle bedrivas utan representanter och ”specialister”, och 3) organisering som attack; att själva organisationen skulle fungera som ett medel för attack mot stat och kapital, inte som ett mål i sig självt. Aktiviteten blir det primära och kampen utvecklas inte till organisationsfetischism.

Insurrektionella perspektiv har, givetvis, också utvecklats utanför den anarkistiska idétraditionen. En marxistisk variant var *Johnson-Forest-fraktionen*⁸ som i Amerika

började undersöka vanliga arbetares vardag. De gav ut skrifter och publikationer som skrevs av arbetare själva som analyserade sin egen situation. De fokuserade på arbetarnas självaktivitet och kritiserade vänsterns syn på klassmedvetande. Deras undersökningar av hur produktionen formas och politiskt möts av arbetarna var också något som man känner igen hos *Socialisme ou Barbaries*⁹ studier i 50-talets Frankrike och *operaisternas*¹⁰ undersökningar i Italien.

De som kanske har haft störst betydelse för oss i Batko-gruppen är den franska ”ultravänstern” med Gilles Dauvé¹¹ och Jacques Camatte¹² i spetsen. Dauvé’s kommunistiska perspektiv gör att han kan se bortom falska dikotomier som demokrati/diktatur. Istället förstår han helt korrekt staten, i alla dess former, som en fiende. Det är arbetarklassens självaktivitet och autonoma antagonism som ges företräde och organisationsformen blir inte fetischerad utan blir något som måste anpassas efter klasskampens innehåll. Detta sätts i relation till arbetets verkliga underordning av kapitalet. Med det menas att arbetet inte längre bara är formellt underordnat kapitalet (att kapitalisterna äger produktionsmedlen och förtrycker arbetarna med staten) utan att kapitalet så att säga har koloniserat hela samhällsorganismen. Arbetsprocessen har blivit reellt underordnat kapitalets logik; all social aktivitet har blivit till varor på marknaden. Därav kommer kritiken av all form av syntesorganisering som då reproducerar det sociala förhållandet mellan människor som bestäms av kapitalet. Den reella underordningen kräver alltså en fördjupad synteskritik. Saker som demokrati och självförvaltning blir då genast något vi måste förhålla oss kritiskt till, för att bara ta ett exempel.

Det finns alltså knypunkter mellan flera olika teoretiska strömningar som överstiger ideologiska gränser och kompletterar varandra. Därför vill vi återigen påpeka att det insurrektionella perspektivet inte är en ny ideologisk helhetslösning, och att man gör det mycket lättare för sig om man tar den gamla anarkistiska principen om ett odogmatiskt förhållningssätt till teori på allvar.

Innehållet i detta nummer är uppdelat i tre sektioner. Först två avdelningar som representerar två olika generationer av den insurrektionella anarkismen. Den första delen innehåller texter från den moderna insurrektionalismens första epok på 70- och 80-talet, med Bonanno i spetsen och texter från den engelska tidningen *Insurrection* som är färgade av de kamper som fördes då. Den andra delen består av texter från gruppen kring den amerikanska tidningen *Killing King Abacus* som var en del av – och som tar ett tydligt avstamp i – den s.k. anti-globaliseringsrörelsen på 2000-talet. Den tredje delen består av lite äldre texter igen, från 70-talet, som inte är uttalat anarkistiska, men som ändå är väldigt betydelsefulla för att förstå det insurrektionella perspektivet. De kompletterar de två första delarna och borde på ett sätt kanske läsas först. Sist men inte minst har vi lagt till en liten ordlista, där vi försöker förklara en del av de ord och begrepp som används i det här numret. Den är inte komplett på något sätt, men om det dyker upp obegripliga ord kan det vara värt att ta en titt. Alla

footnoter har skrivits av oss om inget annat anges.

Del ett inleds med två korta texter skrivna av Alfredo Bonanno som introducerar den insurrektionella anarkismen och den insurrektionella hållningen i frågan om organisering. Efter det följer en rad kortare artiklar från den brittiska tidskriften *Insurrection* nr 4, maj 1988. Dessa presenterar kortfattat centrala begrepp som affinitetsgruppen, autonoma basgrupper, syntesstruktur osv., och utgör den begreppsmässiga grunden som texterna i den andra delen utgår ifrån och går på djupet med.

Del två inleds även den med två kortare introduktionstexter. *13 noteringar om klasskamp* publicerades ursprungligen som en insändare i *Green Anarchy* nr 18, vars tema var just klasskamp, och *Några punkter om den insurrektionella anarkismen* är tagen från det andra numret av *Killing King Abacus*. Dessa följs av *Självorganisering och uppror*, som publicerades i *Aporia Journal* nr 2 och *Den anarkistiska etiken i anti-globaliseringsrörelsens tidsålder* från *Killing King Abacus* nr 2. I den senare ger författarna sin syn på anarkismen och lägger fram sina insurrektionella perspektiv på hur anarkister bör agera i just ”globaliseringens tidsålder”. Den går mer på djupet och är svårare än många av de andra texterna, och den kan på många sätt ses som ett försök att förena och bygga vidare på den grund som dessa lagt. Den utgör, tillsammans med *Anti-massmetoder för organisering av kollektiv* i den tredje och sista delen, en av hörnstenarna i detta nummer av *Dissident*. Sist har vi valt att ta med ett utdrag ur Batko-gruppens pågående samtal/intervju med Sasha, en av redaktionsmedlemmarna för *Killing King Abacus*.

Del tre inleds med de två situationistiska klassikerna *Det revolutionära nöjet att tänka själv* och *Anti-massmetoder för organisering av kollektiv*. Ingen av dessa är uttalat anarkistiska, men är ändå centrala både för att förstå den insurrektionella anarkismens utgångspunkter, och för ett revolutionärt tänkande i allmänhet. Den första av dessa förklarar kortfattat och pedagogiskt skillnaden mellan s.k. *revolutionär självteori* med ett avstamp i klasskampen, och den *ideologi* som påförs oss utifrån för att hålla oss nere. Den andra texten försöker belysa skillnaden mellan syntesorganisering (som kallas ”massorganisering” i texten) och klassorganisering. Den är bitvis ganska svårbegriplig och har ibland helt egna begrepp och definitioner, och den hämtar inspiration från många olika och skilda håll, från Mao till amerikanska situationister (och har ibland kallats ”anarko-maoistisk”). Man får även ha överseende med en del idag svårbegripliga exempel och referenser, den har trots allt över 30 år på nacken och är en produkt av sin tid. Trots detta så är den högtintressant för revolutionärer än idag, och den är skriven anti-ideologiskt och ska läsas ”öppet” med odogmatiska ögon. Texten betonar självaktivitet, kollektivitet, klasskamp, nytänkande, behovet av analys, långsiktiga strategier och initiativ. Den tredje texten *Autonom organisering bland Turins järnvägsarbetare* skrevs av en grupp militanta arbetare under 70-talets kamper i Italien. De var med och utvecklade de autonoma kampformer som hela den moderna insurrektionella strömningen på många sätt kan sägas ha uppkommit ur. De pekar på behovet av utomfacklig organisering i autonoma basgrupper och permanent konfliktualitet. Har man svårt att tänka sig ”insurrektionell organisering i praktiken” så är järnvägsarbetarna från Turin ett bra exempel. Texten

är tagen från häftet "Workers Autonomy" (Bratach Dubh/Elephant Editions).

Det insurrektionella perspektivet har för oss blivit en stor utmaning och har som sagt tvingat flera av oss att grundligt tänka om vår roll som revolutionärer. Vissa av oss har, helt eller delvis, övergivit plattformismen (som vi presenterade i förra numret) medan andra fortfarande är kritiska. Vi hoppas att materialet vi presenterar i detta nummer av *Dissident* kan ge tillräckligt med kött på benen för fortsatt diskussion.

Vi har inga internetreferenser i den tryckta tidningen, de är dock med i tidningens nätversion som ligger på vår hemsida.

Noter till förordet

1. Michail Aleksandrovitj Bakunin (1814–1876). Rysk revolutionär och agitator. En av anarkismens förgrundsgestalter. Kända verk: "Centralism eller självförvaltning?". Federativ, 1980. "Gud och staten". Federativ, 1995.
2. Errico Malatesta (1853–1932). Revolutionär och agitator, och en av de mest inflytelserika anarkisterna i Italien och resten av den latinska världen. Var bland de första att förespråka en uttalat "kommunistisk anarkism" (1876), och anses även vara fader till den insurrektionella anarkismen. Författare och redaktör på otaliga anarkistiska tidningar, däribland den klassiska *Umanità Nova*. För mer information se Albert Jensens biografi "Errico Malatesta: ett utvecklingsskede – från republikan till kommunistisk anarkist". Skanarkiv, 1988. (Faks. av originaluppl. Brand, 1932.)
3. Bakunin i ett brev till Albert Richard – "Michael Bakunin: Selected Writings" (översatta av Steven Cox och Olive Stevens). Jonathan Cape, 1973.
4. Luigi Galleani (1861–1931). Italiensk anarkist. Han grundade och var redaktör för tidningen *Cronaca Sovversiva*, en italiensk anarkistisk tidning som gavs ut i ungefär 15 år i Vermont innan den stängdes av de amerikanska myndigheterna. Kända verk: "End of Anarchism?". Cienfugos Press, 1982. "Anarchy Will Be!: Selected Writings Of Luigi Galleani". AK Press, 2005.
5. Petr Kropotkin (1842–1921). Rysk naturforskare, revolutionär och anarkist. Kända verk: "Inbördes hjälp". Federativ, 1978. "Anarkism och kommunism". 1983. "The Conquest of Bread". Elephant Editions, 1996. (På svenska "Erövringen av brödet". Brand, 1919. Det verkar inte finnas någon nyöversättning.) "En anarkists minnen" (memoarer). Forum, 1982.
6. Peter Krapotkin, "Inbördes hjälp". Federativ, 1978.
7. Alfredo M Bonanno: Italiensk anarkist. Redaktör för den italienska tidskriften *Anarchismo Editions*. Fick smeknamnet den "anarkistiska gudfadern" av åklagarna under Marini-rättegångarna, där han 2003 dömd till sex års fängelse. Kända verk: "Armed Joy". Elephant Editions, 1998. "From Riot to Insurrection". Elephant Editions, 1988. "The Anarchist Tension". Elephant Editions, 1998. "Critique of Syndicalist Methods", Elephant Editions.
8. Johnson-Forest-fraktionen: För mer information, se Kämpa Tillsammans!: "Vi vill ha allting! – en historisk bakgrund till den autonoma marxismen". Subversiv Media, 2003.

9. Socialisme ou Barbarie: Ibid.
10. Operaisterna: Ibid.
11. Gilles Dauvé: Fransk kommunist. På svenska finns bland annat antologin "Vägarandets dynamik". Riff-Raff, 2004.
12. Jacques Camatte: Fransk kommunist. Känd bl.a. för att utifrån sin läsning av Marx kraftfullt fördöma leninismens och socialdemokratins partisyn som väsensskild från vad Marx själv menade. Kända verk: "Community and Communism in Russia" (finns på nätet) och "This World We Must Leave, and Other Essays". Autonomedia, 1996.

Del 1

Anarkister och handling

**Alfredo Bonanno. Ursprungligen
publicerad i *Insurrection* 1989**

Anarkister är inte slavar under antal, utan fortsätter att agera mot makten även när klasskonfrontationen hos massan ligger på en låg nivå. Därför kan den anarkistiska verksamheten inte ha som mål att organisera och försvara hela den exploaterade klassen i en enda stor organisation som ska följa kampen från början till slut, utan den ska identifiera enskilda aspekter av kampen och driva dessa till sin logiska konsekvens, attacken.

Anarkistiskt revolutionärt arbete är aldrig enbart inriktat på massmobilisering, för då skulle valet av metoder bli underordnat och beroende av de förhållanden som för tillfället råder inom denna massorganisation. Den aktiva anarkistiska minoriteten är ingen slav under antal, utan agerar utifrån verkligheten, och använder sin egen teori och praktik. Det finns givetvis ett förhållande mellan denna teori och den organisatoriska tillväxten, men det ena är inte ett direkt resultat av det andra.

Relationen till massan kan inte utformas som något som ska överleva tidens gång, alltså inte bygga på evig tillväxt och försvar mot exploatörernas attacker. Relationen måste ha en mer reducerad och specifik form, en form som klart och tydligt bygger på attack, och inte på att agera som massans eftertrupp.

Organisationsstrukturerna vi kan erbjuda är begränsade i tid och rum. Det är enkla samarbetsformer som kan uppnås i den närmaste framtiden. Dessa strukturers syfte är med andra ord inte att organisera och försvara hela den exploaterade klassen i en stor övergripande organisation som ska leda dem genom kampen från början till slut. De måste ha en mer reducerad form, att rikta in sig på en enskild del av kampen och följa den till sitt logiska slut, attacken. Dessa strukturer ska inte tyngas av ideologi, men innehålla grundläggande teoretiska element som kan delas av alla: *självförvaltning av kampen, permanent konfliktualitet och attack mot klassfienden*.

Åtminstone två faktorer talar för den här linjen i den anarkistiska minoritetens förhållande till massan: klassens sektorifiering som skapas av kapitalet, och den allt mer utbredda känslan av maktlöshet som individer får av vissa former av kollektiv kamp.

Det finns en stark vilja att kämpa mot exploateringen, och det finns fortfarande områden där denna vilja kan uttryckas konkret. Kampformer arbetas fram genom praktik, och det finns fortfarande mycket kvar att göra på det området.

Små aktioner kritiserar alltid för att vara obetydliga och löjliga i förhållande till den enorma maskin som den kapitalistiska makten utgör. Men det skulle vara ett misstag att försöka åtgärda detta genom att bygga relationen till massan på kvantita-

tiva strukturer, istället för att sprida och utvidga dessa små aktioner som är lätta för vem som helst att kopiera. Konfrontationen är betydelsefull just på grund av fiendens enorma komplexitet, en komplexitet som ständigt förändras för att konsensus ska kunna upprätthållas. Denna konsensus bygger på ett fint nät av sociala relationer som genomsyrar hela samhället. Den minsta orolighet skadar systemet långt utöver gränsen för själva aktionen. Den skadar dess image, dess agenda, de mekanismer som producerar social fred och det instabila smörjmedlet som kallas politik.

Varje liten aktion, även om den utförs av väldigt få kamrater, är i själva verket en stor subversiv handling. Den sträcker sig långt utöver de ofta mikroskopiska dimensionerna av vad som faktiskt skedde och blir till, inte så mycket en symbol, utan en referenspunkt.

Det är i denna mening vi ofta har pratat om uppror [insurrection]. Vi kan börja bygga upp våra kamper på ett sådant sätt att villkoren för revolter framträder och latenta konflikter utvecklas och sätts i fokus. På det här sättet upprättas en kontaktyta mellan den anarkistiska minoriteten och den specifika situation där kamper kan utvecklas.

Vi vet att många kamrater inte håller med om dessa idéer. Vissa anklagar oss för att vara analytiskt föråldrade, andra för att inte inse att kampen vi talar om bara spelar makten i händerna, med argumentet att speciellt nu i den elektroniska eran är det inte längre möjligt att prata om uppror.

Men vi är envisa. Vi hävdar att det fortfarande är möjligt att revoltera, även nu i dataåldern.

Det är fortfarande möjligt att penetrera monstret med ett nålstick. Men vi måste röra oss bort från den stereotypa bilden av de stora masskamperna, och bort från tanken på en ständigt växande rörelse som ska dominera och kontrollera allt. Vi måste utveckla ett mer precist och detaljerat sätt att tänka. Vi måste utgå från verkligheten så som den faktiskt är, inte som vi tror eller vill att den ska vara. När vi står inför en situation så måste vi ha en klar bild av verkligheten runt omkring oss, och av den klasskonfrontation som en sådan verklighet återspeglar, och förse oss med de nödvändiga medlen för att kunna agera därefter.

Som anarkister har vi modeller för intervention och teorier som är av stor revolutionär betydelse, men de talar inte för sig själva. De är inte omedelbart begripliga, så vi måste omsätta dem i handling, det räcker inte med att bara förklara.

Själva arbetet med att förse oss själva med de medel som kampen kräver borde bidra till att klargöra vår teori, både för oss själva och för dem som kommer i kontakt med oss. En reducerad förståelse av dessa medel, en förståelse som begränsar sig till enbart motinformation, missnöje och principförklaringar, är uppenbart otillräcklig. Vi måste gå längre än så och arbeta i tre riktningar:

- 1) Kontakt med massan: På ett medvetet sätt och direkt anpassat efter vad kampen kräver.

- 2) Initiativ inom den revolutionära rörelsen: På det subjektiva sätt som redan nämnts.

- 3) Uppbyggnaden av en specifik organisation: Anpassad både för aktivitet som en

del av massan och initiativ inom den revolutionära rörelsen.

Och vi måste arbeta hårt i denna riktning.

Det insurrektionella projektet

Alfredo Bonanno. Ursprungligen

publicerad av Elephant Editions 2000.

Ett insurrektionellt anarkistiskt projekt kräver en metod som både ger en bild av den värld vi eftersträvar och en bild av hur världen vi vill förstöra faktiskt ser ut. Att agera i små grupper baserade på *affinitet* uppfyller båda dessa krav. Makten i dagens samhälle har inte längre något direkt centrum utan är utspridd över hela den sociala terrängen. Att agera i små grupper gör det även möjligt för olika angreppsprojekt att sprida sig i denna terräng. Men ännu viktigare är att denna kampform gör våra mål till en del av medlen – revolten i sig blir ett nytt sätt att skapa relationer. Anarkister pratar alltid om att de är motståndare till avantgardism, men detta är egentligen ett motstånd mot *evangelism* – denna kvantitativa myt som försöker konvertera folk till en anarkistisk ideologi. När man agerar i små grupper och attackerar staten och kapitalet så använder man istället anarkismen som ett sätt att självständigt organisera sina egna projekt, i relationer baserade på affinitet (verklig kunskap och förtroende för varandra), inte som ett sätt att ansluta sig till ett visst trossystem. Då den är frigjord från det kvantitativa så låter sig den här metoden inte heller vänta tills ”omständigheterna är de rätta”, tills man är garanterad ett brett folkligt stöd, eller tills man är säker på vad resultatet blir – det är handling som inte går att mäta. Metoden bär alltså med sig världen vi eftersträvar inom sig – en värld av relationer som inte mäts, beräknas eller värderas.

När man väl har bestämt sig för att man inte längre ställer upp på att bli exploaterad och utnyttjad, och därmed för att attackera den sociala ordning som bygger på dominans och exploatering, så kommer frågan upp om hur man ska gå tillväga. Eftersom de av oss som reser sig till uppror inte kan låta sig organiseras av andra utan att falla under en ny form av dominans, så måste vi utveckla en förmåga att organisera våra egna projekt och aktiviteter – att foga samman de beståndsdelar som är nödvändiga för att agera *projektuellt* på ett *koherent* sätt.

Organisering, som jag använder termen här, betyder alltså att man sammanför de metoder och relationer som krävs för att vi själva ska kunna agera för våra egna intressen här i världen. Detta startar med beslutet att agera, beslutet att vår törst efter att ha hela vårt liv som vårt eget kräver av oss att vi kämpar mot staten och kapitalet, och mot alla de strukturer och institutioner som upprätthåller deras kontroll över våra existensvillkor. Ett sådant beslut sätter oss i en situation där vi måste utveckla specifika verktyg som gör det möjligt att agera på ett intelligent sätt. Först är det nödvändigt att göra en grundlig analys av hur exploateringen ser ut i dagsläget. Utifrån denna analys väljer vi ut vissa mål som vi vill uppnå, och metoder för att nå dessa mål utifrån de begär och idéer som driver oss. Dessa metoder, dessa verktyg för handling, måste först och främst innehålla sätt att göra våra begär, mål och idéer kända för andra för att kunna uppnå affinitet, finna andra med vilka vi kan bygga våra kampprojekt. Därför försöker vi skapa möjligheter för folk att mötas och diskutera, så att likheter och skillnader kan redas ut, och där man genom att vägra falsk

enhet kan utveckla verklig affinitet – verklig kunskap om och, i sådana fall, hur vi kan samarbeta. Dessa verktyg möjliggör för projektualiteten hos upproriska individer att utvecklas till en kraft i rörelse, ett element som strävar mot den insurrektionella brytpunkten. Eftersom grunden för de relationer vi vill bygga vår verksamhet på är affinitet så är *informalitet* nödvändig – bara då kan dessa former bli uttryck för verkliga behov och begär.

Så, vår vilja att skapa uppror gör att vi måste förkasta all formell organisering, alla strukturer som baseras på medlemskap, och alla försök att sammanfoga alla olika kamper under ett formellt ledarskap – organisationens ledarskap. Dessa *syntesstrukturer* har vissa gemensamma drag. De har en formell teoretisk bas, en uppsättning doktriner som alla medlemmar förväntas hålla med om. Och då dessa grupper strävar efter höga medlemsiffror så tenderar denna bas att bli en minsta gemensamma nämnare – en uppsättning förenklade uttalanden utan analytiskt djup, och med en dogmatisk tendens som motverkar djupare analyser. De har också en formell praktisk inriktning – en viss mall för hur man ska agera – som gruppen som helhet använder för att bestämma vad de ska göra. Behovet som sådana grupper känner av att sammanföra de olika kamperna under sin egen ledning – i den utsträckning de lyckas med detta – leder till en formalisering och ritualisering av kamperna som slår undan grunden för all kreativitet och fantasi, och förvränger de olika kamperna till att bli simpla reklamverktyg för organisationen. Allt detta gör det tydligt att oavsett vilka uttalanden en sådan organisation än gör om hur upprorisk och revolutionär den är, så är dess främsta syfte ändå alltid att öka sitt medlemsantal.

Det är viktigt att inse att detta problem även kan existera där det inte skapats några strukturer. När anarkismen marknadsför sig på ett evangelistiskt sätt är det helt uppenbart att en formell teoretisk grund har dödat den mångfald av idéer som krävs för att kunna utveckla verkliga analyser. I en sådan situation blir även praktiken – aktionsformerna – formaliserade. Det är bara att ta en titt på de ritualiserade konfrontationer, som så många anarkister använder sig av för att nå ut med sitt budskap, för att se att det är så. Den enda funktion som denna till synes informella formalisering har är att försöka övertyga olika kämpande människor om att de borde kalla sig anarkister, alltså att föra samman de olika kamperna till en syntes under den svarta fanans ledarskap. Eller med andra ord: att öka medlemsantalet i denna formella icke-organisation. Att vända sig till media för att förklara vad anarkismen är verkar stärka det här förhållningssättet till resten av den kämpande klassen. Det förstärker uppdelningen mellan anarkister och resten av de exploaterade i det här samhället då det ger intrycket av att anarkisterna har någon unik förståelse av saker och ting som automatiskt gör dem till ett revolutionärt avantgarde.

Så i syfte att bygga vårt *insurrektionella projekt* vill vi organisera oss informellt, både utan en formell teoretisk grund, så att idéer och analyser kan utvecklas fritt på ett sätt som tillåter oss att förstå nuet och agera mot det, och utan en formell mall för politisk praktik, så att vi kan agera med en smart projektuell spontanitet och kreativitet. En betydelsefull del av denna informella organisering skulle vara ett nätverk av likasinnade. Detta nätverk skulle baseras på en ömsesidig kunskap om varandra, vil-

ket fordrar ärliga, raka diskussioner om idéer, analyser och mål. Det skulle inte vara nödvändigt att vara helt överens om allt, men det skulle vara nödvändigt med en verklig förståelse av olikheterna. Målet med detta nätverk skulle inte vara att rekrytera medlemmar – det skulle inte vara en medlemsorganisation – utan det skulle snarare utveckla metoder för att intervensera i olika kamper på ett insurrektionellt sätt, och metoder för att koordinera sådana interventioner. Grunden för deltagande skulle vara affinitet – vilket betyder möjlighet att agera tillsammans. Denna möjlighet härrör från att veta var man har varandra, och från att studera och analysera den sociala situationen tillsammans för att sedan kunna gå till gemensam handling. Eftersom det inte finns någon formell organisation att gå med i så kommer detta nätverk enbart att växa på grundval av äkta affinitet i teori och praktik. Formen för detta informella nätverk skulle utgöras av de verktyg vi utvecklar för att diskutera och analysera samhället, och av de metoder vi utvecklar för att intervensera i olika kamper.

Detta nätverk är i stort sett bara ett sätt för individer och små grupper att koordinera sina kamper. Platsen där saker och ting verkligen sker är i *affinitetsgruppen*. En affinitetsgrupp är en informell, tillfällig grupp grundad på affinitet – verklig kunskap om varandra – som bildas för att uppnå ett visst mål. Affinitet utvecklas genom att man fördjupar kunskapen om varandra, kunskap om hur de andra tänker i olika sociala frågor och vilka metoder de anser lämpliga att intervensera med i olika situationer. Riktig affinitet kan inte baseras på en minsta gemensamma nämnare, utan måste innehålla en verklig förståelse för såväl olikheter som likheter mellan de involverade, för det är genom kunskapen om våra olikheter som vi kan upptäcka vad vi faktiskt kan göra tillsammans. Eftersom affinitetsgruppen förenas kring ett visst specifikt mål så är det en tillfällig formation – en formation som upphör att existera då målet är uppnått. Alltså förblir den informell, utan medlemskap.

På denna informella grund, när vi väl inser att vår egen frihet kommer att förbli begränsad så länge makthavarna fortsätter att kontrollera existensvillkoren för majoriteten av alla människors och förnekar dem möjligheten att bestämma över sina egna liv, inser vi även att vår egen frigörelse är beroende av *intervenering* i hela den exploaterade klassens kamper. Vår inblandning är inte evangelistisk, den propagandistiska metoden skulle sätta oss på samma nivå som politiska rörelser. Vi är inte politiker eller aktivister, utan individer som vill ta tillbaks våra liv och därför går till handling för vår egen skull tillsammans med andra. Så vi förespråkar inte någon specifik anarkistisk organisation för de exploaterade att gå med i, inte heller någon doktrin att sätta tilltro till. Istället försöker vi knyta våra specifika kamper som anarkister till de kamper som resten av de exploaterade för, genom att uppmuntra till *självorganisering* och *självbestämmande*, och genom att vägra delegering och alla former av förhandlingar, tillmötesgåenden eller kompromisser med makten, och genom en praktik baserad på *direkt aktion* och på nödvändigheten av angrepp mot makt- och kontrollstrukturerna. Poängen är att uppmuntra och delta i specifika attacker mot specifika aspekter av staten, kapitalet och kontrollapparatens olika delar.

Eftersom vårt syfte är att bekämpa vår egen exploatering tillsammans med andra exploaterade människor, och givetvis med målet att få detta att utvecklas till revolter,

så finns det inga garantier för att vi ska uppnå några resultat – för utan en organisation som strävar efter ökat medlemsantal så kan vi inte heller söka efter ökande medlemssiffror. Det finns inget sätt att veta hur utgången blir. Men då vi inte har några garantier, ingen säkerhet i att vi kommer uppnå våra mål, så är framgång inte heller det främsta motivet till att kämpa. Den främsta anledningen är att passivitet är ett garanterat nederlag, som leder till en tom och meningslös existens. Att gå till handling för att återerövra våra liv är redan det att återvinna det i kampen, att redan där bli herrar över våra egna öden, även om detta sker i en ständig kamp mot en monstrets världssordning som är fast besluten att krossa oss.

Varför vi är insurrektionella anarkister:

- Därför att vi kämpar tillsammans med de exkluderade för att mildra och i slutändan avskaffa det exploaterande systemet som de inkluderade tvingar på oss.
- Därför att vi anser det möjligt att bidra till utvecklingen av kamper som dyker upp spontant överallt och vända dem till massuppror, med andra ord riktiga revolutioner.
- Därför att vi vill förstöra det kapitalistiska systemet som, tack vare den omstrukturering datateknologin medfört, inte är teknologiskt användbart för någon annan än dem som upprätthåller klassamhället.
- Därför att vi är för den omedelbara destruktiva attacken mot de strukturer, individer och organisationer som upprätthåller staten och kapitalet.
- Därför att vi konstruktivt kritiserar alla som befinner i en situation där de kompromissar med makten i tron att den revolutionära kampen är omöjlig i nuläget.
- Därför att vi istället för att vänta har beslutat oss för att gå vidare till handling, även om tiden inte är mogen.
- Därför att vi vill få ett slut på detta samhällstillstånd genast, istället för att vänta på att yttre omständigheter ska göra denna övergång möjlig.

Detta är orsakerna till att vi är anarkister, revolutionärer och insurrektionella.

Några artiklar om insurrektionell organisering

Av bl.a. Jean Weir¹. Ursprungligen publicerade i *Insurrection* nr 4, 1988.

Bortom syntesstrukturen

I stället för en anarkistisk *syntesorganisation* föreslår vi en informell anarkistisk organisering som grundar sig på kamperna och de analyser som utvecklas ur dessa.

Anarkister av alla inriktningar motsätter sig hierarkiska och auktoritära organisationsmodeller. De avfärdar partier, vertikala strukturer som ger direktiv ovanifrån på ett mer eller mindre uppenbart sätt. Anarkister hävdar att den ”frihetliga” revolutionen är den enda möjliga sociala lösningen, vilket betyder att de anser att medlen som används för att genomföra denna förändring är avgörande för vilka mål som uppnås. Och auktoritära organisationer är verkligen inga medel som leder till frihet.

Men det räcker inte att bara hålla med om detta i ord. Det måste även följas i praktiken. Som vi ser det medför en anarkistisk struktur organiserad efter syntesprincipen en hel del problem. När en sådan organisation utvecklas till sin fulla styrka som den gjorde i Spanien -36 så börjar den likna ett parti. Syntes blir till kontroll. Under lugna perioder är detta givetvis knappt märkbart, så det finns en viss risk att det vi påstår här kan uppfattas som att svära i kyrkan.

Den här typen av strukturer baseras på grupper eller individer som är i mer eller mindre ständig kontakt med varandra, och det kulminerande ögonblicket är den regelbundet återkommande kongressen. På dessa kongresser diskuteras de grundläggande analyserna, ett program skissas upp och uppgifter och ansvar fördelas som ska täcka in hela spektrat av sociala kamper. Det är en syntesorganisation för att den utger sig själv för att vara en referenspunkt med kapacitet att syntetisera alla olika kamper i klasskonfrontationen. Olika grupper intervenerar i kamperna, ger sina bidrag, men utgår hela tiden ifrån de teoretiska och praktiska riktlinjer organisationen som helhet har kommit överens om på kongressen.

Enligt oss riskerar en organisation med den här strukturen att hamna på efterkälken när det gäller att förstå vilken nivå kampen bör ligga på då deras främsta mål är att leda in kampen i sitt eget syntesprojekt, inte att driva den mot sin *insurrektionella* kulmen. Ett av deras viktigaste mål är att få fler medlemmar, att växa kvantitativt. De tenderar därför att anpassa kampen till en lägsta gemensamma nämnare. Genom att förespråka försiktighet försöker de bromsa alla språng framåt och alla målsättningar som verkar för utsatta eller riskabla.

Detta betyder självklart inte att alla grupper som tillhör syntesorganisationen automatiskt beter sig på det här sättet. Kamrater i dessa organisationer är ofta autonoma nog att följa de mest effektiva förslagen och målsättningarna i en viss given kampsituation. Det finns dock en inneboende mekanism i syntesorganiseringen som gör att den fattar otillräckliga beslut i den aktuella situationen, då deras främsta mål är att växa för att utgöra en så bred front för kampen som möjligt. Den tenderar att hitta

den politiska linje som de flesta kan smälta och gör minst folk missnöjda, och undviker att ta en klar och tydlig ställning.

De reaktioner vi får när vi för fram sådan här kritik grundar sig ofta på rädsla och fördomar. Vår största fruktan är för det vi inte känner till, och det driver oss mot organisatoriska scheman och formalism kamrater emellan. Detta skyddar oss från att hamna i okända situationer som vi saknar erfarenhet att hantera. Detta blir väldigt uppenbart när man ser vilket stort behov vissa kamrater har av formella organisationer som lyder under kraven på kontinuitet, stabilitet och verksamhet som är programmerad i förhand. Sanningen är att dessa krav finns till för att tillgodose vårt eget behov av trygghet, inte som en revolutionär nödvändighet.

I motsats till detta så anser vi att den informella organiseringen kan vara en bra utgångspunkt för att komma ifrån denna osäkerhet. Denna organisationsform verkar i våra ögon, till skillnad från syntesorganisationen, ha en möjlighet att utveckla mer konkreta och produktiva relationer då den baseras på *affinitet* och ömsesidig kunskap. En annan viktig poäng är att denna organisering når sin fulla potential när den deltar i konkreta kampsituationer, inte när den skissar upp teoretiska eller praktiska plattformar, stadgar eller regler för olika samarbetsformer.

En informell organisering byggs inte utifrån ett program som slagits fast på en kongress. Projektet förverkligas av kamraterna själva under kampens gång, och som en del i utvecklingen av kampen i sig. Denna organisationsform har ingen, ut i minsta detalj, finslipad teoretisk eller praktisk mall eller sanning. Den lider inte heller av syntesorganisationens problem. Det främsta syftet är att *intervenera* i kampen med ett *insurrektionellt perspektiv*.

Oavsett hur stora begränsningar kamraterna i en informell anarkistisk organisation än har, och oavsett vilka brister organisationsformen än medför, så verkar den här metoden fortfarande riktig för oss och vi anser att det är meningsfullt att utforska den både i teorin och i praktiken.

Affinitetsgruppen

Tvärtemot vad folk ofta tror så har affinitet mellan kamrater ingenting med vänskap eller känslor att göra. Att hysa affinitet betyder att ha kunskap om varandra, att veta var de andra står i olika sociala frågor och hur de anser att de kan intervenera i den sociala konfrontationen. Denna fördjupande kunskap mellan kamrater är något som oftast förbises, vilket riskerar att göra effektivt agerande omöjligt.

En av de svåraste frågorna som anarkister har brottats med genom historien är vilken organisationsform de ska använda i kampen. De två ytterligheterna är å ena sidan individualisterna som förkastar varje form av stabil relation, å andra sidan de som förespråkar den permanenta organisationen och som agerar efter ett program som antogs när organisationen grundades. Båda ståndpunkterna som skissats upp här har vissa drag som går att kritisera ur ett insurrektionellt perspektiv.

När individualisterna väljer ut ett mål och attackerar klassfienden så kan de ibland ligga så långt före sin tids mest stridbara delar av arbetarklassen att ingen förstår de-

ras aktioner. De som å andra sidan stödjer tanken på en permanent organisation har tvärt om en tendens att vänta tills en betydande del av de exploaterade redan visar hur och när klassfienden ska attackeras. De förra utför aktioner som ligger för långt före kampernas aktuella nivå, de senare för långt efter.

Ett av skälen till dessa brister är som vi ser det avsaknaden av perspektiv. Självklart har ingen ett helt felfritt framgångsrecept, men vi kan kritisera de begränsningar vi ser hos vissa organisationsformer och peka på möjliga alternativ. Ett av dessa alternativ är känt som *affinitetsgrupper*.

Termen kräver en förklaring. Affinitet blandas ofta ihop med känslomässig närhet och vänskap. Även om det inte är helt skilda saker så bör de inte betraktas som synonyma. Det kan finnas kamrater som vi känner affinitet med, men som vi tycker är osympatiska, och tvärt om.

I grund och botten innebär affinitet mellan kamrater helt enkelt att man känner dem, att man har fördjupat sin kunskap om dem. När denna kunskap växer så kan affiniteten öka till en nivå som gör en gemensam aktion möjlig, men den kan också minska och göra gemensam verksamhet praktiskt taget omöjlig.

Att öka kunskapen om varandra är en oändlig process som kan avbrytas på vilken nivå som helst, helt beroende på de förutsättningar den gemensamma verksamheten har, och vilka mål man vill nå tillsammans. Man kan alltså ha affinitet för att göra vissa saker men inte andra. Att öka kunskapen om varandra betyder självklart inte att man ska diskutera varandras personliga problem, även om dessa kan vara viktiga om de stör själva kunskapsprocessen.

Att ha kunskap om varandra betyder alltså inte nödvändigtvis att man har en djup vänskapsrelation. Vad som är nödvändigt är att veta hur en kamrat tänker angående de sociala frågor som klasskampen konfronterar honom med, hur han anser att han kan intervensera, vilka kampmetoder han tycker ska användas i en viss given situation osv.

Det första steget i fördjupad kunskap mellan kamrater är diskussion. Det underlättar om man har några klagörande utgångspunkter, som t.ex. en text, så att de olika frågorna kan diskuteras grundligt.

När de nödvändiga grunderna klagjorts så bildas affinitetsgruppen, eller grupperna, rent praktiskt. Kunskapen mellan kamraterna kommer att fördjupas ytterligare i samband med deras verksamhet som grupp och gruppens möte med verkligheten i stort. Under denna process så breddas ofta kunskapen, och starka band utvecklas ofta emellan olika kamrater. Men detta är bara en konsekvens av affiniteten, inte dess huvudsakliga mål.

Det är väldigt vanligt att folk gör tvärt om och börjar i den andra änden. De börjar med någon form av aktivitet, och försöker först senare gå vidare till de nödvändiga diskussionerna och klagörandena, utan att ha uppskattat vilken nivå av affinitet som krävs för att göra någonting gemensamt över huvud taget. Saker och ting lämnas åt slumpen, som om någon form av enhet och gemenskap automatiskt skulle uppstå ur gruppen bara för att den bildas. Så är självklart inte fallet: antingen stagnerar gruppen för att den saknar tydlig inriktning, eller så följer den linjen hos den eller de

kamrater som har mest klart för sig vad de vill göra, resten låter sig bara dras med, oftast utan entusiasm eller riktigt engagemang.

Affinitetsgruppen å andra sidan har en enorm potential, då den har sitt direkta fokus på att gå till handling. Detta kommer sig av att den inte baserar sig på deltagarnas kvantitet, utan på den kvalitativa styrkan hos ett antal individer som samarbetar i en *projektualism* som de utvecklar tillsammans under resans gång. Från att ha varit en *specifik struktur* i den anarkistiska rörelsen, med hela spektrat av verksamheter som detta medför (propaganda, direkt aktion, eventuellt ge ut en tidning, arbeta i informella organisationer osv.), så kan gruppen även rikta blicken utåt, mot att bilda en *autonom basgrupp* eller någon annan massorganisation, och på så sätt intervensera mer effektivt i den sociala konfrontationen.

Autonoma basgrupper

Masstrukturer – autonoma basgrupper [autonomous base nucleus] – är de enheter som länkar samman den specifika informella anarkistiska organisationen med de sociala kamperna. De autonoma basgrupperna är inte en helt ny kampform. Det har gjorts försök att utveckla dessa strukturer i Italien under de senaste tio åren. De mest anmärkningsvärda av dessa försök var *Turins järnvägsarbetares autonoma rörelse*² och *De självförvaltade förbunden mot kryssningsmissilbasen i Comiso*³.

Vi anser att den revolutionära kampen utan tvekan är en masskamp. Vi ser därför behovet av att bygga strukturer som har möjligheten att organisera så många grupper av de exploaterade som möjligt. Vi har alltid varit kritiska till det syndikalistiska perspektivet, både på grund av dess begränsningar som kampverktyg och dess tragiska historiska tillbakagång som ingen anarkistisk retorik kan prata bort. Så vi kom fram till hypotesen att bygga autonoma basgrupper. Grupper som saknar drag av minisyndikalistiska strukturer, och som har andra mål och organisatoriska förhållanden.

Genom dessa strukturer har det gjorts ett försök att länka den specifikt anarkistiska rörelsen till olika sociala kamper. Många kamrater har bemött detta med en mur av kompakt tystnad och en ovilja att förstå, vilket har satt käppar i hjulet för förverkligandet av denna organisationsform. Det är i handling som olikheter framträder mellan kamrater som i teorin är överens om principerna i den anarkistiska propagandan: kampen mot staten, självförvaltning och den direkta aktionen. Men när vi går in i en organisatorisk fas måste vi utveckla ett projekt som ligger i fas med den aktuella nivån på klasskonfrontationen.

På grund av de omfattande och genomgripande sociala förändringarna anser vi att det är otänkbart för en enskild organisationsstruktur att försöka rymma alla sociala och ekonomiska kamper. Och när allt kommer omkring, varför ska de exploaterade behöva gå med i och bli en del av en specifik anarkistisk struktur för att kunna föra sina kamper?

En radikal förändring i hur det här samhället (läs exploateringen) styrs kan endast uppnås genom revolution. Det är därför vi försöker att *intervenera* med ett insurrek-

tionellt projekt. Morgondagens kamper kan bara få ett positivt resultat om förhållandet mellan den informella specifika anarkistiska strukturen och masstrukturen av autonoma basgrupper klagas och förverkligas.

Basgruppens primära mål är inte att avskaffa staten eller kapitalet, dessa är mer eller mindre omöjliga att attackera så länge de förblir allmänna koncept. Basgruppens mål är att bekämpa och attackera den här staten och det här kapitalet i dess mindre och mer hanterbara former genom att använda en insurrektionell metod.

De autonoma basgrupperna är masstrukturer och utgör mötespunkten för den informella anarkistiska organisationen och de sociala kamperna. Organisationsstrukturen i den autonoma basgruppen utmärker sig på följande sätt:

- Autonomi från alla politiska, fackliga och andra representativa intressen och organisationer.
- Permanent konfliktualitet. (En kontinuerlig och effektiv kamp för att nå de mål man kommit överens om, inte sporadiska tillfälliga interventioner).
- Attack. (En vägran att godta kompromisser, medling eller anpassning som ifrågasätter attack mot det valda målet).

När det gäller målen så bestäms dessa och förverkligas genom attacker mot de repressiva, militära och produktiva strukturerna osv. Vikten av permanent konfliktualitet och attack är fundamental.

Dessa angrepp organiseras av de autonoma basgrupperna i samarbete med specifika anarkistiska strukturer som bidrar med praktiskt och teoretiskt stöd, utvecklar de nödvändiga metoderna för att finna lämpliga kampformer, visar på vilka individer och strukturer som är ansvariga för repressionen, och erbjuder ett minimum av skydd mot makthavarnas försök till politisk eller ideologisk *rekuperering*, eller mot repression helt enkelt.

Vid första anblicken kan förhållandet mellan en specifik anarkistisk organisation och den autonoma basgruppen verka motsägelsefullt. Den specifika gruppen följer ett insurrektionellt perspektiv medan basgruppen verkar röra sig i en helt annan dimension, vardagskampen för konkreta reformer. Men den kampen förblir bara sådan till en början. Om analysen på vilken projektet är baserat sammanfaller med de exploaterades intresse i den aktuella situationen, då är en insurrektionell utveckling möjlig. Men denna utveckling är självklart inte given på något sätt. Det kan ingen garantera.

Denna metod har anklagats för att vara ofullständig och för att inte ta hänsyn till det faktum att en attack mot en eller flera strukturer alltid leder till ökad repression. Kamrater får gärna reflektera över dessa anklagelser. Vi anser att det aldrig går att förutse resultatet av en kamp på förhand. Även en begränsad kamp kan få de mest oväntade konsekvenser. Och övergången från olika revolter och uppror – begränsade och ofullständiga – till revolution kan ändå aldrig garanteras på förhand vilken metod man än använder. Vi går framåt genom att pröva oss fram och lära av våra misstag, och säger till alla som har en bättre revolutionär metod – kämpa vidare!

Bortom "arbetarism" – bortom syndikalism

Slutet för syndikalismen motsvarar också slutet för "arbetarismen". För oss innebär detta också slutet för den stora illusionen om "partiet" och den specifika syntesorganiseringen. Morgondagens revolter måste hitta nya vägar. Fackföreningsrörelsen är på nedgång, och på gott och ont går en hel era i graven med denna strukturella kampform, modellen för och en syn på den framtida världen som ett resultat av förbättrad och förändrad reproduktion av den gamla. Vi rör oss mot nya och omfattande förändringar, både av de produktiva och de sociala strukturerna. Även kampformer, perspektiv, och till och med kortsiktiga mål förändras.

I ett expanderande industrisamhälle rör sig fackföreningarna från att vara kampverktyg till att bli institutioner som understödjer själva produktionssystemet. Den revolutionära syndikalismen har också gjort sitt till. Den driver visserligen de mest militanta arbetarna framåt, men håller dem samtidigt tillbaka när det gäller förståelsen av det framtida samhället eller revolutionens kreativa behov. Allt förblir väl inpackat i fabriksformen. "Arbetarismen" är inte bara vanlig hos auktoritära kommunister. Att försöka skilja ut privilegierade arenor i klasskonflikten är än idag en djupt rotad ovana som är väldigt svårt att bli av med.

Slutet för fackföreningarna således. Vi har sagt detta i femton år nu. En gång i tiden möttes detta av kritik och förvåning, speciellt när vi även inkluderade anarkosyndikalismen i kritiken. Nuförtiden är vår kritik lättare att acceptera. För när allt kommer omkring – vem kritiserar inte fackföreningarna idag? Ingen, eller näst intill ingen i alla fall. Men man bortser från vissa samband. Vår kritik av fackföreningsrörelsen var även en kritik av den kvantitativa metod som delar alla de egenskaper som kännetecknar ett partis embryostadie. Det var också en kritik av den specifika syntesorganiseringen. Dessutom var det en kritik av den "anständiga arbetarklassen" som lånats från borgerligheten och filtrerats genom klichéer om så kallad "proletär moral". Man kan inte ignorera dessa kopplingar. Även om det är många kamrater som håller med oss idag om vår nu traditionella kritik av fackföreningarna, så är det ändå bara ett fåtal som delar insikten om vad konsekvenserna av denna kritik medför.

Vi kan bara inter文enera i produktionssfären om vi använder oss av metoder som inte utgår från ett kvantitativt perspektiv. Dessa kan därför inte göra anspråk på att ha en specifik anarkistisk organisation i ryggen som arbetar efter hypotesen om en revolutionär syntes. Detta leder oss till en helt annan metod för inter文enering, nämligen att bygga "fabriksgrupper" [factory "nuclei"], eller geografiskt bundna "grupper" [zonal "nuclei"], som begränsar sig till att hålla kontakt med en specifik anarkistisk struktur och som enbart grundar sig på affinitet. Det är ur denna relation mellan basgruppen och en specifik anarkistisk struktur som en ny modell för revolutionär kamp framträder, en modell som tillgriper en insurrektionell metod och angriper statens och kapitalets strukturer.

Denna metod gör det lättare att ligga i fas med de omfattande förändringarna inom produktionen. Fabriken håller på att försvinna, och den ersätts med nya produktiva organisationsstrukturer som främst grundas på automatisering. Gårdagens arbetare kommer delvis att integreras till en support-roll, eller helt enkelt hänvisas till social-

bidrag kortsiktigt, överlevnad långsiktigt. Nya typer av jobb kommer att framträda i horisonten. Redan nu har den klassiska arbetarrörelsen upphört att existera. Samma sak gäller självklart fackföreningarna. Åtminstone existerar de inte i den betydelse vi traditionellt lägger i begreppet, de har blivit bolag som vilka andra bolag som helst.

Ett nätverk av relationer där de inbördes olikheterna ständigt ökar, bakom paroller om deltagande, mångfald, demokrati osv., kommer att sprida sig över samhället och knyta till sig nästan alla *subversiva* krafter. De mer extrema delarna i det revolutionära projektet kommer systematiskt att kriminaliseras. Men kamperna kommer att finna nya vägar, sippra ner till tusentals nya underjordiska kanaler som mynnar ut i hundratusentals explosioner av ilska och förstörelse, med en ny och oöverskådlig symbolik.

Som anarkister är vi bärare av ett ofta väldigt tungt historiskt arv, och måste därför vara noga med att inte distansera oss från nya fenomen som vi till sist inte längre begriper, och vars våldsamt en vacker dag kanske till och med skrämmer oss. Och som första steg måste vi vara noga med att utveckla vår analys fullt ut.

Utbrytningen från ghetton

Kamperna som äger rum i innerstädernas ghetton missförstås ofta som enbart meningslöst våld. Men ungdomarna som kämpar mot exkludering och tristess är avancerade delar i klasskonflikten. Murarna som omgärdar ghetton måste brytas ner, inte förstärkas.

De palestinska ungdomarna som kastar sten mot den israeliska armén får med rätta sympati och solidaritet från kamrater som ser deras rättfärdiga kamp för frihet från sina koloniala förtryckare. Och när vi ser ungdomarna i Belfast kasta sten på brittiska soldater, då tvivlar vi inte på deras uppror mot ockupationsarmén vars tanks och taggtråd inhägnar deras ghetton.

Men det finns en grupp ungdomar idag som befinner sig i en lika hård kamp mot sina förtryckare, som ständigt blir marginaliserade och kriminaliserade. Dessa ungdomar befinner sig inte i en kamp mot en extern invasionsmakt utan är en del av en intern klasskamp som är så mystifierad att dess horisonter är oklara även för dem själva. Detta krig utspelar sig inom det som blivit känt som "innerstäderna" i Storbritannien, områden som nu börjar betraktas av klassfienden – kapitalisterna, med monarkin i främsta ledet, och staten i alla dess former – som den bräckligaste delen av klassamhället, som när som helst skulle kunna öppna upp den mest gigantiska spricka och bana väg för våldsamt av tidigare aldrig skådat slag.

Ungdomarna, som kämpar för att överleva exkludering och tristess i den dödliga atmosfären i 80-talets ghetton, utgör i själva verket ett av de mest avancerade elementen av kampen i Storbritannien. På grund av detta möts de av en kompakt fientlighet och oförståelse, även från dem som – om man ser till deras officiella klassposition – borde vara deras kamrater i kampen. Inga fackföreningar eller vänsterpartier har någonting att säga om deras kamp. De är istället bland de första att vilja kriminalisera den, och stämplar det hela som en fråga om socialt avvikande be-

teende, kanske med den avgörande skillnaden att istället för hårdare tag och chockbehandling, så föredrar de att anställa en armé av mjuka snutar och sociala psykologer.

Den anarkistiska rörelsen själv, anti-auktoritär per definition och med ett revolutionärt perspektiv, har ännu inte lyckats producera något hållbart och trovärdigt kampprojekt som även omfattar de ”verkliga” anarkisterna, de instinktivt anti-auktoritära. De former våldet i ghettona tar, innehåller inte den moraliska sociala aktivitet som anarkister letar efter. En sådan moral kan inte uppstå spontant ur de situationer av rå exploatering som förekommer i de urbana enklaverna. Förslagen om att föra in denna moral i ghettona, som sedan ska omvandlas och bli ”självstyrande”, är som vi ser det inne på fel spår. De är ett eko från Lotta Continuas⁴ flera år gamla slagord ”Ta över Staden” som numera är lika dött som dess skapare. Det handlar inte om att få självstyre i ghettona, utan om att krossa dem. Detta kan endast förverkligas genom en klar förståelse av olika tendenser i klassen, och av att välja mål som dessa tendenser redan pekar mot för att fördjupa klassattacken.

Artikeln skriven av kamraterna i Plymouth ger en indikation av vad som händer i de flesta stora och många mindre städer i Storbritannien idag. Dessa händelser når inte löpsedlarna. Faktum är att det mesta som händer inte rapporteras överhuvudtaget.

Självklart är förhållandena i konflikten väldigt annorlunda på platser där närvaron av en konkret ”utifrånkommande fiende” har klargjort för alla exploaterade att de står mot en gemensam fiende. Det finns inga tvivel i Sharpeville, Palestina eller Belfast om vad som händer med folk som samarbetar med polisen. I det här landet, å andra sidan, visar det faktum att polisen har lyckats öppna dörrar för ett aktivt samarbete med invånarna i ghettona på vilka murar av rädsla och oförståelse som existerar här. En rädsla som splittrar de exploaterade även inom ett och samma område.

Olika lager av kulturell och social mystifikation har i viss mån lyckats skapa förvirring kring klassuppdelningen. Genom att definiera ungdomarnas våld i patologiska och etniska termer finner de sig isolerade och uteslutna, även från dem som står dem närmast i grad av exploatering.

Skiljelinjen är hur som helst en skör linje, och det kan ibland bara behövas en masskonfrontation med ”ordningsmakten” för att det ska stå klart för alla vem den verkliga fienden är. Detta hände t.ex. i Brixton där föräldrarna, när de upplevde polisbrutaliteten på nära håll, genast gick från ett tyst medgivande till en öppen antagonism mot dem.⁵

För att upprätthålla ett tyst medgivande från människor som har väldigt lite att tjäna på ”social ordning” krävs ett komplext nätverk av media, socialarbetare, lärare, lokalpolitiker, närpolis etc., vilka alla har det gemensamt att de anses sitta på en maktposition. Denna maktposition tolereras motvilligt idag. Den kan krossas fullständigt i morgon.

Vårt arbete måste därför ständigt vara inriktat på att förtydliga och fördjupa klassattacken genom att identifiera och angripa mål som är enkla att nå, och som är begripliga utifrån målsättningen att bryta ner ghettonas murar, vilket i sin tur öppnar

upp för ett perspektiv av massaktion mot den gemensamma fienden.

Noter till ”Några artiklar om insurrektionell organisering”

1. Jean Weir: Brittisk anarkist som översatt flera av Bonannos texter till engelska. Satt i redaktionen för tidningen *Insurrection* och bokförlaget *Elephant Editions* (se ”Samtal om uppror” i detta nummer av *Dissident*). Sitter nu i fängelse, liksom Bonanno, i Italien.
2. Se ”Autonom organisering bland Turins järnvägsarbetare” i detta nummer av *Dissident*.
3. Syftar på kampen som fördes i början av 80-talet mot konstruerande av en militärbas som skulle förvara kärnvapen i Comiso, Sicilien. Se ”Samtal om uppror” i detta nummer av *Dissident*.
4. Lotta Continua (Kampen fortsätter): Ett leninistiskt vänsterparti som ingick i 70-talets ”autonoma rörelse” i Italien. Se ”Potere Popolo! – de autonoma i Italien på 70-talet” i *Folkmakt* nr 11 och Lotta Continua egen text ”Take over the city” som finns på nätet.
5. Brixtonkravallerna: Jättekra­valler i Londons förort Brixton 10-12 april 1981. Brixton var en förort med hög andel svart befolkning och stora sociala problem. Kravallerna startade då en man som blivit knivhuggen blev tagen av snuten.

Del 2

13 noteringar om klasskamp

*Sasha K. Ursprungligen publicerad i
Green Anarchy nr 18, 2004.*

1) Klasser har funnits sedan civilisationens början. Civilisationen har alltid varit ett klassamhälle.

2) Klass är inte bara en ekonomisk kategori, den är också en social. Klassrelationer strukturerar och disciplinerar hela samhället, inte bara ekonomin.

3) De sociala klassrelationerna har alltid varit sammanlänkade med andra ”förtryck” som patriarkala sociala relationer och olika former av rasism.

4) Klasser är en av de mest grundläggande strukturerna som har organiserat alla samhällen sedan civilisationens början, även om klassernas form har förändras under civilisationens utveckling. Denna utveckling av klassamhället och de sociala relationerna har alltid varit nära sammanlänkade med utvecklingen av teknologin, därför kallar jag samhället en ”socioteknologisk regim”. Allt eftersom klassamhället utvecklas, utvecklas också social specialisering och dess teknologier. En djup kritik av samhället borde alltid inkludera en kritik av de sociala klassrelationerna och dess samband med detta samhälles dominerande materiella kultur, inklusive teknologierna som både görs möjliga och som gör det möjligt.

5) Klasskampen har pågått lika länge som det har funnits klasser.

6) Klasskampen pågår även när människorna som deltar i den inte inser det. Den pågår i det dagliga livet. Ett sätt för revolutionärer att ingripa i klasskampen är därför att hjälpa människor som deltar i den att inse att det är det de gör. Det finns massor av sätt att göra detta och vi måste vara kreativa.

7) Klasskampen blir revolutionär när de egendomslösa kämpar för att upplösa alla klasser. Vänsteristiska förvaltare av revolter försöker dock oftast kanalisera och re-kuperera klasskampen till sina egna kapitalistiska ändamål. Detta så att de kan vinna makten över andra och därmed få materiella fördelar. För verkliga revolutionärer – alltså de som verkligen avser att göra sig av med statens, kapitalismens och alla varurelationers, arbetsdisciplinens, patriarkatets och den socioteknologiska regimens herravälde över våra liv – så är målet proletarietets/de egendomslösas omedelbara självupphävelse som klass. Det är inte att en klass (proletariatet/de egendomslösa)

tar över makten ifrån en annan klass (kapitalistklassen).

Poängen med klasskampen är inte att hävda att arbetarna är bättre människor än kapitalistklassen, att döma den ena eller andra klassen, eller att hylla den ena klassen över den andra. Poängen är att förstöra den sociala relation som utgör klasserna i sin helhet. Klasskampen kommer ur konflikten mellan våra begär och det sätt på vilket klass-strukturerna begränsar, kontrollerar, exkluderar och exploaterar våra liv. Vår kamp börjar med våra begär att leva på ett annat sätt, att bryta oss ut ur klassamhällets disciplinerande kontroll. Även om rekuperationen av klasskampen kommer att fortsätta i olika förklädnader så länge som klassrelationerna existerar, så betyder det inte att vi bör ge upp klasskampen. Istället borde det få oss att vara mer noggranna i våra analyser och mer kreativa i kampen för våra liv.

8) Klasskampen är, precis som kapitalismen, alltid global. Men ofta rekupereras den in under olika nationalistiska former. Vad vi måste göra är att hitta den punkt där det revolutionära innehållet går mot en brytning med de nationalistiska formerna, och sätta in vår kraft där. Därför kan vi inte bara ignorera nationalistiska befrielseerörelser. Samtidigt ska vi naturligtvis inte hylla dem. Istället måste vi kritiskt och på ett revolutionärt sätt visa solidaritet med de krafter som för fram klasskampen och som kämpar för den totala förstörelsen av alla klassrelationer.

9) Roten till klasskampen går inte att finna i ekonomin. Produktion är inte heller bara ekonomi. Den pågår inte bara i fabriker, utan sprider sig ut över hela samhället som en process av social produktion och reproduktion som inkluderar både kontroll och disciplin av arbetare, men också alla andra medlemmar i samhället. Det är hela denna sociala fabrik – som skapar våra sociala roller, våra relationer och subjektivitet, disciplinerar våra kroppar och sinnen, och transformerar och kontrollerar själva livet – som vi vill förstöra.

De vänsterister som strävar efter att bli administratörer av klasskampen försöker oftast att reducera och transformera klasskampen till en ekonomisk kamp, en kamp för större ekonomisk makt, en större bit av kakan, eller en viss omorganisering av ekonomin. Det är detta som är utgångspunkten för skapandet av vänsteristiska byråkratier i form av partier och fackföreningar, detta är deras livsnerv. Men eftersom klasserna inte är ekonomiska utan sociala till sin karaktär, så måste klasskampen – om den verkligen vill vara revolutionär och röra sig mot ett slut för klasser som sådana – bryta sig ur de strikt ekonomiska kamperna och från vänsteristerna som förvaltar desamma.

Syntesen av alla kamper under en organisation gör att kamperna blir speciellt ömtåliga för vänsteristiska förvaltares kontroll. Därför måste klasskampen fortsätta att vara autonom, självförvaltd och självorganiserad, okontrollerad och okontrollerbar, annars förlorar den sin radikala och revolutionära kraft. Samtidigt måste den spridas och fördjupas socialt. Målet för de egendomslösas revolution är aldrig ekonomiskt – det är anti-ekonomiskt. Den försöker bryta sig ut ur och förstöra ekonomin, allt varu-utbyte, och allt medierande av relationer genom pengar, ideologi och moral.

10) Arbete är ett disciplinerande beteende inom ekonomin. Som aktivitet är det separerat från andra av livets aspekter, in i den ekonomiska sfären. Under tiden som klassamhället har utvecklats och förändrats, har arbetet alienerats mer och mer ifrån våra liv och begär. Det har blivit en aktivitet som disciplinerar och förtrycker oss. En aktivitet som vi inte kan kontrollera, utan som istället kontrollerar oss. De egendomslösas revolutionära klasskamp kämpar för att bryta all separation som klassamhället tvingar på oss: separationen mellan oss själva och vår aktivitet, mellan arbete och fritid, och mellan oss själva och de som vi samverkar med.

11) Inom det föränderliga kapitalistiska systemet så har olika ackumulationsregimer organiserat hur den kapitalistiska klassen ska kunna ackumulera kapital genom exploateringen av de exploaterades, exkluderades och egendomslösas arbetskraft och energi. Dessa regimer är alltså olika former av kapitalistisk arbetskraftsdisciplin och organisation. Under 1900-talet har USA och större delen av Europa förvaltats av en fordistisk ackumulationsregim (namnet kommer från företaget Fords produktionsmodell och dess ideologi var keynesianism). I början av 70-talet blev denna regim utbytt av en ny regim av flexibel ackumulation (inga fackföreningar, flexibla arbetstimmar, ingen garanterad anställning eller pensionering, ”outsourcing”, avvecklingen av välfärden, ingen kontroll av kapital som rör sig över gränserna, den allt mer betydande globala handeln och kommunikationsteknologin, övervakning och kontroll osv. Dess härskande ideologi är ”nyliberalism” och alltså sammans, ideologin och produktionsmodellen, brukar kallas för ”globaliseringen”).¹

Samtidigt som västvärlden nu har bytt ackumulationsregim, har mycket av den s.k. ”tredje världen” nu infört den fordistiska modellen men utan den fordistiska garantin för dess arbetare. Men fordismens död i vissa länder betyder inte klasskampens död. Det betyder bara att den har förändrats globalt. Detta betyder i sin tur att vi måste analysera dessa förändringar och vår respons, inte att helt enkelt ge upp klasskampen som vissa verkar föreslå.

Denna nya flexibla ackumulationsregim har medfört en allt större ekonomisering och privatisering av alla former av socialt liv, och en allt större varufiering av livet självt. Samtidigt har det inneburit en ny plundring av tredje världen. Detta har format klasskampens karaktär idag. Denna förändring av kapitalismen och klassrelationerna borde innebära nya interveneringspunkter (sociala, materiella, teknologiska osv.) och nya motsägelser inom kapitalismen som vi kan utnyttja.

12) Det är inte upp till oss som anarkister eller revolutionärer att uppfinna, producera eller förvalta klasskampen. Klasskampen kommer att fortsätta att pågå – vare sig vi uppmärksammar det eller inte. Vi kan ingripa i klasskampen, men det är inte vi som utgör klasskampen. Frågan är därför inte om vi ska kännas vid klasskampen eller inte, utan alltid hur vi ska ingripa i klasskampen, som kommer att fortsätta vare sig vi ingriper eller inte.

13) Civilisationen har, ända från dess början och genom alla dess förändringar, alltid varit ett klassamhälle. Upphävandet av klasser som sådana genom de egendomslösas revolutionära klasskamp kommer alltid att vara ett centralt mål för anarkismen. Detta är en aspekt som skiljer revolutionär aktivitet från de tråkiga vänsteristiska revoltförvaltarna, som ofta hänger omkring revolutionära rörelser i hopp om att kunna disciplinera och kanalisera klasskampen till sina egna ändamål. Aktiviteter som enbart leder till ett bevarande av kapitalismen och all dess separation och alienation.

Not till "13 noteringar om klasskamp"

1. Skillnaden mellan "flexibel" (eller "toyotistisk", som det också kallas) och "fordistisk" produktionsmodell och vad de innebär för klasskampen har diskuterats mycket inom vänstern de senaste åren. För en introduktion till begreppen, se vår ordlista.

Några punkter om den insurrektionella anarkismen

Ursprungligen publicerad i Killing King Abacus nr 2, 2001.

Insurrektionell anarkism är inte en ideologisk lösning på alla sociala problem – en vara på kapitalismens marknad av ideologier och åsikter – utan en pågående praktik vars mål är att göra slut på statens dominans och kapitalismens fortlevnad. En praktik som kräver analys och diskussion för att kunna gå framåt. Vi pekar inte på något idealsamhälle och erbjuder ingen utopi för allmän konsumtion. Genom historien har de flesta anarkister – utom de som trott att samhället skulle utvecklas till en viss punkt där det lämnat staten bakom sig – varit insurrektionella anarkister. Det betyder helt enkelt att staten inte kommer att tyna bort av sig själv, vilket innebär att anarkister måste angripa staten, då väntan är detsamma som nederlag. Vad som krävs är öppet myteri och spridandet av subversion bland de exploaterade och exkluderade.

Här lyfter vi fram några av de slutsatser som vi och andra insurrektionella anarkister drar utifrån detta allmänna problem: om staten inte kommer att försvinna av sig själv, hur gör vi då för att få den att försvinna? Den insurrektionella anarkismen är därför först och främst en praktik som fokuserar på attackens organisering.

Dessa punkter ska inte på något sätt ses som en färdig och avslutad produkt. Vi hoppas att de blir en del av en fortgående diskussion och vi välkomnar självklart synpunkter (intressanta svar kommer vi att trycka i nästa nummer av tidningen *Hot Tide*). De flesta av dessa punkter kommer från gamla nummer av *Insurrection* och pamfletter från *Elephant Editions*.

1. Staten kommer inte bara att försvinna – attackera!

Kapitalets stat kommer inte bara att ”tyna bort”, som många anarkister verkar ha börjat tro. Dessa har inte bara grävt ner sig i abstrakta positioner av ”väntan” utan fördömer till och med öppet dem som anser att skapandet av en ny värld hänger samman med förstörandet av den gamla. Attack innebär att vägra medling, pacifiering, offer, anpassning och kompromisser.

Det är genom att agera och genom att lära oss att agera, inte genom propaganda, som vi kommer att bereda väg för upproret – även om propagandan bidrar till att tydliggöra hur vi kan agera. Genom att vänta lär vi oss bara att vänta – genom att agera lär vi oss att agera.

Ett upprors kraft är socialt, inte militärt. Måttet för att utvärdera betydelsen av ett allmänt uppror ligger inte i dess väpnade sammanstötningar, utan tvärtom i hur stor utsträckning det paralyserar ekonomin – i hur det paralyserar de normala förhållandena.

2. Självaktivitet vs. kontrollerad revolt – från uppror till revolution

För oss anarkister är revolutionen en ständig referenspunkt, oavsett vad vi gör eller

vilken fråga vi ägnar oss åt. Men revolutionen är inte en myt, något som bara ska användas som referenspunkt. Just eftersom den är en konkret händelse måste den dagligen byggas av mer anspråkslösa försök, som inte har alla de befriande kännetecken som den sociala revolutionen i sin sanna bemärkelse har. Dessa mer anspråkslösa försök är upproren. I dessa uppror öppnar de mest exploaterade och exkluderade i samhället – och de mest klarsynta politiska minoriteterna – vägen för den möjliga inblandningen av bredare skikt av exploaterade i en upprorsvåg som kan leda till revolution.

Kamper måste utvecklas, både i en direkt och i en långsiktig bemärkelse. Tydliga strategier är nödvändiga för att kunna använda olika metoder på ett koordinerat och fruktbart sätt.

Autonomt agerande – att kampen är självstyrd – innebär att de som kämpar är autonoma i sina beslut och aktioner. Detta är motsatsen till en syntesorganisation som alltid försöker att ta kontroll över olika kamper. Kamper som är syntetiserade under en enda kontrollerande organisation kan lätt integreras med maktstrukturerna i dagens samhälle. Självorganiserade kamper är av naturen okontrollerbara när de sprids över hela den sociala terrängen.

3. Okontrollerbarhet vs. kontrollerad revolt – spridandet av attacken

Det går aldrig att i förväg avgöra vad en särskild kamp kommer att leda till. Även en begränsad kamp kan ha de mest oförutsedda konsekvenser. Det finns inga metoder som på förhand kan garantera att olika uppror – ofullständiga och begränsade – övergår till revolution.

Det är inte dessa sabotagehandlingar i sig som systemet är rädd för, utan snarare att dessa ska spridas i samhället. Varje proletariserad individ som äger de mest anspråkslösa medel kan fastställa sina egna mål och motiv, ensam eller tillsammans med andra. Det är materiellt omöjligt för staten och kapitalet att hantera en kontrollapparat som ska agera över hela den sociala terrängen. Vem som helst som verkligen vill utmana kontrollnätverken kan ge sitt eget teoretiska eller praktiska bidrag. När den första brutna länken framträder sammanfaller det med sabotagehandlingarnas spridning. Den sociala självbefrielsens anonyma praktik kan sprida sig till alla områden och bryta de preventiva strukturer som makten satt upp.

Därför är små aktioner – som lätt går att reproducera och kräver osofistikerade medel som alla har tillgång till – okontrollerbara just på grund av sin enkelhet och spontanitet. De får även de mest avancerade teknologiska framstegen för upprorsbekämpning att framstå som löjliga.

4. Permanent konfliktualitet vs. medling med institutionella krafter

Konfliktualitet ska ses som ett permanent inslag i kampen mot makthavarna. En kamp som saknar detta element kommer i slutändan att driva oss till medling med institutionerna. Vi vänjer oss vid delegering och tron på en illusorisk frigörelse ge-

nom parlamentariska beslut, tills det går så långt att vi faktiskt aktivt deltar i vår egen exploatering.

Det kan kanske finnas anledning att tvivla på enskilda försök att uppnå sina mål med våldsamma medel. Men när ickevåldet förs upp till nivån att bli en allmän ickevåldsprincip, där verkligheten delas in i ”goda” och ”onda”, då slutar argumenten att ha värde och allt ses i termer av underordning och lydnad. Anti-globaliseringsrörelsens officiella representanter har gjort detta extra tydligt genom att distansera sig från och fördöma andra. De ser sina principer – som de känner sig pliktskyldigt bundna till – som ett anspråk på makten över rörelsen som helhet.

5. Illegalitet – uppror är mer än att råna banker

Insurrektionell anarkism är inte en morallära för överlevnad. Vi överlever alla på olika sätt beroende på vår samhällsposition, talang eller smak, och oftast genom kompromisser med kapitalet. Vi tänker inte moralisera över användningen av illegala metoder för att befria sig från löneslaveriets bojor, eller för att vi ska kunna leva och genomföra våra projekt. Men vi fetischerar inte heller illegaliteten eller förvandlar den till någon slags religion med martyrer. Det är bara ett medel, och ofta ett bra sådant.

6. Informell organisering – inte professionella revolutionärer eller aktivister, inte permanenta organisationer

Från parti/fack till självorganisering

Det finns djupgående skillnader inom den revolutionära rörelsen. Anarkister tenderar att betona kampens kvalitet och dess självorganisering medan den auktoritära tendensen betonar dess kvantitet och centralisering.

Vi organiserar oss för konkreta uppgifter. Därför är vi mot partier, fackföreningar och permanenta organisationer, vilka alla agerar för att syntetisera kamper och blir till verktyg för integrering med staten och kapitalet. Deras syfte blir deras egen existens, och i värsta fall skapar de organisationen först och försöker sedan hitta eller skapa kampen. Vår uppgift är att agera, organisering är bara ett medel. Vi är därför mot att praktiken och agerandet delegeras till en organisation. Vi behöver generaliserad handling som leder till uppror, inte till kontrollerade kamper. Vi organiserar oss inte för att *försvara* vissa intressen, utan för att *attackera* vissa intressen.

Informell organisering grundas på ett antal kamrater som är förenade genom en ömsesidig affinitet. Dess framåt drivande element är alltid handling. Ju större problem som kamraterna står inför som en helhet, desto större kommer deras affinitet att bli. Detta innebär att den verkliga organiseringen, den effektiva kapaciteten att agera tillsammans – det vill säga att veta var man har varandra, det gemensamma studerandet och analyserandet av problemen och det gemensamma agerandet – står i relation till den affinitet som uppnåtts och har inget att göra med program, plattformar, fanor eller mer eller mindre kamouflerade partier. Den informella anarkistorganisationen

är därför en specifik organisering som samlas runt en ömsesidig affinitet.

Den anarkistiska minoriteten och de exploaterade och exkluderade

Vi tillhör de exploaterade och exkluderade, och därför är vår uppgift att agera. Ändå kritiserar somliga allt agerande som inte är en del av en stor och synlig social rörelse för att ”agera som ställföreträdare för proletariatet”. De manar till analys och väntan, inte till handling. De ser sig antagligen inte som exploaterade bland andra exploaterade, och våra begär, vår vrede och våra svagheter är tydligen inte en del av klasskampen. Detta är inget annat än ännu en ideologisk uppdelning mellan exploaterade och subversiva.

Den aktiva anarkistiska minoriteten är inte slavar under antal utan fortsätter att agera mot makten även om klasskampen är på en låg nivå hos samhällets exploaterade. Anarkistiska aktioner borde därför inte sikta på att organisera och försvara hela den exploaterade klassen i en stor organisation som ska föra kampen från början till slut, utan borde istället identifiera enskilda aspekter av kampen och dra dem till sin logiska konsekvens som en attack. Vi måste även släppa de stereotypa bilderna av de stora masskamperna, och konceptet med en ständigt växande rörelse som till slut ska dominera och kontrollera allt.

Relationen till den exploaterade och exkluderade *multituden* kan inte utformas som något som ska uthärda tidens gång, det vill säga något som ska baseras på oändlig tillväxt och som ska kunna stå emot utsugarnas attacker. Den måste ha en mer avgränsad specifik dimension, en som är inställd på attack och inte på att agera som eftertrupp.

Vi kan börja bygga vår kamp på ett sådant sätt att förhållanden som möjliggör revolt framträder och latent konflikter utvecklas och lyfts till ytan. På detta sätt skapas en kontakt mellan anarkistiska minoriteter och de specifika situationer där kampen kan utvecklas.

7. Det individuella och det samhälleliga – individualism och kommunism, en falsk motsättning

Vi tar till oss det bästa i individualismen och det bästa i kommunismen.

Uppror börjar med individernas begär att bryta sig ur begränsande och kontrollerade omständigheter, begäret att återta förmågan att skapa sitt eget liv som det passar en själv. Detta kräver att de övervinnet separationen mellan dem själva och deras existensvillkor. Eftersom de få, de privilegierade, kontrollerar existensvillkoren, så är det omöjligt för de flesta individer att verkligen bestämma över sin existens på sina egna villkor. Individualitet kan bara frodas där en jämlik tillgång till existensvillkoren är en social verklighet. Denna jämlika tillgång är kommunism. Vad individerna gör med denna tillgång är upp till dem själva och de runt omkring dem. Därför finns det inte någon viss individualitet eller någon likriktning av individen underförstådd i verklig kommunism. Vad som tvingar in oss i vissa identiteter och en likriktning av individer är de sociala roller som läggs på oss av det nuvarande systemet.

Det finns ingen motsättning mellan individualitet och kommunism.

8. Vi är de exploaterade, vi är motsättningen – nu är inte tiden att vänta

Helt klart innehåller kapitalismen djupa motsättningar som driver den till olika justeringar och evolution för att slippa de periodiska kriser som drabbar den. Men vi kan inte slå oss till ro och vänta på dessa kriser. När de inträffar kommer de att välkomnas om de bidrar till en accelererad utveckling av den insurrektionella processens olika delar. Som exploaterade är vi hur som helst den fundamentala motsättningen för kapitalismen. Därför är tiden alltid mogen för uppror, precis som vi kan se att mänskligheten kunde ha störtat staten vid vilken tidpunkt som helst i historien. Ett brott med den kontinuerliga reproduktionen av detta system av exploatering och förtryck har alltid varit möjligt.

Självorganisering och uppror

*Sasha K. Ursprungligen publicerad i
Aporia journal nr 2, 2004.*

För anarkister är frågan om hur man ska agera och hur man ska organisera sig tätt sammanknutna. Och det är dessa två frågor, inte frågan om hur ett framtida samhälle bör se ut, som ger oss de mest användbara metoderna för att förstå de olika former av anarkism som existerar idag. Insurrektionell anarkism är en sådan form, även om det är viktigt att påpeka att insurrektionella anarkister inte är en enhetlig samling, utan har extremt olika perspektiv. Insurrektionell anarkism är inte en ideologisk lösning på sociala problem, en vara på den kapitalistiska marknaden för ideologier och åsikter, utan en fortgående praktik ämnad att upphäva statens och kapitalismens fortlevnad, som kräver analys och diskussion för att utvecklas. Historiskt har de flesta anarkister – utom de som tror att samhället kommer att utvecklas till en punkt där den lämnar staten bakom sig av sig själv – trots på att någon sorts insurrektionell aktivitet är nödvändig för att förändra samhället. Enkelt uttryckt: staten måste krossas av de exploaterade och exkluderade och därför måste anarkister gå till attack: att vänta på statens upplösande är det samma som nederlag.

Jag kommer att skissa upp ett antal slutsatser som några insurrektionella anarkister har dragit utifrån denna problematik: om staten inte kommer att försvinna av sig självt, hur gör vi oss då av med den? Insurrektionell anarkism är framför allt en praktik och fokuserar på attackens organisering (insurrektionella anarkister är inte emot organisering, men är kritiska mot organisationsformer som kan hindra attacker mot staten och kapitalet). Därför uttrycker adjektivet ”insurrektionell” en specifik modell för framtiden.

Anarkister som anser att vi måste genomgå en insurrektionell period för att göra oss av med institutioner för herravälde och exploatering och dessutom intar en rad olika positioner för det framtida samhällets utformning kan till exempel vara anarkokommunister, individualister eller till och med primitivister. Många vägrar att ge en specifik, enskild modell för framtiden över huvud taget, och anser att människor kommer att välja en rad olika samhällsformer när de får chansen. De är kritiska mot grupper eller tendenser som anser att de är ”bärare av sanningen” och som försöker tvinga på folk sina ideologiska och formella lösningar för social organisering. Istället anser många insurrektionella anarkister att det är genom självorganiserad kamp som människor lär sig leva utan institutioner för herravälde.

Även om insurrektionella anarkister är aktiva i många delar av världen för tillfället, är ståndpunkterna i denna artikel speciellt influerade av aktiviteter och texter från Italien och Grekland, vilka också är de länder där insurrektionella anarkister är som mest aktiva. Den nuvarande och extremt spretiga italienska insurrektionella anarkistscenen, som är koncentrerad kring ett antal ockuperade zoner och publikationer, existerar som ett informellt nätverk som kämpar utanför alla formella organisationer. Denna tendens har antagit etiketten ”insurrektionella anarkister” för att särskilja sig från den Italienska Anarkistfederationen, en plattformistisk organisation som offici-

ellt förkastar individuella revolthandlingar och bara förordar massaktioner och en utbildande och evangelistisk praktik centrerad kring propaganda i ”icke-revolutionära perioder”, och från de italienska kommunalisterna [libertarian municipalists] som har antagit en mer reformistisk inställning till ”anarkistisk” aktivitet.

Insurrektionella anarkister är inte historiedeterminister; vilket betyder att de inte ser historien som förutbestämd, som något vi måste röra oss i fas med. Tvärtom, historien är en öppen bok och dess utveckling beror på våra handlingar. Detta betyder att en verklig handling inte inträffar *inom* en kontext utan *mot* en kontext. För att bryta med det nuvarande måste vi handla mot kontexten, och inte vänta på ett historiskt förbestämt tillfälle för handling, för detta tillfälle kommer aldrig att komma. Handlingen växer inte utifrån kontexten, den inträffar mot kontexten och förändrar kontexten helt, och förvandlar det omöjliga i ena stunden till det möjliga i nästa. Och detta är kärnan i den insurrektionella händelsen. Och allteftersom den insurrektionella händelsen förändrar kontextens möjligheter, förändrar den också människan och de mänskliga sociala relationerna.

Men, för att en insurrektionell händelse ska uppstå, som bryter med det nuvarande, måste vi ta hänsyn till frågan om organisering. Anarkister måste göra vad de kan för att öppna upp för och utveckla potentialen för uppror. Vissa organisationsformer kväver dock vår förmåga för verklig handling mot det nuvarande och för en ny framtid, att röra oss mot uppror och ett permanent brott med stat och kapital. Permanenta organisationer, organisationer som försöker syntetisera de som kämpar in i en enda, enhetlig organisation, och organisationer som försöker mediera kamp, är alla former av organisationer som tenderar att upphäva potentialen för uppror. Detta sätt att organisera sig formaliserar och förstelnar relationerna mellan dem som kämpar på sätt som begränsar den flexibla föreningen av vår makt att agera. Vår aktiva makt, vår makt att skapa och omvandla, är vårt enda vapen, och det som begränsar sådan makt inom rörelsen av exploaterade och exkluderade är vår största svaghet. Detta betyder inte att vi ska förbli oorganiserade (en omöjlighet – vi har alltid någon nivå av organisering oavsett hur informell den än må vara); i själva verket är detta själva kärnan i frågan om organisering: hur förenar vi oss för att främja vår aktiva makt?

1. Mot permanenta organisationer

Permanent organisationer tenderar att få en egen logik – en logik som ersätter upprorets. Det räcker med att studera auktoritära, leninistiska grupper eller vänsteristiska aktivistorganisationer för att se detta i praktiken. För dessa handlar det vanligtvis bara om att bygga organisationen, och att framförallt rekrytera medlemmar – beständighet [permanence] blir det primära målet. Makten separeras från dem som är aktiva i kamp och blir institutionaliserad i organisationen. Organisatören blir separerad från den organiserade, och tenderar att ta sig an rollen för disciplinering och representant för kampen.

2. Mot medling med makten

Allt eftersom organisationer blir mer permanenta och oroar sig för rekrytering, bör-

jar de också oroa sig för sin image, och försöker att begränsa andras handlingar i kampen som kan ge rörelsen ett dåligt namn. Ju mer de institutionaliserar makten inom organisationen ju mer tenderar de att begränsa direkt konfrontativ aktivitet för att istället uppmantra till dialog och medling. De kommer att naivt vilja utnyttja makten hos massan av kroppar för att få en plats vid maktens bord. Denna process är stark inom globaliseringsrörelsen; större organisationer försöker att allt mer medla med makten. Det är också denna roll som fackföreningarna har i samhället. För anarkister, som motsätter sig kapitalismen och staten i sin helhet, får det, självfallet, inte förekomma någon dialog med institutionaliserad makt. Makthavarnas vilja att starta en dialog kan förvisso vara ett tecken på deras svaghet, men det är också början på vårt nederlag om vi begränsar vår aktiva makt till att börja diskutera med dem.

3. Formalitet och informalitet

Formella organisationer separerar människor till formella roller som organisatör och organiserad. Rollerna som organisatör och organiserad speglar, givetvis, de faktiska sociala roller som är nödvändiga för upprätthållandet av det samhälle som vi anarkister försöker besegra. Dessutom tenderar formella organisationer att separera beslutsfattandet från situationen för själva agerandet, att separera beslutet från dess verkställande, och på så sätt begränsa handlingens autonomi. Båda dessa tendenser förstelnar de sociala relationer som är vitala för dem som kämpar. Formella organisationer tar också ofta på sig rollen som representant för ”rörelsen”, och omkastar kampen från att vara social till sin natur till att bli politisk. Insurrektionella anarkister tenderar att främja informell organisering eftersom de inser att vi, som anarkister, är en del av dem som kämpar, och att vi inte står utanför eller över de exploaterade och exkluderade genom att politiskt organisera dem.

4. Organisering växer fram ur kamp, kamp växer inte fram ur organisering

De flesta formella organisationer försöker först bygga organisationen och sedan organisera kampen eller ”rörelsen”. Insurrektionella anarkister ser detta som bakvänt. Informell organisering, baserat på affinitetsgruppen, växer fram ur kamp. Affinitetsgrupper bygger sedan länkar mellan varandra genom kampen och koordinerar på så sätt ofta sin aktivitet; men, organisationsnivån beror på kampnivån, inte på en formell organisations krav.

5. Autonom handling och solidaritet

Insurrektionella anarkister inser att individers och affinitetsgruppers handlingar är autonoma, att ingen organisation ska vara i ställning att disciplinera andras handlingar. Men autonom handling blir stark när vi handlar i revolutionär solidaritet med andra i kamp. Revolutionär solidaritet är aktiv och står i konflikt med herraväldets strukturer; det är direkt aktion som kommunicerar en länk mellan ens egen kamp och andras.

Anarkistisk etik i anti-globaliseringsrörelsens tidsålder

Ursprungligen publicerad i

Killing King Abacus nr 2, 2001.

En fråga som anarkister ständigt ställs inför är hur man skall agera i kamperna mot staten och kapitalet här och nu. Denna fråga blir allt viktigare i takt med att förståelsen av de sociala kampernas nya former ökar. För att kunna svara på dessa frågor måste vi klargöra förhållandet mellan anarkister och den större sociala rörelsen av exploaterade, och av denna rörelsens natur. Först och främst måste vi inse att de exploaterade alltjämt kämpar. Det finns inget behov av anarkister som vill störta kapitalet och staten genom att vänta på ett framtida datum, bestämt av en objektivistisk förståelse av kapitalismen eller av en deterministisk historiesyn, som om svaret stod skrivet i stjärnorna. Detta är det säkraste sättet att låsa fast oss vid nuet för alltid. Den exploaterade *multitudens*¹ revolutionära rörelse försvinner aldrig helt, hur osynlig den än må vara. Framför allt är det en rörelse inriktad på att förintna separationen mellan oss (de exploaterade) och våra livsvillkor (det vi behöver för att leva). Det är rörelsen av samhället mot staten. Vi kan se denna rörelse, hur osammanhängande och omedveten den än är, hos de brasilianska bönder som tar den mark de behöver för att överleva, när de fattiga stjälar, eller när någon attackerar staten som upprätthåller det exkluderande och exploaterande systemet. Vi kan se denna rörelse i handlingarna hos dem som attackerar det maskineri som förstör vår livsgivande miljö. I denna rörelse är anarkister en minoritet. Och, som medvetna anarkister står vi inte utanför denna rörelse, propagerar till den och försöker organisera den; utan vi agerar inom denna tendens, hjälper den att växa och skärpa sina kamper.

Det är lärorikt att titta tillbaks på den här rörelsens moderna historia. I USA i början av 1970-talet så börjar de sociala rörelserna bli enfrågerörelser som slutar ifrågasätta helheten i de samhällseliga förhållandena. På många sätt var detta ett svar på en förändring av de påtvingade sociala relationerna, vilket i sin tur var ett svar på de sociala kamperna på 60- och början av 70-talet. Detta markerades av en övergång från den fordistiska produktionsmodellen (som dominerades av stora fabriker och en social fred genom facken) till en form av flexibel ackumulation (som började krossa fackföreningar, avveckla välfärdsstaten och öppna gränserna för kapitalet). Den här förändringen speglas också i det akademiska skiftet mot postmodern teori, vilken förhålls till det fragmentariska, flytande och flexibla. Medan uppkomsten av enfrågegrupper signalerade undergången för de antikapitalistiska kamperna på 1960-talet, har vi under 1990-talet sett ett nytt uppvaknande av kamper som börjar utmana kapitalismen som helhet. Den revolutionära strömningen av exploaterade och exkluderade har nyligen åter börjat visa sig i en våg av konfrontationer som började i tredje världen och som spridit sig till den första i London, Seattle och Prag, och i den radikala direktaktionsrörelsen som mestadels växt fram ur den radikala miljörörelsen. Vid de spektakulära konfrontationerna på de globala aktionsdagarna² har dessa strömningar sammanstrålat till en kraftfull social rörelse. Nyckeln till nytändningen

är att de nya kamper som framträtt under 1990-talet skapar sätt att kommunicera och länka samman lokala och enskilda kamper, utan att bygga kvävande organisationer som försöker syntetisera alla kamper under sitt befäl. Fundamentalt för den här rörelsen är en etik som motsätter sig allt som separerar oss från våra livsvillkor, och som motsätter sig allt det som separerar oss från vår makt att förändra världen och skapa nya sociala relationer som inte går att mäta, beräkna eller värdera – ett mått som påtvingats oss från ovan. Den här etiken uppmanar till självorganisering av friheten, *självaloriseringen* av mänsklig aktivitet.

I den här artikeln kommer vi att ge vår syn på etiken i den revolutionära anarkistiska strömningen, en etik som växer fram ur den allmänna rörelsen av exploaterade. Sedan kommer vi behandla frågan om handling och organisering, genom att se kritiskt på kampformerna som framkommit under den senaste vågen av sociala rörelser, samt argumentera för att informell organisering är det bästa sättet för en anarkistisk minoritet att organisera sig i den bredare sociala rörelsen. Genom att organisera sig på det här sättet tror vi att anarkister kan föra kampen till nya nivåer, och skapa sociala relationer som i praktiken både står i motsättning till staten och kapitalet, och som börjar lägga grunden för nya sätt att leva.

Etik och moral

Vi använder termen *etik* på ett väldigt specifikt sätt och ställer den i motsättning till *moral*. Moralen står utanför det den härskar över, den sveper ner från ovan för att organisera relationer och disciplinera beteenden. Till exempel, en relation mellan två människor kan definieras moraliskt av en tredje part, kyrkan, staten eller skolan. Den tredje parten är inte en del av relationen utan står med andra ord *transcendent* i förhållande till den. Relationen mellan två människor kan också definieras av en etik. Till skillnad från moral så kommer en etik aldrig utifrån. En etik låter oss förstå hur vi kan förhålla oss till andra människor eller objekt på ett för oss fördelaktigt sätt. En etik är därför en lyckans doktrin som aldrig påförs en situation utifrån, som aldrig står ovanför en relation utan alltid utvecklats inifrån – den är alltid *immanent* i förhållande till situationen istället för transcendent. En etik är en begärens relation, och i en etisk relation så fulländas begär av begär, utvecklas av dem. Moral å andra sidan, begränsar och kanaliserar alltid begären. En transcendent moral står alltid främmande inför den aktuella situationen: dess logik har inget nödvändigt samband med begären hos dem som är involverade eller med ökandet av deras njutning. Moralen är en fixerad lag vars resonemang alltid bygger på ”eftersom jag sa så”, ”eftersom det är guds ord”, ”eftersom det är fel”, eller ”eftersom det är lagen, och vad skulle hända om vi inte hade lagar?”. En etik är ett verktyg för att aktivt skapa våra egna liv, det är aldrig ett påtvingat beslut, en köpt position i samhället, eller en passivt accepterad roll som vi försöker leva upp till. Det mest värdefulla man kan lära sig i kampen mot påtvingade beslut är hur man kan agera, och hur våra handlingar kan bli mer kraftfulla.

Anarkismen är en etik i ordets mest grundläggande betydelse: den är en etik eftersom den menar att beslut skall fortsätta vara immanenta delar av situationen istället

för att alieneras i transcendent institutioner. Anarkismen rör sig i ett antagonistiskt förhållande till all transcendent moral och institutioner såsom staten, partiet och kyrkan.

Makt och alieneringen av makt

Den mänskliga naturen har varit ett grundläggande koncept för många anarkister. Utifrån detta följer argumentationen att den mänskliga naturen är ”god” och att makten, vilken motsätter sig och förvanskar denna natur, är ”ond”. Anarkismen blir då en filosofi som går ut på att avskaffa makten för att tillåta den mänskliga naturen att blomma. I denna avdelning utvecklar vi en annan syn på makt, en förståelse av makt som inte automatiskt definierar den som något dåligt. Istället för att sätta upp en viss syn på den mänskliga naturen som grund för anarkismen, så föreslår vi att en *begärets etik* är den bästa utgångspunkten för anarkistisk handling och organisering.

Makt är förmågan att utöva en kraft, att kunna skapa och förändra. Den kapitalistiska produktionsprocessen *alienerar* oss från denna förmåga. Även staten alienerar oss från vår makt. Det är till och med så att staten är en form av alienerad makt som blivit institutionaliserad, konstituerad i statens form. I dess alienerade form blir makt möjligheten och förmågan att få andra att utöva denna kraft, att arbeta, eller förmågan att hindra oss att utöva en kraft. Det är makten som har extraherats från den sociala kroppen genom en komplex process av tvång och samtycke.

Staten och kapitalet separerar beslutsfattandet ifrån handlingen i både tid och rum. Ett beslut tas före själva handlingen och på en annan plats, i ett statskontor, ett styrelserum eller på ett organisationsmöte. En lag kan stiftas flera år innan den kan komma att kontrollera en handling. Formen för alienerad makt tenderar att fixera sig – att upprätta och upprätthålla en viss ordning och en mängd institutioner – likt de gigantiska stenbyggnader där institutionerna huserar och som sträcker sig högt över samhället. Det kan därför kallas för *konstituerad* eller *transcendent* makt.

Om makt är potentialen att utöva en kraft, det vill säga förmågan att agera på ett kreativt, omvandlande, produktivt eller destruktivt sätt, så är staten som en transcendent institution det som isolerar oss från vår aktiva makt. Makten är alienerad från oss, tagen från oss, och *institutionaliserad* i staten. Vi tillåts enbart agera på vissa sätt, medan staten ständigt bestämmer och agerar åt oss, handlar i vårt namn eller tvingar oss att bete oss på olika sätt. Detta avskärmar oss från själva begärets kreativa energi.

När makten inte är alienerad så förblir den immanent, både i individen och den sociala kroppen som helhet, och så länge den inte separeras från själva handlingen så förblir den även en kreativ, produktiv och omvandlande kraft eftersom den vägrar att låta sig fixeras. Kropotkin konstaterar att ”Nu förenas all historia, hela mänsklighetens erfarenhet och den sociala psykologin, för att visa att det bästa och mest rättvisa sättet att fatta ett beslut är att överlåta det åt dem det närmast gäller”³. Men det finns alltid en risk att denna makt *rekupereras* av olika grupper för att institutionaliseras och bli en konstituerad, transcendent makt som står över den sociala kroppen. Den revolutionära makten hos dem som kämpar mot kapitalismen och staten kan stag-

nera i formen av ett ”parti”, och slutligen i form av staten själv.

När Pierre Clastres studerade primitiva samhällen utan stat, upptäckte han att de i själva verket var ”samhällen mot staten”⁷⁴. De organiserade den sociala gemenskapen på ett sådant sätt att det förhindrade konstituerandet av alienerad makt i institutioner skilda från samhället. Stabil och konserverad makt hindrades från att utkristalliseras till en härdad statsform. Som Deleuze och Guattari påpekar, staten ”definieras av förevigandet eller konserverandet av maktorgan. Statens angelägenhet är att bevara”⁷⁵. Alltså, staten är den politiska organiseringen av passivitet. Antropologer har observerat uppkomsten av konserverade maktorgan i småskaliga samhällen och har kallat sådana tidiga organ *opersonliga institutioner*. Opersonliga institutioner skiljer sig från auktoritet som baseras på personliga förmågor eller egenskaper, en auktoritet som försvinner antingen när personen dör, inte längre anses inneha förmågorna, eller när dessa förmågor inte längre är användbara för samhället. I ett stamsamhälle kan en viss person bli känd som stor jägare och därför anförtros auktoriteten när det gäller jakt. Denna auktoritet är bunden till individen personligen. Ett samhälle kan ha flera individer med en sådan auktoritet eller så har det ingen. I ett sådant här fall utkristalliserar sig inte auktoriteten till en institution med tendens att bli permanent, till en opersonlig institution. Men så fort auktoriteten institutionaliseras till en permanent position som fylls av en opersonlig roll, så börjar makten bli konserverad och separerad från samhället. Presidenten är en opersonlig institution eftersom auktoriteten hos presidentposten fortsätter då en president lämnar posten för en annan. Auktoriteten ligger således i institutionen.

Sådana opersonliga institutioner är öppningar som tillåter staten att sakta ta form ovanför samhället. Men samhället mot staten, som försöker att skydda sig från eller förstöra staten, dör inte när staten växer fram och hårdnar till en ful kropp. Det är tvärt om så att samhället mot staten alltid återuppstår och skapar nya metoder för de exploaterades och exkluderades rörelse för att ta makten över sina egna liv. Den långa och krokiga historien om statens utveckling, och om samhället mot statens kreativa rörelse, har nedtecknats och analyserats på annat håll. Denna historia har tagit oss fram till dagens rörelse där samhället återigen reser sig mot staten. I dagsläget framträder också den alienerade makten i flera olika former. Partidiktaturen, som fortfarande existerar, är ett självklart exempel på alienerad, transcendent makt, men även den demokratiska formen av alienerad makt separerar beslut från handling, och skiljer oss i lika hög grad från vår aktiva makt.

På samma sätt som samhället mot staten, så måste anarkister alltid kämpa mot maktens alienering, mot bildandet av transcendent institutioner som förvandlar aktiv makt till konstituerad ordning, vare sig denna ordning kallas demokratisk eller totalitär. Inte enbart på grund av att en sådan transcendent makt separerar oss från vår förmåga att agera efter våra begär, utan även för att så fort vår aktiva makt – vår makt att förändra samhället och våra egna liv – börjar stelna till en permanent ordning eller en permanent organisation, så fort opersonliga institutioner börjar formas inom vår egen rörelse, så förlorar vi makten att effektivt attackera staten och kapitalet.

Värde, värderingar och social organisering

De exploaterades och exkluderades rörelse, samhället mot staten, är en rörelse vars mål är att upphäva separationen mellan människor och deras livsvillkor. Det är en rörelse vars mål är att bygga nya *icke-mätbara* sociala relationer. Den är en revolt mot *värdets* påtvingade och allomfattande regim. När vi tittar på alla de kamper som förenklat kallas ”anti-globaliseringsrörelsen” så kan vi i deras mångfald se ett komplext mönster av attacker på, och försvar emot, den kapitalistiska *valoriseringen*. De här kamperna är heterogena på det sättet att ingen enda lösning eller något gemensamt valoriseringssystem erbjuds att ersätta kapitalismen med (därför kan dessa kamper inte få plats i en enda organisation). Trots dess heterogenitet finns dock ett mönster, och detta mönster kommer sig av att de alla kämpar mot en singulär och hegemonisk valoriseringsregim, kapitalismen, som har invaderat varenda mänsklig praktik och relation. Alienationen är det som skiljer våra begär från det som värderas av samhället, det som skiljer vår förmåga att förändra världen från kapitalets och statens stöld av, och parasitering på, just denna förmåga. När makten alieneras till statens form så kommer samhället i allt högre grad att styras av siffror, och detta går så långt att till och med vi människor reduceras till utbytbara nummer.

En av statens viktigaste roller är att upprätthålla värdet: den säkrar pengavärdet – den allmänna ekvivalenten – sätter minimilöner och skatter samt garanterar värdet på och skyddet av den privata egendomen. Staten använder siffror för att reducera sociala frågor till enkla matematiska problem med lika enkla lösningar. Men samhället är inte så enkelt att kvantifiera och reducera, samhället är inte bara ett problem som kan lösas med en linjal. Därför är varje lösning i själva verket ett undertryckande av problemet, eller ett förflyttande av problemet till en annan nivå eller en annan samhällssektor. Lösningar och repression är två sidor av samma mynt.

De största sociala problemen som staten måste hantera är distributionen av tillgångar, medling i de sociala konflikter som uppstår på grund av den ojämlika distributionen, samt reproduktionen av samhället självt. Under detta sekel har två lösningar på problemet med distributionen av tillgångar, för bestämmandet av värdet, dominerat världen: västerländsk kapitalism och sovjetkommunism. Båda systemen separerar människorna från deras livsvillkor, från vad de behöver för att leva och för att följa sina begär. Båda systemen förlitar sig även på transcendent maktorgan för att upprätthålla dessa valoriseringssystem. I väst förlitar sig den kapitalistiska valoriseringen på att staten ska garantera den allmänna ekvivalenten och säkra systemet med privategendom som separerar oss från det vi behöver för att leva. Människan är därför splittrad i två roller: dels som producent av varor, dels som konsument av andra varor. Denna splittring tillåter utvinningen av mervärde, och det är denna produktion av mervärde som definierar individen som produktiv – producerande – och därmed som värdefull för samhället.

Sovjetsystemet var en annan lösning på samma problem. Individens värde i Sovjet mättes efter en annan måttstock. Inom sovjetsystemet verkade värdet som ett kvantifierat, uppmätt behov som bestämts av den transcendent statens institutioner. Staten, som en utomstående institution, en form av alienerad makt, bestämde vad som

behövdes genom sin gigantiska kalkylerande och byråkratiska apparat. Genom att behandla samhället som ett matematiskt problem garanterade sovjetsystemet att livsvillkoren blev jämlika och homogena. Det slätade ut begär och individer. En kommitté bedömde om begären hade socialt värde eller inte. Bruksvärdet sattes av ett moraliskt system som stod utanför samhället. Människor var inte mindre separerade från sina livsvillkor under sovjetsystemet, för det existerade fortfarande ett transcendent egendomssystem genom statens direkta kontroll av egendomen.

Det finns dock en annan typ av kommunism, en där privategendomens institutioner, uppbackade av staten, inte existerar. Denna kommunism kan definieras som en jämlik tillgång till våra livsvillkor. Denna etik ligger nära hjärtat för de exkluderades rörelse, samhället mot staten, som trots sina inbördes olikheter alltid förblir antagonistisk gentemot den separation som staten och kapitalet påtvingar oss.

Denna kommunism erbjuder inga från ovan påtvingade matematiska lösningar på de sociala problemen. Det finns ingen garanti för vad individer och grupper kommer att göra med livsvillkoren när de väl har kontroll över dessa, det beror på deras begär och förmågor. I frånvaron av transcendent lösningar och institutioner så kommer sociala relationer och problem snarare fortsätta att skapa spänningar i samhället, spänningar som man löser immanent med praktiken. Värde kommer att produceras immanent i en etisk praktik, som en självvaloriserande aktivitet av dem som berörs av en viss situation. En enda värdering täcker och organiserar inte längre hela den sociala terrängen.

Denna begärens etik, som förblir fundamental för de exkluderades rörelse, är *antagonistisk* gentemot den konstituerade sociala ordning som separerar multituden från sina livsvillkor. Och det är ur denna antagonism som den anarkistiska praktiken växer – som en immanent del av de exkluderades rörelses mångfald. Precis som självvaloriseringen blir en etisk praktik för de exkluderade, blir informell organisering i kampen mot staten och kapitalet en etisk praktik för anarkisterna: båda skapar sociala relationer som inte går att mäta eller värdera, relationer bortom värdet.

Del 2: Den anarkistiska etiken och attackens organisering

Utgångspunkten för att förstå förhållandet mellan anarkister och de nya sociala rörelserna ligger i insikten om att vi är en minoritet inom rörelsen. Detta är självklart den normala situationen för oss anarkister, men det krävs ändå ett visst teoretiskt tänkande och en viss praktik för att vi ska kunna agera effektivt i ett sådant sammanhang. Vi anarkister ligger förhoppningsvis på en insurrektionell nivå i kampen. Vi strävar vanligen i en insurrektionell riktning (mot uppror), medan rörelsen i allmänhet kämpar på en medierande nivå.

Vad betyder då detta? Jo, att vi anarkister – förutom de med deterministisk och evolutionär historiesyn – förstår att upproret (som förstör statens och kapitalets transcendent institutioner för att realisera immanent organiserade sociala relationer) alltid är ett möjligt resultat av de olika kamperna. Alltså borde vi anarkister alltid arbeta med upproret som mål.

De nya sociala rörelsernas kamp som utvecklats under 1990-talet ligger dock för det mesta på en medierande nivå, en nivå som gör att specifika institutioner kan attackeras utan något klart mål för uppror gentemot kapitalet och staten. Direkta aktioner mot WTO, IMF och Världsbanken, rörelsen som förstör genetiskt modifierade spannmål, de landlösa rörelse för att återta sina existensmedel, den radikala miljö-rörelsen – alla har de potential att utvecklas mot allmänna uppror. Anarkister måste öppna vägar för detta, utveckla denna potential. Det finns andra inom dessa sociala rörelser som (medvetet eller ej) arbetar för att stänga dessa vägar och stoppa möjligheten för uppror. Dessa uppstår oftast som resultat av vissa typer av organisering och organisatorisk verksamhet. Permanenta organisationer, organisationer som försöker syntetisera den kämpande multituden till en enda enad organisation, och organisationer som försöker medla i kamperna är alla exempel på organisationsformer som tenderar att stänga den insurrektionella potentialen.

Innan vi diskuterar frågan om organisering ytterligare måste vi klargöra vad vi menar med termerna *multituden* och *massan*. Multituden kallar vi alla de som är exkluderade och exploaterade av kapitalismen. Det är multituden som kämpar mot staten och kapitalismen, det är multituden som utgör samhället mot staten. Massan är multituden när den sammanfogats till ett block och disciplinerats till att agera på ett enhetligt sätt. Precis som att nationalstaten måste omvandla multituden av människor till ”ett folk” eller ”medborgare” för att kunna bygga en disciplinerad nation, och att kyrkan moraliskt disciplinerar sina medlemmar för att skapa en församling, så måste även syntesorganisationer (t.ex. ”Partiet”) omforma multituden till en massa för att kunna kontrollera dess rörelse. Nationalstaten, kyrkan och partiet är alla transcendentia institutioner i förhållande till multituden på så sätt att de alla står ovanför och utanför multituden men trots detta försöker organisera dess sociala relationer. De sveper ner mot multituden med en gallerform av identiteter som alla måste presas in i – alla relationer organiseras utifrån dessa påtvingade mallar.

För anarkister är dock frågan om organisering etisk (immanent) snarare än moralisk (transcendent). Hur förenar vi oss i en viss given situation för att på bästa sätt kunna utnyttja vår aktiva makt? Hur förenar vi en mångfald på ett sätt som inte begränsar vår potential, vår makt att agera och våra olika begär?

Nu efter Seattle och Prag diskuterar många organisatörer hur man skall bygga upp och kontrollera rörelsen. De talar som om de vore konstnärer framför en lerklump – multituden – som behöver formas och disciplineras. Diskussionen leder vanligtvis till prat om behovet av att begränsa de mest konfrontativa gruppernas handlingar och att vara bättre ”organiserade”. Angående Pragdemonstrationerna sa en ”amerikansk organisatör” att ”om vi verkligen mena allvar med att utföra en aktion, då måste vi försäkra oss om att det finns grupper för att lugna ner situationen, folk som är ansvariga för att ingripa mot våldsamheter”. Målet med organisationsformen de föreslår är att minska direkta konfrontationer och att uppmuntra till dialog och mediering. De vill, naivt nog, tygla och utnyttja kraften från en massa av kroppar för att skaffa sig själva en plats vid maktens bord. För anarkister, som kämpar mot kapitalismen och staten i sin helhet, kan det så klart inte finnas någon dialog med den konstituerade

makten, med kapitalets och statens transcendentia institutioner. Dessa institutioners vilja till dialog må vara ett tecken på deras rädsla och svaghet, men det är också början till vårt nederlag när vi begränsar vår makt genom att börja diskutera med dem.

Vår aktiva makt, vår makt att skapa och omvandla, är vårt enda vapen, och det som begränsar denna makt inifrån rörelsen är vår största svaghet. Det här betyder inte att vi ska förbli oorganiserade. Det drar tvärtom frågan om organisering till sin spets: Hur förenar vi oss på ett sätt som främjar vår aktiva makt? Den anarkistiska etiken är alltid en kritisk etik, och därför fördömer den allt som separerar oss från och försvagar vår makt att agera.

Som noterats tidigare är ett av de största hoten mot en utveckling av de nya sociala rörelserna i en positiv riktning, att de organisationsformer som separerar oss från vår aktiva makt och hindrar potentialen för uppror blir dominerande i rörelsen. Dessa är de permanenta, syntesskapande och medierande organisationerna.

Permanent organisationer har en tendens att utvecklas till transcendentia organisationer i förhållande till den kämpande multituden. De tenderar att utveckla en formell eller informell hierarki och att beröva multituden dess makt. Makten alieneras från sin aktiva form inom multituden för att institutionaliseras i organisationen. Detta förvandlar den aktiva multituden till en passiv massa. Att maktförhållanden konstitueras på ett hierarkiskt sätt medför att besluten lyfts ut från de situationer besluten gäller – beslutens immanenta förhållande till praktiken upphör. De praktiska konsekvenserna av sådana organisationer är att de undertrycker den aktiva makten hos dem som är direkt involverade i kamperna. Beslut som borde fattas av de inblandade i en viss aktion faller istället på organisationen, och permanenta organisationer tenderar att grunda sina beslut på organisationens behov – och då främst sitt eget bevarande – inte på vad som krävs i en specifik situation eller för att uppnå ett visst mål. Organisationen blir ett mål i sig.

När en organisation närmar sig permanens och börjar stå ovanför multituden så dyker *organisatörer* upp – ofta påståendes att det är de som initierat kampen – och börjar tala i massans namn. Det är organisatörens jobb att omvandla multituden till en kontrollerbar massa och att representera denna massa inför media. Organisatörer ser sällan sig själva som en del av multituden, de står utanför den, transcendent till den, och talar om att ”nä ut till vanligt folk”, ”väcka massorna” och att ”bygga organisationen och rörelsen” – som om uppror var en lek med siffror och antal. Och på grund av att de är utomstående så ser de inte som sin uppgift att agera, att göra aktioner. Deras uppgift är att propagera och organisera, för de som agerar är ju massorna.

Deras största rädsla är att alienera ”de verkliga massorna” och därför blir media-bilden väldigt viktig. Efter Seattle var många organisatörer väldigt oroliga för vilken effekt den ekonomiska skadegörelsen skulle ha för bilden av rörelsen och de ansträngde sig något enormt för att distansera sig från dem som utförde den typen av handlingar. Direct Action Network (DAN)⁶ gick så långt att de inte erbjöd rättshjälp till dem som blev anklagade för brott under Seattle-protesterna. De tycks skriva under på den Napoleonska lagen i vilken de anklagade anses skyldiga, inte oskyldiga,

tills motsatsen bevisats. Än en gång var deras mediabild hotad. Senare, i Los Angeles, frågade August-kollektivet⁷ DAN om de fick använda deras utrymmen till LA's anarkistkonferens. DAN avböjde med förklaringen att anarkister i allmänhet var för vita och för manliga, och att detta skulle påverka DAN's möjlighet att nå ut i samhället. Med andra ord ville de framstå som om de hade kontakt med folket och anarkisterna skulle förstöra deras image.

För organisationen, som har som sitt motto att ”endast det som syns i media existerar”, får konkreta handlingar stå tillbaka för vårdandet av mediabilden. Målet med att vårda en sådan bild är aldrig att attackera transcendent institutioner, utan målet är att påverka den *allmänna opinionen*, att för evigt bygga rörelsen, eller ännu värre, organisationen. Organisationerna måste alltid oroa sig för hur andras handlingar kommer att påverka bilden av rörelsen. De måste därför både försöka disciplinera den kämpande multituden, och försöka kontrollera hur denna rörelse representeras i media. Bilden ersätter handling för de permanenta organisationer och organisationer som agerar inom skådespelssamhället.⁸

Alla försök att kontrollera de gigantiska fabriker som produktionen av media och opinion utgör i vårt samhälle är dömda att misslyckas. Som om vi någonsin skulle kunna överträffa antalet bilder som massmedia producerar, eller få dem att ”säga sanningen”. För att få en bättre förståelse för de problem en sådan kamp medför, och varför organisationerna agerar som de gör, så måste vi först förstå vilken roll ”opinionen” spelar i samhället. För det första måste vi ställa oss den grundläggande frågan, vad är en opinion? En opinion är inte något som man först kan hitta bland allmänheten, och som sedan återges genom media, som om de helt enkelt rapporterade om den allmänna opinionen. En opinion existerar i media först, den produceras av media, inte av multituden. För det andra reproducerar sedan media opinionen en miljon gånger och kopplar den till en viss typ av person (konservativa tycker x, liberala tycker y). För det tredje, som Alfredo Bonanno påpekar: ”[En opinion] är en tillplattad idé, en idé som likriktats för att göra den godtagbar för största möjliga antalet människor. Opinionsen är ’massifierade’ idéer”.⁹ Den allmänna opinionen produceras som en serie enkla val och lösningar (”Jag är för globalisering och fri handel” eller ”Jag är för mer nationell kontroll och protektionism”). Vi förväntas alla att välja – som vi väljer våra ledare eller våra hamburgare – istället för att tänka själva. Det står därför klart att inga anarkister kan använda den opinionsbildande fabriken för att skapa motopinioner, och förhoppningsvis skulle inga anarkister vilja agera på en opinionsbildande nivå även om vi på något sätt skulle kunna kontrollera innehållet som spys ut ur fabriksgrindarna. Dessutom skulle den anarkistiska etiken aldrig kunna kommuniceras i form av opinion, den skulle dö så fort den blev massifierad. Men det är precis på den här opinionsnivån som organisationerna arbetar, för opinionen och mediabilden är maktens verktyg, verktyg som används för att forma och disciplinera multituden till en kontrollerbar massa.

”Partiet” är en permanent syntesorganisation vilket innebär att den försöker syntetisera alla kamper i en kontrollerbar organisation. Under denna process skiljs multituden från sin aktiva makt och dörren till uppror stängs. I partiets ögon befinner sig

kampen alltid i någon mytisk framtid. Nutiden används för politiskt arbete, för att rekrytera och disciplinera partimedlemmar. Storbritanniens kommunistiska parti kommenterade angående Prag att det mest lyckade med den globala aktionsdagen inte var aktionen i sig, utan det faktum att de sålde eller distribuerade 2100 exemplar av *Weekly Worker* och delade ut 5000 flygblad (det är vad de kallar politiskt arbete). Samtidigt koncentrerade sig International Socialist Organization (ISO) på att odla sin mediabild på aktionernas bekostnad. De påstod att de skulle mobilisera över 2500 personer men fick med sig under 1000, och de bröt med den taktik man kommit överens om inom ramen för den gemensamma direkta aktionen, vilket saboterade möjligheterna att lyckas. Men självklart hade ISO andra prioriteter än aktionen i sig. De var där för att organisera nya medlemmar inför framtiden, en framtid som deras agerande garanterar att vi aldrig får se. Som sådant var deras beslut inte anpassat efter vad situationen krävde. Från att ha varit en immanent del av multituden hade beslutet förflyttats till en transcendent organisation. ISO lämnade en avgörande korsning obevakad och ett hundratal anarkister som själva kunde fatta beslut i situationen fick bevaka platsen så gott de kunde. Transcendent organisationer, som permanenta organisationer och medierande organisationer, kommer på grund av sin logik alltid avstå från att agera och stänger därmed möjligheterna för uppror. Men trots att transcendent organisationer, som t.ex. "Partiet", kan undertrycka olika handlingar så kan de aldrig fjättra multitudens makt och begär. De är för alltid dömda att misslyckas.

Men som anarkister, som vägrar att inta en sådan avantgardistisk och transcendent position, är vi en del av multituden. Vi verkar inom den, vi står immanent i förhållande till den. Vi är exploaterade såsom multituden och vi är exkluderade såsom multituden. Samtidigt som den anarkistiska etiken å ena sidan alltid är en kritisk etik som fördömer transcendent institutioner och moral, så är den också en konstruktiv etik som leder till bildandet av nya sociala relationer och nya former av aktiv makt. Som en minoritet inom den kämpande multituden väljer vi en organisationsform som både är en logisk följd av vår position inom de exploaterades rörelse och av den anarkistiska etiken hos immanent organiserade sociala relationer. Relationer som är självorganiserade istället för att vara organiserade av transcendent institutioner (såsom staten, kyrkan eller partiet) vilka står utanför multituden. Vi måste organisera oss själva på ett sätt som inte leder till permanens eller hierarki, på ett sätt som inte står ovanför multituden och som väljer självaktivitet före mediabild och representation. Vi måste utveckla organisationsformer som öppnar upp möjligheter för uppror och som leder kampen i den riktningen, istället för att ständigt skjuta denna möjlighet längre och längre in i framtiden.

Informell organisering

Vilken typ av organisering tillåter då att beslut tas i samma stund de behövs? Vi kallar organisering som saknar den formalitet och auktoritet som separerar organisatörer och organiserade för *informell organisering*. I den här avdelningen kommer vi att inrikta oss speciellt på organiseringen av sociala kamper. Vi kommer att diskutera några allmänna principer som växt fram ur praktiken. Precis som småskaliga sam-

hällen saknar formella opersonliga institutioner, så saknar informella organisationer befattningar och hierarkiska positioner. Eftersom det ligger i organisationens natur att planera och kontrollera, så prioriterar han/hon oftast organisationens bevarande före andra mål. Informella organisationer läggs ned när deras mål har uppnåtts eller övergetts, de lever inte kvar för organisationens egen skull då målet som fick folk att organisera sig från första början inte längre existerar. Övergången från informell organisering till formell eller permanent organisation är jämförbar med den situation då småskaliga samhällen skapar opersonliga institutioner. Det är i denna process som gruppens makt blir alienerad och placeras utanför den.

Informell organisering är ett sätt för affinitetsgrupper att koordinera sin verksamhet när detta är nödvändigt. Vi måste alltid komma ihåg att många saker kan genomföras enklare av en affinitetsgrupp eller individuellt och i dessa fall kommer en högre organisationsnivå enbart göra beslutsfattandet byråkratiskt och kvävande. Den lägsta graden av organisering som krävs för att kunna uppnå våra mål är alltid det bästa sättet att maximera vår aktiva makt.

Informell organisering måste baseras på en etik som genomsyras av autonom handling. Autonomi är nödvändig för att förhindra att vi alieneras från vår aktiva makt, för att förhindra att det uppstår auktoritära relationer. Autonomi är vägran att lyda eller ge order, order som alltid utropas ovanför eller bortom situationen. Autonomi tillåter att beslut fattas i och samtidigt som den situation besluten gäller, istället för att de blir förutbestämda eller försenade på grund av att de fattas av kommittéer eller möten. Organisatoriska plattformar påtvingar en formalitet i beslutsfattandet som hämmar autonomi. Men det här betyder inte att vi ska sluta tänka strategiskt, göra överenskommelser och planera för framtiden. Tvärtom så är planer och beslut oerhört viktiga och användbara. Det vi vill poängtera är att det är viktigt med en flexibilitet som tillåter människor att överge planer när de inte längre är användbara. Planer måste kunna anpassas efter hur en viss situation fortlöper. Det kan vara farligt att, under en demonstration eller aktion, tveka att ändra planerna då händelserna tar en oväntad vändning eftersom ens grupp från början hade planerat att göra på ett visst sätt.

Eftersom autonomi kommer ur en etik som tar avstånd från blockerandet av aktiv makt så innebär detta även en vägran att stoppa andra personers handlingar, med ett viktigt undantag. När andra försöker begränsa eller stoppa våra handlingar så kommer vi inte bara passivt låta det ske. Exempel på detta: de som fysiskt försökte hindra aktivister från att ha sönder skyltfönster i Seattle, de som tar foton på illegala aktioner, de som sliter av maskeringar från människor som valt att vara maskerade av säkerhetsskäl och de som märker aktivister med färg för att de senare ska kunna identifieras av polisen. Dessa människor vägrar inte bara att respektera andra människors handlingar och autonomi, utan de tar detta till en sådan extrem att de försöker överlämna dem de inte är överens med till polisen – en fiende som har makten att beröva oss på flera år av våra liv. Vi har inga andra val än att försvara oss själva. Det är vid den punkt där vår autonomi tar slut som den alienerade makten uppstår, då vårt enda vapen – vår makt att agera – tas ifrån oss.

Precis som en informell organisation måste tillämpa en autonom etik för att inte förvandlas till en auktoritär organisation, så måste den också för att undvika alieneringen av vår aktiva makt tillämpa en etik som inte kompromissar med organisationens överenskomna mål. Organisationens mål måste antingen uppnås eller överges. Att kompromissa med dem vi kämpar mot (såsom staten eller ett företag) kan bara leda till ett nederlag för alla kamper, det ersätter vår makt att agera med våra fienders. Sedan Seattle har de globala finans- och handelsorganisationerna uppmanat till dialog. För att få oss att vilja köpslå med dem har de försökt framstå som sympatiska och engagerade. Under protesterna mot IMF i Prag i september 2000 uttalade sig en representant för Världsbanken så här: ”Vi sympatiserar med de frågor som demonstranterna framför men håller inte med om deras metoder. Vi anser att de valt fel sätt. Vi vill ha dialog, inte våld”. En annan representant för Världsbanken sade: ”Detta är viktiga möten, om att få ett slut på AIDS och fattigdom, vi vill ha dialog inte hätsk kritik.” Det faktum att Världsbanken faktiskt söker dialog är ett bevis på vår framgång på gatorna. De hoppas att vi ska välja dialog istället för direkt action, för de vet att en dialog med dem skulle vara verkningslös, att de aldrig egentligen skulle ge efter för våra krav. De kan lyssna på oss, svara artigt, till och med utföra smärre justeringar, men förr eller senare åker de alla hem till sina avskilda och skyddade bostadsområden, sina *gated communities*, tar en martini och glömmer alltihop. Det är därför de vill kanalisera våra direkta aktioner till appeller, namninsamlingar och försök att påverka massmedia. Världsbanken förstår styrkan i våra direkta aktioner och vidtar nu motåtgärder – de försöker få oss att använda ineffektiva metoder.

Vi måste säga nej till smulorna våra motståndare erbjuder för att blidka oss och avleda vår uppmärksamhet. Kompromisser med transcendent institutioner (såsom staten, WTO, VB, IMF, partiet etc.) innebär alltid en alienering av vår makt till just de institutioner vi påstår oss vilja förstöra. Den här typen av kompromisser innebär att vi frivilligt avsäger oss vår förmåga att agera beslutsamt, att ta beslut och agera när vi själva vill. Den här typen av kompromisser gör bara staten och kapitalet starkare.

För alla dem som vill öppna möjligheterna för uppror, som inte vill vänta på påstått lämpliga revolutionära förhållanden, som inte vill ha en revolution som innebär skapandet av nya maktstrukturer, utan istället vill förstöra alla strukturer som alienerar oss från vår makt. För alla dem står sådana här kompromisser i motsättning till deras mål. Att konsekvent vägra att kompromissa är att stå i *permanent konflikt* med den etablerade ordningen och dess strukturer för maktutövning och utsugning. Att utgå från en permanent konfliktualitet innebär att vi inte kommer att vänta på order från ledare eller organisatörer som, på grund av den roll de har, vill kontrollera våra uppror och därmed alienera oss från vår aktiva makt. En permanent konfliktualitet innebär okontrollerbart autonomt agerande.

Informella organisationer kan vara sammanslutningar av affinitetsgrupper med ganska olika politiska perspektiv. Dessa skilda perspektiv som kan finnas i en informell organisation brukar oftast inte finnas i en affinitetsgrupp. Affinitetsgruppen baseras snarare på ett gemensamt perspektiv som inte nödvändigtvis finns i en större

grupp. Vissa individer vill öppna möjligheten för uppror medan andra bara är intresserade av de omedelbara delmålen. Men det finns ingen anledning att de som har samma omedelbara praktiska mål, men som inte kommer överens om de långsiktiga, inte skulle kunna samarbeta. Till exempel så skulle en organisation som arbetar mot genmanipulering av spannmål kunna bildas för att koordinera sabotage mot olika försöksodlingar, om det t.ex. skulle finnas väldigt många sådana i samma område, samt ta initiativ till gemensam spridning av propaganda. (Om sabotage ska förekomma är det bättre ju färre personer som har kunskap om aktionen, så information bör enbart delas mellan olika affinitetsgrupper om det finns anledning att koordinera insatserna, till exempel om flera affinitetsgrupper skall slå till mot flera mål på en natt). I det här fallet skulle alltså de som strävar efter ett insurrektionellt brott med den nuvarande sociala ordningen utan problem kunna samarbeta med dem som helt enkelt bara hatar genmanipulation för att uppnå ett gemensamt mål. Ett sådant samarbete skulle inte begränsa möjligheterna för dem som strävar i en insurrektionell riktning att förverkliga sina drömmar. En informell organisation med sin etik av autonomi och vägran att kompromissa kontrollerar inte kampen, och *okontrollerbarhet* öppnar möjligheter för ett insurrektionellt brott med den här nekrofila sociala ordningen. I exemplet ovan så förutsätter vi att alla involverade utgår från en anti-auktoritär etik som respekterar autonomt agerande.

Eftersom auktoritära strukturer kan uppstå i vilken grupp som helst så känner sig en del anarkister tryggare om de bara samarbetar med andra anarkister, för att på så sätt kunna undvika auktoritära element. Men det är inte stämpeln ”anarkist” som tillintetgör auktoriteter utan det är en ständigt pågående kamp tillsammans med alla man samarbetar med. Varje ny situation och relation vi går in i medför en risk för uppkomsten av auktoritet. Precis som Clastres upptäckte *samhället mot staten* så har andra antropologer som levt i småskaliga samhällen observerat en process av *aktiv jämlikhetssträvan* [assertive egalitarianism], en strävan att stoppa alla försök att införa auktoritära institutioner eller ekonomiska ojämlikheter. Inom en informell organisation måste vi aktivt motverka uppkomsten av auktoritära relationer. Detta problem kan inte undvikas genom att hålla sig till ett anarkistghetto.

Vi anarkister kan utgöra en kraft som bidrar till att de anti-kapitalistiska och anti-auktoritära strömningarna inom anti-globaliseringsrörelsen sprids ytterligare. Detta kan åstadkommas genom att ta initiativ till diskussioner mellan anarkister och andra anti-kapitalistiska grupper, och mellan anti-kapitalister och anti-korporativa och globaliseringskritiska grupper. Dessa diskussioner skulle i vissa fall leda till att det knöts band av samarbete och solidaritet. När vi diskuterar nödvändigheten av att knyta samman eller länka olika kamper till varandra eller om spridningen av kamper, så pratar vi inte om en numerär tillväxt hos en viss organisation eller rörelse. Den typ av organisering som vi diskuterar här består inte av en samling människor som försöker öka sitt eget antal på bekostnad av kvaliteten i relationen dem emellan. Den revolutionära gnistan kan inte kvantifieras. Informell organisering är en metod för att omvandla diskussioner mellan skilda grupper och individer till fokuserad handling. Informella organisationer, affinitetsgrupper och individer har redan initierat en

mängd olika projekt. Vissa har som mål att öka kommunikation och utbyte (så som olika sammankomster), andra skapandet av sociala utrymmen (så som infoshops) eller utgivningen av olika publikationer. Dessa projekt är mycket viktiga då kapitalismen ständigt reser nya murar för att separera oss. Andra har fokuserat på en annan viktig uppgift, att direkt attackera den rådande sociala ordningen.

”Gör kampen lika global som kapitalet”

Det här slagordet är väldigt tilltalande och det har blivit ett av de vanligaste inom anti-globaliseringsrörelsen. Men hur gör vi våra kamper lika globala som kapitalet? Denna fråga skapar en del svårösliga problem för de anti-auktoritära. Hur kan en transnationell kamp mot stat och kapital föras utan att det skapas en massiv auktoritär överbyggnad? Hur kan kampen mot vår gemensamma fiende, kapitalet, förbli fokuserad men ändå mångfacetterad, lokal men ändå global? Verklig transnationell kamp innebär en kamp på många olika nivåer. Den kräver också att det utvecklas en mängd praktiker som gör det möjligt för oss att samarbeta, samtidigt som de förhindrar att det växer fram transcendent organisationer mitt ibland oss. Att agera på många olika nivåer kommer att skapa spänningar inom rörelsen och det finns inga enkla lösningar på dessa spänningar. Men om vi enbart försöker hålla oss till en nivå – t.ex. den nationella nivån – eller om vi bygger en massiv internationell organisation, så dömer vi rörelsen till att misslyckas. Vi kan inte heller bygga en lokal kokong att övervintra i. Att vänta leder ofelbart till nederlag.

Kapitalismen är en mycket anpassningsbar kraft som har lyckats överleva en mängd olika sociala och kulturella omständigheter. Kapitalismen verkar både ovanifrån och underifrån. Den etablerar sig genom påtvingad utarmning och blir en del av alla sociala relationer. Det finns en kapitalism, den fungerar som ett system, men trots detta arbetar den på miljontals olika lokala sätt. Varje strid mot kapitalismen måste både förstöra de transcendent institutioner som påtvingar oss den ovanifrån (staten, företag osv.) och förändra de sociala relationer som upprätthåller den underifrån. Om vi ska lyckas förstöra de institutioner för kontroll och utsugning som upprätthåller kapitalismen, och de kapitalistiska sociala relationer som trängt in i nästan varje del av våra vardagliga liv, så måste denna förstörelse växa fram ur multitudens begär. Begäret att förstöra kapitalismen är gnistan som måste tändas på en mängd olika platser och spridas över hela planeten för att vår kamp skall bli lika global som kapitalet.

Det finns inte längre någonstans att gömma sig. Om vi lyckas besegra staten och kapitalet på en plats, men lämnar den industriella och militära regimen i händerna på våra fiender, så kommer vår lilla utopi snart att vara krossad. Om vi isolerar oss, som Hakim Bey så poetiskt föreslår i T.A.Z.¹⁰, i syfte att skapa en självförsörjande autonom zon fristående från kapitalet så kommer vi misslyckas. Det är självklart viktigt att skapa utrymmen där vi kan andas fritt, där vi kan agera och tänka utan den tvångströja som kapitalistiska relationer och roller innebär, där vi kan slippa vardagens konsumtions- och produktionshets. Men om vi nöjer oss med detta så får vi problem, för kapitalismen omger oss överallt. Ockupanterna vräks, det självförsörjande lands-

bygdssamhället omringas av städer, eller så kommer skogsbolagen och förvandlar allt utom den egna tomten till kalhygge. Man kan inte längre stå helt utanför kapitalismen, det är en social sjukdom som nått alla samhällen. Detta betyder dock inte att den har penetrerat alla samhällen, de få Penanerna¹¹ på Borneo som fortfarande lever i skogen har fortfarande ett socialt liv som står i skarp kontrast till kapitalistiska förhållanden. Men de kämpar för sina liv och det finns inte mycket skog kvar. Vi måste inse att precis som genetiskt modifierade grödor sprids till närliggande åkrar, så försöker kapitalismen liksom pesten ta över allt den rör vid. Den kan inte stoppas om den inte förstörs helt och hållet.

Många anarkister inom anti-globaliseringsrörelsen agerar på en nationell nivå och tror att Clastres "samhälle mot staten" kan tolkas som "staten mot kapitalet". De verkar se det som att kapitalet håller på att bli "rent" och separerar sig från staten, och som ett uttryck för den rådande pessimismen, så uppfattar de staten som något som skyddar olika kulturer mot den globala kapitalismen. Men som vi diskuterade i vårt stycke om värde, så kan det inte finnas någon kapitalism utan transcendent organisationer – såsom staten – som försvarar privategendomen. Staten i någon form är ett villkor för kapitalismens existens och fortlevnad. Därför kan kapitalismen aldrig frigöra sig själv från staten och samtidigt fortsätta att reproducera sig. Självklart är de transcendent institutioner som möjliggör kapitalismens reproduktion inte statiska, utan i konstant förändring.

I takt med att förhållandet mellan staten och kapitalet förändras, så måste även organiseringen av motstånd och angrepp finna nya former. Dock är all argumentation för att kompromissa eller till och med alliera sig med någon tidigare transcendent organisation, som t.ex. nationalstaten, helt fel ute. Alla kompromisser med alienerad makt kan bara innebära att vi avsäger oss vår egen makt att förändra samhället, vår makt att efter bästa förmåga skapa det liv vi begär. Om man tar hänsyn till frågan om kampernas olika nivåer och om man ska kunna omvandla idén om globalt motstånd till konkreta angrepp mot kapitalet, så krävs en mycket noggrannare analys:

1. När människor börjar tänka globalt har de ibland en tendens att förutsätta att det enda sättet att få en kamp att bli global är att agera som en stat eller ett företag, att försöka syntetisera alla kamper under en internationell organisation för att på så sätt ena praktiken. Detta är inte önskvärt sett ur en anti-auktoritär synvinkel och det är dessutom opraktiskt. Hur skulle det vara möjligt att samla alla kamper under en organisation, utan att först undertrycka en mängd lokala kamper? Det ligger i naturen hos en sådan stor organisation att separera beslutsfattandet från de exploaterades behov. Den får dem att vänta med att gå till handling tills det är som mest gynnsamt för organisationen i sig. Stora organisationer, som samlar många lokala kamper, tänker ofta bara på kapitalet i abstrakta termer. Det blir därför nödvändigt att vänta tills de rätta materiella villkoren dyker upp, tills en kris uppstår hos kapitalet. En sådan strategi är blind inför den myriad av lokala motiv till varför människor revolterar.

Transcendent organisationer kan bara styra revolter och genom att göra detta försöker de beröva revolten dess kraft – multitudens immanenta begär. Det är detta begär som är upprorets tändande gnista och det som kan omvandla hela det sociala

livet. Ingen individ, affinitetsgrupp eller organisation kan styra upproret, det är till sin natur okontrollerbart. De som drömmer om uppror kan inte bara frammana det ur intet, de kan blott öppna upp möjligheten för det genom direkta attacker mot den rådande sociala ordningen, handlingar som kan *kommuniceras och spridas* över hela den sociala terrängen.

2. Kapitalet kan aldrig attackeras i sin abstrakta form, attackerna måste riktas mot dess *konkreta framträdelseformer*. Attacker är alltid lokala men de kan kommuniceras globalt. Lokala attacker kan inspirera andra människor som har samma fiende att gå till angrepp på andra platser. Det som får folk att uppleva denna gemenskap av att ha samma fiende kan variera kraftigt. Det kan vara allt från ett visst företag, en lag eller en viss politiker, till kapitalismen eller staten som helhet. Aktioner, och publiceringen av aktionerna via kommunikéer och vår media, ger möjligheter för människor att upptäcka dessa gemensamma nämnare med andra förtryckta runt om i världen. I detta vilar möjligheten för människor att ta sin analys ett steg längre, till en kritik av kapitalismen som helhet.

I USA har miljökampar den senaste tiden haft större framgång än arbetare i att få lokala kamper att kommunicera på samma globala skala som kapitalet. Den radikala direkt aktions-miljö rörelsen sprider sig snabbt över hela kontinenten trots väldigt lite organisering. Earth Liberation Front (ELF)¹² är inte en organisation – alla kan underteckna en aktion med ELF (även om initiativtagarna uppmanar alla som använder namnet att ställa upp på vissa grundläggande perspektiv och mål) – men trots denna avsaknad av organisering har alltså ELF's aktioner spridit sig vida omkring. ELF-aktioner inträffar på grund av att människor är förbannade på att jorden förstörs och denna vrede sprider sig effektivare än vad en permanent organisation med sina kommittéer och tidningsförsäljare skulle klara av. Det är inte heller alla som sysslar med dylika sabotage som använder namnet ELF, det finns massor av andra exempel. Det mest kända är förstörandet av genetiskt modifierade grödor – en kamp som spridit sig över flera kontinenter. I dessa fall så kommunicerar de lokala sabotagehandlingarna en gemensam global fiende: det industriella kapitalistiska samhället som förgiftar vår planet.

3. Den senaste tidens uppsving av globala aktionsdagar öppnar möjligheter för specifika aktioner att kommunicera och skapa länkar globalt. Men vad innebär egentligen dessa möjligheter för oss anarkister? Eftersom aktionsdagarnas mål, kapitalets internationella institutioner, på ett tydligt sätt kommunicerar en opposition mot kapitalismen i allmänhet, så är kanske den största möjligheten som dessa globala aktionsdagar erbjuder, ett tillfälle att koppla specifika, lokala kamper till en allmän opposition mot kapitalismen. Med andra ord, det faktum att det pågår *samtidiga* aktioner vid en speciell tidpunkt kan vara viktigare i sig än en spektakulär blockad av ett stort möte. Genom att hoppa över de stora händelserna och istället göra mindre, lokala aktioner, kan anarkister kommunicera de lokala konsekvenserna av den ständigt expanderande kapitalistiska dödsmaskinen. Genom själva samtidigtheten hos aktionerna knyts

band mellan olika regioner och kamper. Vi menar inte att våra aktioner ska bestämmas av de datum som den globala kapitalismens institutioner sätter, inte heller att man bara ska göra aktioner just dessa datum, men vi bör inte heller ignorera de historiska möjligheter som de globala aktionsdagarna erbjuder. För att sådana aktioner ska vara effektiva bör de vara en del av en pågående kamp. Lokala aktioner erbjuder också möjligheten att involvera de som kanske inte inser hur de stora händelserna under aktionsdagarna – attackerna mot institutioner som WTO, Världsbanken och IMF – hänger samman med deras liv. Att göra lokala aktioner under de globala aktionsdagarna är ett sätt att intensifiera sådana kamper.

4. Den sista – och kanske viktigaste – nyckeln till en aktiv och global attack mot staten och kapitalet är att det utvecklas en *kritisk och revolutionär solidaritet*. När vi riktar kritik mot individer eller grupper som delar våra målsättningar, så är den kritiska solidariteten ett sätt att kunna diskutera och lufta skilda åsikter när det gäller strategi, taktik och organisering, utan att försöka blockera varandras handlingar. Om vi hela tiden försöker blockera varandras handlingar så kommer inga handlingar någonsin ske. Värt att notera är att efter Seattle har tidigare hätska teoretiska diskussioner spelat allt mindre roll. Detta blev extra tydligt i uppropet för ett Revolutionärt Antikapitalistiskt Block under A16-protesterna i Washington¹³, vilket var en konkret uppmaning till solidaritet och gemensam handling mellan alla som anser sig vara revolutionära antikapitalister. Det har även varit en mycket större aktivitet på en mängd olika nivåer sedan Seattle. Folk som inte var där har inspirerats av deltagarnas berättelser och när det plötsligt finns en massa saker att göra så ger teoretiska skiljaktigheter vika för mer praktiska angelägenheter.

Som en minoritet inom de exploaterades rörelse så måste vi anarkister finna sätt att samarbeta med folk vi inte är överens med. Detta betyder inte att olikheterna sopas under mattan. Det är viktigt att konceptet med *kritisk solidaritet* tolkas så brett som möjligt, för alldeles för ofta så tolkas en kritisk inställning som en brist på stöd. Vi kan rikta kritik mot Zapatisterna samtidigt som vi agerar i solidaritet med de exkluderades kamp i Chiapas mot den mexikanska staten och nyliberalismens intåg. Det är alltid viktigare att agera i solidaritet med människors beslut att ta makten över sina egna liv än att stödja deras teoretiska perspektiv eller den taktik de väljer. Det absolut viktigaste är solidariteten med dem som håller på att bli aktiva och som vägrar att godta en alienering av makten. Som Nikos Mazotis uttryckte det under sin rättegång: ”För mig så betyder solidaritet en oreserverad acceptans och ett stöd med alla medel för alla människors rätt att bestämma över sina egna liv, att inte låta andra bestämma åt dem, som staten och kapitalet gör.”¹⁴

Förutom den kritiska solidariteten som alltid är öppen för andras autonoma handlingar så måste vi även skapa en *revolutionär solidaritet*. En revolutionär solidaritet ska vara aktiv och i konflikt med de förtryckande strukturerna. Revolutionär solidaritet låter oss gå långt bortom den ”skänk en slant”-solidaritet som vänstern vanligtvis sysslar med, eller den solidaritet som går ut på att uppvakta olika regeringar för att be om nåd eller hjälp. Ett exempel på revolutionär solidaritet var Nikos Mazotis

aktion mot TVX Gold i december 1997. Många invånare i byarna runt Strymonikos i norra Grekland kämpade mot att det skulle byggas ett guldsältverk i området. I solidaritet med byborna placerade Nikos en bomb i ministeriet för industriell utveckling, som skulle explodera när ingen var i byggnaden. Tyvärr så exploderade den aldrig. Nikos avtjänar nu ett femtonårigt fängelsestraff (som sänktes till fem och ett halvt år, han beräknas komma ut i år). TVX Gold är ett multinationellt företag med huvudkontor i Canada, det fanns därför många sätt att praktisera revolutionär solidaritet med byborna i Strymonikos. Att samla in pengar till behövande kamrater är viktigt och uppskattas garanterat, men detta skulle även kunna kombineras med en mer aktiv form av solidaritet med de kamrater som kämpar mot våra gemensamma fiender.

Den revolutionära solidariteten kommunicerar sambandet mellan den exploatering och repression andra utsätts för och våra egna liv. Den visar även hur kapitalismen och staten fungerar på liknande sätt på vitt skilda platser. Genom att länka samman de olika kamperna mot statens och kapitalets transcendent maktstrukturer, så finns det i den revolutionära solidariteten en potential att lyfta våra lokala kamper till en global nivå. Solidaritet innebär att du känner igen din egen kamp i andras kamper. Revolutionär solidaritet innebär solidaritet med dem som håller på att bli aktiva och därmed med deras vägran att acceptera deras egen makts alienering. Dessutom är revolutionär solidaritet alltid en aktiv attack i det att den alltid innebär ett återtagande av vår egen aktiva makt, vilken i sin tur mångfaldigas i kombination – i solidaritet – med andras aktiva makt.

Sammanfattning

I den här artikeln har vi argumenterat för att anarkismen är en praktik i permanent konflikt med den konstituerade ordningen. Den röda tråden för en anarkistisk praktik är motståndet mot transcendent, konstituerad ordning – kravet på att beslut alltid ska fattas av dem som är inblandade i en viss aktuell situation. Anarkismen är ett angrepp på allt som separerar oss från vår aktiva makt, anarkismen är begäret som väcker vår vägran att acceptera att vår makt alieneras. Därför är anarkismens praktik en etik. Teorierna som vi skissat upp i den här essän har utvecklats av anarkister som deltar i de exkluderades kamper och därför kan man säga att de utgör en del av den fortsatta utvecklingen av samhället mot staten.

För att förbli levande måste dock anarkismen undvika att själv bygga upp transcendent maktrelationer. Sådana relationer skulle både skada effektiviteten i våra angrepp och omintetgöra alla självbestämda sociala relationer. Den informella organiseringen är en metod för anarkister att samarbeta med andra ur den exploaterade multituden utan att skapa transcendent institutioner. Praktiserandet av den anarkistiska etiken inom den bredare kampen kommer både göra det möjligt för människor att fortsätta sina aktiva angrepp och skapa nya, immanenta, sätt att leva och förhålla sig till varandra. Genom att praktisera informell organisering kan den anarkistiska etiken spridas vidare inom anti-globaliseringsrörelsen. Inom den bredare rörelsen av exploaterade och exkluderade, den rörelse som ska återerövra vår makt och skapa

sociala relationer bortom värdet, så står alltså vi anarkister i en position där vi kan fördjupa kampen mot kapitalet och staten.

Litteraturlista

Hakim Bey, "TAZ". Autonomedia.

Alfredo Bonanno, "The Anarchist Tension". Elephant Editions, 1998

Pierre Clastres, "Society Against the State". Urizen, 1977.

Gilles Deleuze and Felix Guattari, "Nomadology: The War Machine". Semiotext(e), 1986.

Michael Hardt and Antonio Negri, "Empire". Cambridge: Harvard University Press, 2000.

David Harvey, "The Conditions of Postmodernity". Oxford, 1989.

Insurrection, "Autonomous Base Nucleus"

Insurrection, "Beyond the Structures of Synthesis"

Peter Kropotkin, "The Conquest of Bread". Elephant Editions, 1996.

Nikos Mazotis, "Statement to the Athens Criminal Court"

Noter till "Anarkistisk etik i anti-globaliseringsrörelsens tidsålder"

1. Se ordlistan för vidare förklaring.
2. De globala aktionsdagarna: Ett initiativ från nätverket Peoples Global Action (PGA) under nittioalet, som blev en föregångare till toppmötesprotesterna. Den första globala aktionsdagen var 16-20 maj 1998 mot WTO-mötet i Genève. Förutom demonstrationen i Genève hölls då ytterligare 65 demonstrationer över hela världen. Nästa stora globala aktionsdag var J18 (18 juni, 1999) som riktade sig mot världens finanscentra. Då ockuperades bland annat finansdistriktet i London av omkring 10 000 personer. Sen rullade det på med de numera ökända protesterna i Seattle, Prag, Göteborg, Genua m.fl. PGA är ett nätverk bestående av allt från stora sociala rörelser till små aktivistgrupper. Nätverket bildades ur de internationella möten som Zapatisterna tog initiativ till genom att organisera ett "Interkontinentalt möte för mänskligheten mot nyliberalismen" 1996, då olika rörelser, grupper och enskilda personer från hela världen träffades i Chiapas djungler.
3. Peter Kropotkin: "The Conquest of Bread". Elephant Editions, 1996. På svenska "Erövringen av brödet". Brand, 1919. Det verkar inte finnas någon nyöversättning.
4. Pierre Clastres: "Society Against the State". Urizen, 1977.
5. Gilles Deleuze, Felix Guattari: "Nomadology: The War Machine". Semiotext(e), 1986.
6. Direct Action Network: Nätverk av organisationer och rörelser som anordnade seminarium och demonstrationer mot WTO-mötet i Seattle 1999. Jämför "Göteborgsaktionen 2001" – nätverket som arrangerade demonstrationer och seminarium under protesterna mot EU-mötet i Göteborg 2001.
7. August-kollektivet: En grupp som arrangerade ett stort nordamerikansk anarkistmöte 2000.

8. Skådespelssamhället: Situationistiskt nyckelbegrepp. Se Guy Debord: "Skådespelssamhället". Daidalos, 2002.
9. Alfredo Bonanno: "The Anarchist Tension". Elephant Editions, 1998.
10. Hakim Bey: "TAZ". Autonomedia.
11. Penanerna: Ett naturfolk som lever i Borneos regnskogar.
12. Sv. Jordens befrielsefront: Ett nätverk av grupper som varken har en officiell talesman, medlemskap eller ledarskap. Man kan säga att ELF mer är ett koncept man kan använda om man gör någon form av miljöaktion. Jämför "Djurens Befrielsefront" som fungerar på samma sätt.
13. A16-protesterna i Washington: Protester i Washington 16 april 2000 mot IMF och Världsbanken.
14. Nikos Mazotis: "Statement to the Athens Criminal Court", 1999.

Samtal om uppror

**Batko-gruppen brevväxlar med Sasha K.
från Killing King Abacus**

Detta *Samtal om uppror* påbörjades som ett försök från vår sida att fylla igen de luckor som de övriga texterna i detta nummer av *Dissident* inte helt och fullt täckte, och för att utbyta idéer med en av redaktionsmedlemmarna för den framstående tidskriften *Killing King Abacus*¹ – Sasha K.

I samtalet diskuteras förhållandet till vänstern och politiken, kapitalismens och klasskampens förändrade form och dess betydelse för revolutionärer, samt kort om några teoretiska influenser. Samtalets främsta förtjänst är att den närmar sig frågan om den reella underordningens betydelse för anti-politisk och insurrektionell organisering. Det är troligen också här vi skiljer oss åt mest, och i samtalet börjar två olika perspektiv kristalliseras. Personer från Batko-gruppen företräder en linje som insisterar på behovet av att *historisera* organisationer, medan Sasha visar på behovet av se den anti-politiska kampens kontinuitet, och den reella underordningen som en längre pågående process. Vi är båda emot strikta periodiseringar, men vi närmar oss problematiken något annorlunda. Detta är frågor som är mycket komplexa och kräver längre resonemang. Därför har vi tyvärr inte kunnat inkludera hela samtalet – som fortfarande inte är avslutat, utan fortgår annorstädes – i detta nummer av *Dissident*.

Vi anser att innehållet i samtalet är viktigt att publicera trots att det vi här publicerar i tryckt form kan kännas otillfredsställande. Vi hoppas att diskussioner om de problem vi lyfter fram kan fortsätta även utanför vår tidskrift. Vi tror också att detta samtal kan fungera som en brygga till djupare diskussioner om vad kapitalism egentligen är, hur klasskampen har förändrats, hur vi som revolutionärer bör förhålla oss etc., frågor som vi tänker fortsätta diskutera i nästa nummer av *Dissident*.

Det kan också vara på sin plats att påpeka att även om intervjun är kollektiv från vår sida så har olika personer i gruppen formulerat olika frågor, och att alla enskilda medlemmar därför inte nödvändigtvis står bakom alla formuleringarna och resonemangen i varje enskild fråga.

Batko-gruppen: *Vår första kontakt med amerikansk insurrektionell anarkism var genom Killing King Abacus (KKA) och Hot Tide² på nätet. Det var efter det som ordet ”insurrektionell” börjades användas för att beteckna en specifik teoretisk strömning i Sverige. Det vore väldigt intressant att få en kort historia och utvärdering av det projektet – den teoretiska bakgrunden och diskussionen som föregick det, vilken rörelse det växte fram ur, era ursprungliga mål och vad ni senare uppnådde, dess inflytande och sist men inte minst varför det avslutades.*

Sasha: Att kalla det ”rörelse” är lite av en överdrift. Jag kommer först och främst att tala för mig själv här och kommer att beskriva vad KKA var för mig. Men de tre av oss som gjorde KKA – Leila, Wolfi³ och jag själv – var alla involverade i den anar-

kistiska anti-civ-miljön⁴ i USA. För mig hade diskussionen inom den amerikanska anarkistscenen stagnerat. Den började mer och mer bli en debatt mellan primitivister och syndikalister, där primitivisterna hävdade att syndikalisterna inte gick tillräckligt utanför vårt nuvarande samhälle. Så långt var kritiken sann. Men debatten handlade inte mycket om hur vi skulle röra oss framåt och agera.

Den anti-civ miljö vi kom ifrån var influerade av bland annat Camatte, Perlman⁵, situationisterna⁶ och anti-statliga kommunister. Viktigast i debatterna med syndikalisterna var kritiken av arbete, sambandet mellan samhällets materiella form och sociala relationer samt kritiken av utvecklingsideologin. Men jag kände att anti-civ miljön blev mer och mer sluten och stängd i sina idéer och – i processen som kom av diskussionerna med syndikalister och dess likar – att de började förkasta betydelsen av klass helt och hållet. Samtidigt, mest på grund av Marini-rättegången⁷ och Wolfis korrespondens med italienska anarkister, blev vi mer och mer medvetna om de italienska insurrektionella anarkisterna. Det var på en resa i Europa som vi bestämde oss för att göra KKA.

Praktiken och texterna från olika insurrektionella anarkister verkade erbjuda en lösning på vissa av problemen i den amerikanska anarkistscenen. Istället för att debattera alienationens ursprung eller huruvida teknologin var neutral, så drog de insurrektionella anarkisterna slutsatser om organisering och agerande utifrån sina egna praktiska erfarenheter. En sådan diskussion fördes inte då i någon vidare bemärkelse i USA. Så vi ville återinföra några av de insurrektionella anarkisternas texter i USA. Vi ville också röra oss bort ifrån en ganska klen debatt om klass, som verkade vara fast mellan å ena sidan en svag förståelse av klass och kapitalism, som i hyllandet av arbetarnas självförvaltning saknade en kritik av arbete som separerad från livet och sambandet mellan produktiva former och sociala relationer, och å andra sidan ett avståndstagande från klasskamp överhuvudtaget. Primitivism har gått så långt i sitt hävdande att kapitalismen enbart är det senaste stadiet av civilisationen att det har kastat bort en förståelse för kapitalism som en specifik social form. En annan dikotomi inom den amerikanska miljön som vi ville röra oss bort ifrån var den som såg individualism och kommunism som motsägelser. I denna situation ville vi föra in energi i diskussionen om kampen och hur vi ska agera.

Efter två nummer hade vi lyckats bättre än vi någonsin hade föreställt oss. Men vi hade också fallit in i en ganska lång debatt med diverse primitivister, som inte har varit särskilt lyckad. Det är antagligen tid att fortsätta framåt med andra projekt. För mig, när det gäller publiceringsprojekt, så har detta betytt att starta upp hemsidan anti-politics.net. Den försöker att sammanföra människor i förhållande till hur de relaterar till kampen och främja en genomgripande kritik av kapitalism och ofria sociala relationer.

Batko-gruppen: *Du säger att "Efter två nummer hade vi lyckats bättre än vi någonsin hade föreställt oss". Hur då? Berätta lite mer om detta.*

Sasha: Okej, det jag menar är att vi skapade mer diskussion än vi trodde vi skulle.

Idéerna och koncepten vi översatte in från Italien har diskuterats i ganska stor utsträckning. Flera artiklar från KKA har i sin tur blivit översatta till andra språk och diskussionerna har sammanfört människor på intressanta sätt. Anti-politics.net:s forum är ett exempel.

Batko-gruppen: *Du refererar ganska mycket till primitivism och "anti-civ"-rörelsen, delvis som ett problem, en opposition, men också som en del av er bakgrund. Här i Sverige (och, tror vi, i hela Europa) är denna strömning ett mer eller mindre icke-existerande fenomen, eller åtminstone väldigt marginaliserade och osynliga i debatter. Har du någon idé om varför denna strömning har fått så mycket inflytande i USA? Den allmänna uppfattningen här (över hela spektrat av anarkister och vänsterkommunister) är att de generellt sett bara är förvirrade tomtar. Å andra sidan, om så är fallet så verkar Camatte och situationisterna vara orimliga influenser, och det finns ju tydliga kopplingar mellan tidiga texter av Zerzan⁸ och den autonoma marxismens USA-skola med t.ex. Harry Cleaver⁹ och Midnight Notes¹⁰.*

Sasha: Först och främst så vill jag klargöra att för mig och andra så är anti-civ och primitivism inte samma sak. Det finns ett antal orsaker till varför primitivister attraherar mer personer här i USA än i Europa. För det första, USA har mer vildmark att försvara, och det fanns en rätt radikal miljö rörelse här. För det andra så tror jag att USA:s anti-kommunism (att vara mot allt kommunistiskt, även anti-statliga kommunister) har ett ganska stort inflytande på den amerikanska scenen. Men jag tror att primitivismens inflytande håller på att försvagas just nu i USA. Fler och fler människor, som i början är intresserade av deras kritik, börjar se primitivismen som en alltför strikt ideologi. Så jag skulle inte vilja påstå att primitivismen har så många anhängare. Men de som ser sig som primitivister är väldigt hängivna det de gör.

Camatte har definitivt varit en influens för anti-civ:s kritik, speciellt för Perlman, och Perlman var en influens för KKA. Men i USA har få av Camattes artiklar blivit översatta till engelska, för det mesta enbart hans nyaste prylar. Detta kanske gör att ni i Europa har en annan syn på Camatte. Situationisterna var en influens för Perlman men inte för primitivismen. I själva verket tror jag att de skulle behöva en stor portion situationistläsning då och då. Primitivisterna tycker om att kalla alla andra för vänsterister, men de verkar inte förstå vad vänstern är förutom att den är dålig. Att då läsa situationister skulle vara bra, men jag tvivlar på att det står på deras agenda.

Batko-gruppen: *Nu var det inte tänkt att denna diskussion skulle utvecklas till en diskussion om primitivister, det är verkligen inte så intressant. Men efter att vi hade skickat frågan "Har du någon analys om varför denna strömning har fått så mycket inflytande i USA?", så började några av oss diskutera frågan och kom fram till en egen teori:*

Förr eller senare så blir alla kamper rekupererade. Men rekupereringen ser olika ut beroende på dess historia och den rådande hegemonin. I Europa har vi en lång tradition av socialdemokratisk och leninistisk dominans inom den formella arbetar-

rörelsen och även i den kapitalistiska staten. Så i Europa blir nästan varje kamp eller rörelse, i den ena eller andra formen, rekupererad av dessa gigantiska "vänster"-institutioner och/eller deras ideologi. I USA å andra sidan (som du påpekade) så har ni en extremt anti-kommunistisk tradition, och har inte samma tradition av en institutionaliserad arbetarrörelse vid makten, vilket resulterar i att rekupereringen även tar sig andra former.

Miljörörelsen här tog antagligen ungefär samma väg som på er kontinent (hur mycket vildmark det finns att försvara är antagligen ingen stor faktor) med en reformistdel – som från början bara är intresserad av mediering och byggandet av gröna partier osv. – och en radikal del som är i linje med en direkt aktions-rörelse. Men skillnaden är (tror vi) att här så rekupererades den radikala delen in i det existerande leninistiska perspektivet och försvann, mer eller mindre, från kartan. I USA fanns det inget existerande "alternativt" perspektiv stort nog för att suga upp miljörörelsen och (vilket är viktigt) andra kamper kopplade till den. Så den behöll formen av en miljörörelse och antog en helt igenom liberal ideologi, ungefär på samma sätt som delar av den revolutionära arbetarrörelsen redan gjort i Europa.

Denna teori är en förenkling men poängen är att primitivism, även om det verkar som att det är det, inte alls är ett unikt fenomen. Det är bara en annan form av rekupererad kamp. I stort sett så fyller det exakt samma roll som leninism och socialdemokratien inom "aktiviströrelsen" här. Och precis som att alla leninistiska projekt och teorier inte är dåliga rakt av, så finns det en gråskala inom er "aktivist-rörelse" men mer över miljöskalan än över höger/vänster-skalan.

Sasha: Jag tror inte att jag skulle framställa det på det sättet. Jag tror inte att primitivisterna fungerar som rekuperatörer för kapitalismen, men jag ser det som ett sätt att ta sig an samtiden ideologiskt. Det verkar blanda aktivistideologi med en "människlig natur"-essentialism. Men jag tror de spelar en annan roll än vänsteristerna i leninistiska eller socialdemokratiska partier. Men nog om primitivism.

Batko-gruppen: Vår främsta källa för självtitulerad insurrektionell anarkistisk teori har varit Bonannos texter, det engelska magasinet *Insurrection*¹¹, publikationer från *Elephant Editions*¹² och *Bratach Dubh*¹³ och prylar från KKA. Men naturligtvis finns det en massa icke-anarkistisk teori med insurrektionellt innehåll. Till exempel olika typer av "alternativ" marxism, så som situationisterna, de autonoma teorierna från Italien och den franska ultravänstern. I Sverige så verkar den rådande uppfattningen vara – bland de få som läser honom – att Bonanno mer är av historiskt intresse som "grundare" av denna strömning, än en teoretiker man faktiskt borde läsa. Vilka är era teoretiska influenser (både anarkistiska och icke-anarkistiska) och vilka historiska rörelser/händelser anser du era teoretiska rötter kommer ifrån? Hur har era teoretiska diskussioner utvecklats och var står ni idag? Här i Sverige t.ex. så är det senaste tillskottet av insurrektionell teori en antologi med texter av Gilles Dauvé, som publicerades förra året.

Sasha: Jag finner faktiskt många av Bonannos texter och koncept väldigt inspirerande och viktiga. *Diavolo in Corpo*¹⁴ och *Canenero*¹⁵ var också väldigt stora inspirationskällor. För oss i KKA, så skulle jag säga att Bonannos läsning av individualism och kommunism – att de inte är varandras motsatser – var väldigt användbar. Till exempel att tänka sig kommunism som en jämlik tillgång till existensvillkoren, ett sätt att överbygga de separeringar som vi blivit påtvingade, istället för ett hyllande av arbetarklasskultur och -liv som det naturliga. Personligen så anser jag att Bonannos *The Anarchist Tension*¹⁶ är väldigt intressant eftersom den definierar anarkism som en spänning. Men ännu mer betydelsefull har idén om praktik varit som utvecklades ur de italienska erfarenheterna: attackens centrala betydelse istället för kompromissens (och därmed en kritik av politik och representation), informell organisering, organisering som växer ur kamp och affinitet istället för organisering som producerar kamp (som verkar vara den amerikanska synen på organisering), permanent konfliktualitet, revolutionär solidaritet etc. Bonanno och andra har alla skrivit om dessa praktiker. Andra influenser för oss varierar: vi är alla influerade av situationisterna, Freddy och Loraine Perlman (framförallt *Letters of Insurrection*¹⁷) och av surrealism¹⁸. Wolfi läser Stirner¹⁹, precis som Bonanno och andra i Italien. Jag skulle säga att Dauvé och andra anti-statliga kommunister var väldigt viktiga för mig: Dauvés *När uppror dör*²⁰ influerade mig mycket. Det var också en av de första texterna vi la upp på vår första hemsida.

Så till vad som händer just nu: då primitivisterna verkar ta totalt avstånd från klasskamp nu för tiden, så har vi mindre och mindre gemensamt. Jag skulle säga att deras kritik av klasskamp (som vi kan se i det senaste numret av den amerikanska tidningen *Green Anarchy*²¹) fortfarande är fast i en kritik av syndikalisternas svaga klasspolitik, istället för att behandla frågan om klass och klasskamp seriöst. Jag är intresserad av att fortsätta undersöka klasskamp på ett mer genomgripande sätt istället för att ta avstånd från en svag version av den, att framhärda att klasskamp är kampen för upphävandet av alla klasser, för de egendomslösas självupphävande. Jag har bott från och till i Kina och de skärpta konflikterna här har hjälpt mig att förstå detta. Naturligtvis så finns det många självmotsägelser inom dessa kamper, men vi kan inte bara ställa oss utanför dem och hitta ett rent subjekt som kan bära attacken i sin helhet. Kamp är en process där människor utvecklar djupare insikt i vad de konfronterar och hur de ska konfrontera det. Och det är i denna process som vi kan lära oss av andras kamp. Genom denna process kan kamp spridas och fördjupas. Men inget av detta är förutbestämt, det är en väldigt kontingent process.

Batko-gruppen: *Vad gör de insurrektionella? Så som vi förstår det så försöker insurrektionella anarkister visa klasskampens sociala karaktär, och att anarkister inte borde organisera sig i politiska organisationer separerade från klassen. Anarkister borde organisera och kämpa främst som exploaterade/exkluderade. Frågan "vad gör insurrektionella" verkar därför i början konstig, men det finns ju politiska anarkistgrupper som kallar sig själva insurrektionella. Så, vad gör dessa insurrektionella grupper? Vad är deras syfte och lever de upp till de insurrektionella teorierna?*

Sasha: De gör många olika saker, naturligtvis. Men det jag skulle vilja framhäva är att insurrektionella försöker agera från där de står, istället för att fokusera på att organisera andra. Vi står inte utanför de exploaterade och exkluderade, de egendomslösa, vi agerar som delar av de egendomslösa. Däremot så anser insurrektionella anarkister att även om kampen börjar med våra egna begär, så utvecklas det därifrån genom revolutionär solidaritet: därför så agerar insurrektionella anarkister i solidaritet med andra som verkar dela våra begär och kamper. Insurrektionella anarkister undersöker också väldigt noga hur kamper sprider sig. Därför så tenderar de att stödja små aktioner som enkelt kan reproduceras av andra, så som sabotagehandlingar – men vi ska inte fetischera sabotage heller – för det är dessa typer av aktioner som kan spridas på ett okontrollerbart sätt. Det är okontrollerbarheten, och inte dess formella organisatoriska karaktär, som gör kampen stark.

I kampen mot höghastighetsjärnvägen i Italien så intervenerade insurrektionella anarkister med aktioner mot järnvägen, och snart så ökade antalet sabotageaktioner stort och spred sig socialt långt utanför den anarkistiska miljön. Det står klart att anarkister aldrig kommer att vara den största styrkan vid revolutionära händelser, så om aktioner inte sprider sig socialt och okontrollerbart bortom den anarkistiska miljön så kommer kampen att förloras. Så nyckeln är inte att organisera alla som kämpar i en anarkistisk organisation eller federation, utan att inter文enera på ett sätt som kan stödja den sociala spridningen och fördjupningen av de okontrollerbara revolterna. Och det är genom att bli okontrollerbara som individer och grupper skapar nya sociala relationer som går bortom kapitalism och stat. Målen för dessa kamper finns överallt. Insurrektionella anarkister har intervenerat i kamper mot konstruerandet av järnvägar, nya fabriker och gruvor, i vilda strejker, i solidaritet med fängslade flyktingar, mot krig och konstruerandet av militärbasar, i ockuperade zoner etc.

Batko-gruppen: *Du verkar ha rätt mycket kontakt med italienska anarkister. Kan du berätta något om deras syn på den insurrektionella teorins ursprung och utveckling i Italien och dess status och praktik idag? (På grund av språkbarriärer så har vi tyvärr nästan ingen kunskap om de anarkistiska debatterna och samtida teorier i varken Italien, Grekland eller ens Spanien).*

Sasha: Den mesta av kontakten med Italien som jag hade gick genom Wolfi. Det är också han som har bäst koll på situationen. Så kanske skulle ni ställa den här frågan till honom. Jag talar kinesiska men ingen italienska eller grekiska, men jag har varit i Italien. (Det finns en artikel i *Do or Die* som skriver en del om utvecklingen av insurrektionell anarkism i Italien som ni skulle kunna ta en titt på)²². Vi i USA var väldigt intresserade av den italienska insurrektionella anarkismens kritik av rörelserna på 70-talet som fokuserade mycket på organiseringsformerna som formade kraften i kampen. Utifrån denna växte en mer utvecklad idé om informell organisering fram. Kritiken av de auktoritära organisationerna från 70-talet – vars medlemmar ofta trodde att de var i en mer privilegierad position i kampen i jämförelse med proleta-

riatet som sådan – blev mer förfinad i 80-talets kamper, så som i kampen i början av 80-talet mot en militärbas som skulle förvara kärnvapen i Comiso, Sicilien.

Anarkister var väldigt aktiva i den kampen, som var organiserad i självorganiserade grupper. Dessa, för ändamålet bildade, autonoma grupper antog tre generella principer som riktlinjer för organiseringen av kampen: permanent konfliktualitet, självorganisering och attack. Permanent konfliktualitet betydde att kampen skulle förbli i konflikt med konstruerandet av militärbasen tills den var besegrad, utan mediering eller förhandling. Grupperna var självstyrande och självorganiserade: de vägrade permanenta representanter och en professionalisering av kampen. Grupperna var organisationer för attacker mot konstruerandet av basen, de existerade inte för att försvara intresset för den eller den gruppen. Denna typ av organisering gjorde det möjligt för grupper att ta till de kampmetoder de tyckte var mest effektiva och fortfarande ha möjlighet att kunna koordinera attacker när det var nödvändigt, och därmed så fanns potential för att sprida kampen. De behöll också fokus på att organisera med målet att stoppa konstruerandet av basen istället för att skapa permanenta organisationer, vilka tenderar att fokusera på mediering med statliga institutioner för en del av makten, på bekostnad av kampens autonomi.

Anarkisterna som var involverade i kampen i Comiso förstod att en av de främsta orsakerna till att sociala kamper hindras från att utvecklas åt ett positivt håll, är utbredningen av organisationsformer som avskiljer oss från vår egen makt att agera och som stoppar upprorspotentialen. Dessa är permanenta organisationer, de som syntetiserar alla kamper inom en enda organisation samt organisationer som medierar med makten.

En av de saker vi gjorde var att utveckla denna kritik till en kritik av aktivismen. På 90-talet, och ännu mer de senaste fem åren, har amerikanska aktivister ljudligt hyllat sin roll och identitet som aktivister. Detta är någonting vi ville kritisera. Jag erkänner att det kapitalistiska samhället driver oss in i rollen som aktivist och organisatör, men att vara revolutionär betyder att alltid försöka bryta med denna roll och inte hylla den fullt ut och identifiera sig med den. Jag skulle nog påstå att detta är den viktigaste splittringen inom den amerikanska scenen: mellan dem som hyllar rollen som aktivist och organisatör och de som försöker bryta med den.²³ Jag anser att den insurrektionella anarkistiska kritiken och praktiken som utvecklades i Italien var ett bra sätt att diskutera detta problem och för att tänka ut sätt att bryta med det. Naturligtvis var situationisterna influenser i detta också. En av huvudprinciperna i insurrektionell anarkism är att uppror är en process i att bli okontrollerbar – upproret är ett tillfälle då staten börjar tappa kontrollen och också sitt eget sammanhang. Hela den aktivistiska diktonomin av organisatör/organiserad stoppar naturligtvis denna process.

Batko-gruppen: *Tycker du att Bonannos analys av "post-industriell" kapitalism stämmer? De sociala utbrotten i början av 90-talet – med kravallerna i Los Angeles²⁴, Poll tax-kravallerna²⁵ i Storbritannien, gatuprotesterna i Frankrike²⁶ osv. – verkar bekräfta tesen om de exkluderade, men hur är det idag? Misslyckades dessa*

Sasha: Jag skulle nog vilja påstå att Bonanno fångade några aspekter av de förändringar som skedde inom kapitalismen. Klassrelationerna förändrades mycket med början i slutet av 70-talet. Skiftet mellan en fordistisk ackumulationsregim till nyliberal eller flexibel ackumulation innebar att fler människor blev socialt och ekonomiskt exkluderade, utstötta från kapitalets normala funktioner. Och de exkluderade är oftast mer benägna att delta i rebellisk aktivitet. Dessutom, i *From Riot to Insurrection*²⁷ så tror jag att Bonanno har rätt när han sätter fokus på rollen som teknologin har i att disciplinera arbetskraften i detta skifte. Arbetare är idag inte bara exkluderade från förmånerna i kapitalets omstrukturering, det är också svårare och svårare för människor att ens förstå hur samhället fungerar. Då de har blivit exkluderade från den tekniska kunskapen som bygger upp produktionen så har arbetare blivit utbildade igen. Detta är sammanlänkat med den ökade automatiseringen av både vårt dagliga liv – vi splittras ifrån varandra – och av produktionsprocessen. Allt detta kan göra det svårare att föreställa sig en annorlunda värld. Men jag tror också att Bonanno överskattade kapitalismens förmåga att stöta ut arbetaren – kom ihåg att denna text är skriven för omkring 20 år sedan.

Inte många anarkister förutom Bonanno – som undersökte saken ganska tidigt – har tänkt på vad detta skifte i kapitalismen betyder för anti-kapitalistiska uppror. Istället så föreslår de bara ”mer av detsamma”, och applicerar organiseringsformer från en annan tid då relationerna mellan de egendomslösa och kapital var väldigt olik den vi har idag. Organisatoriska strukturer som försöker syntetisera de exkluderades kamp till endast en organisation – organisationer som ofta tar efter fabriken som organisationsmodell – kommer att misslyckas. Vi kommer att se att de egendomslösas kamp, när den är aktiv, alltid kommer att vara ett steg före sådana organisationer.

Istället för att försöka syntetisera kamper i en permanent anarkistisk organisation eller försöka få organisationen att producera kamp, måste vi förstå hur kamper föder organisering. Detta betyder att vi måste fråga oss vad klasskamp är för oss själva. För mig handlar klasskamp inte – vilket det är för många vänsterister – om att proletarietet ska ta makten och självförvalta samhället. Det handlar inte om ett hyllande av proletär kultur, så som det var i Sovjet. Klasskamp för mig är kampen för självförstörelsen, självupphävandet, av den egendomslösa klassen. Det är kampen för att upphäva existensen av alla klasser som sådana.

Så frågan om hur en kravall med de exkluderade, som vi sett många av de senaste åren, förvandlas till ett uppror är väldigt viktig. Eftersom jag bott i Kina i flera år det senaste decenniet har jag fått tillfälle att följa detta skifte i en annan social och politisk kontext, och samma process händer även här då de skiftar från deras statskapitalistiska version av fordism till en mer flexibel ackumulationsregim. En massa människor, framförallt från bondeområden, har blivit exkluderade. Det sker fler och fler kravaller här och de växer dessutom i storlek – en del har uppemot 100 000 deltagare och håller på i flera dagar. Personer som är aktiva i dessa händelser har börjat kommunicera med varandra – detta är en viktig aktivitet som vi kan delta i. Kamp-

metoder sprids mellan områden både genom direkt kommunikation och genom imitation. Några av dessa kamper verkar utveckla mer övergångsliknande krav. De anti-nyliberala kravallerna i Latinamerika håller också på att spridas och utvecklas. På 90-talet i Europa och USA så var det en hög cirkulation mellan dessa kravaller och denna process är inte över, även fast Väst verkar ha lugnat ner sig lite för tillfället. Inget av detta händer, naturligtvis, utan svar från kapitalet, och vi kan se nykonservatismen i USA som ett svar på nyliberalismens självmotsättningar.

Hur deltar då revolutionärer som vi själva i dessa kamper, i den insurrektionella processen? Vi kan varken ersätta de egendomslösas kamp (för vi kommer alltid att vara en minoritet bland de egendomslösa) eller stå utanför och organisera eller syntetisera kampen in i våra organisationer. Det är en svår situation vi befinner oss i. Så vi måste finna vägar för hur vi ska agera inom de egendomslösas kamp, genom att kommunicera metoder vi tycker passar – både genom handling och ord – genom att skjuta kampen framåt i en upprorisk riktning. Vissa typer av organiseringsformer och praktiker blockerar denna process, och vi måste vara kritiska mot dem. Och vi kan se att dessa organiseringsformer och praktiker ofta är sammanlänkade med ett perspektiv som inte fullt ut lämnar kapitalismen bakom sig – och detta är ingen tillfällighet. Vänsteristisk och aktivistisk praktik är egentligen en del av kapitalismens vänsterflygel – då de i slutändan eftersträvar att självförvalta kapitalismen på ett mer humant och organiserat sätt. Och detta innefattar ofta en nostalgi över fordistisk kapitalism.

Batko-gruppen: *Även om Bonanno har en korrekt analys (angående spridningen av kampen i den sociala terrängen osv.) är det inte också möjligt att argumentera att skiftet av slagfält från arbetsplatsen till gatorna var ett resultat av att vi (i mening den globala arbetarklassen) blev tillbakapressade till en mycket mer defensiv position som ett resultat av kapitalistisk omstrukturering? Vad anser du om argumentet att i syfte att återfå styrka i klasskampen måste vi finna en väg tillbaka till arbetsplatsen? Inte på grund av romantiserande över "de riktiga arbetarna" eller liknande, utan eftersom det är platsen vi befinner oss på. Det är vår verklighet där vi (medvetet eller omedvetet) kämpar med våra kamrater varje dag och så länge som revolutionär kamp kämpas separerad från punkten för exploatering (så som är fallet med globaliseringsrörelsen) kan vi inte ha någon verklig inverkan som revolutionärer. Vi förstärker bara uppdelningen mellan politik (som något vi gör på vår fritid) och vad vi uppfattar som det "verkliga livet" (arbetet).*

Sasha: Okej, jag anser inte att arbetsplatserna är det enda platsen vi finns på. Men jag håller med om att uppdelningen mellan politik som något vi gör på vår fritid (eller ännu värre, något man försörjer sig på), separerad från vardagslivet, är ett stort problem. Det är, naturligtvis, en av poängerna med anti-politik. Men arbete är också en separerad aktivitet. Vi behöver överkomma båda, och att göra detta är en del av själva den insurrektionella eller revolutionära processen. Jag håller också med om att anti-globaliserings-globetrotting är ett problem – återigen: det är antingen en semes-

ter eller ett jobb. Jag tror att idén om kampen som sprids över den sociala terrängen är just en kritik av dessa saker. Det är när det blir en separat aktivitet, separerad från vardagslivet, som det blir svagt och mer kontrollerbart och det är också en av aktivismens rötter.

Batko-gruppen: *Du skriver: "Vänsteristisk och aktivistisk praktik är egentligen en del av kapitalismens vänsterflygel – då de i slutändan eftersträvar att självförvalta kapitalismen på ett mer humant och organiserat sätt. Och detta innefattar ofta en nostalgi över fordistisk kapitalism." Vi håller med om det. Men både ert och vårt projekt startade inom och för denna kapitalismens vänsterflygel. Nu har vi och andra grupper börjat röra sig bort från aktivism och vänsterism, ut ur bubblan och in i verkligheten. Men det är inte arbetarklassen eller de egendomslösa som läser våra tidningar och diskuterar våra teorier. Så hur sprider vi våra idéer till arbetarklassen? Behöver vi det? En idé som några av oss har är att vi inte behöver stödja politiska projekt, i betydelsen att utveckla en politisk organisation, utan att fokusera på utvecklandet av klasskampen i sig.*

Sasha: Nåväl, vi börjar alla inom kapitalismen. Vi försöker bryta oss ut. Men vi är också de egendomslösa. Men på samma gång så har ni rätt att arbetarklassen generellt inte läser våra tidningar, men poängen med tidningar som KKA var hur som helst inte att de skulle vara propaganda. De var mer till för att finna likasinnade människor, människor som vi hade en viss samhörighet med och som vi kommunicerade med, skapade kontakter med och möjligtvis kunde starta projekt med. Vi tar inte på oss rollen som dem som ska väcka arbetarklassen. Med det sagt så tror jag inte att jag förstår ert sista påstående. Vad menar ni med "fokusera på utvecklandet av klasskampen i sig"?

Batko-gruppen: *Vi tror att den reella underordningen av arbete under kapitalet är en central fråga här. Om kapitalrelationen har koloniserat hela den sociala organismen och gjort alla sociala aktiviteter produktiva så krävs det av oss som kommunister att fördjupa vår synteskritik. I den bemärkelsen så är det insurrektionella perspektivet helt korrekt och blir ett viktigt verktyg. Organiseringen av attacken, föreningen av organisationsform och direkt aktion, är det direkta angreppet på värdet. Detta betyder i sin tur att politisk organisering har nått sin slutpunkt. Nu gäller det att upplösa (kapitalets) organisering (av livet). Så, istället för att stödja politiska projekt, som nått sin slutpunkt med den reella underordningen och den insurrektionella organisering av attacken, så borde fokus ligga på klasskamp, attacken på värdet. Däremot, då dessa attacker blir mer skadliga för kapitalet och blir negationer, så vet vi att dessa negationer antingen kommer att bli rekupererade och leda till reformer eller bli besegrade av kapitalet. Som vi redan vet är kapitalets gräns kapitalet själv, vilket är klasskamp. Eftersom den reella underordningen och attackorganisationerna ökar attackerna mot kapitalet – de (temporära) negationerna – så måste vi utveckla klasskampen, eller ännu hellre gå bortom klasskampen. Attackera och dra*

sig tillbaka i syfte att konstituera kommunistiska relationer.

Sasha: Jag hoppas jag läser er rätt här, om inte så rätta mig. Detta verkar influerat av Hardt och Negris tes i *Imperiet* och jag är rätt tveksam inför några av huvudpunkterna i den. Hos Negri finns idén om att det leninistiska politiska projektet var vettigt ända fram till 70-talet då allt förändrades och att vi nu befinner oss i en annan tid. Och det ni sagt här ovan verkar spegla denna uppfattning. ”Det politiska projektet ... har nått sin slutpunkt”, säger ni. Men jag skulle fråga om det någonsin varit vettigt. Jag skulle säga att det politiska projektet alltid var ett rekupererat projekt. Så är fallet för leninism, maoism, trotskism och varje form av vänsterism. Där inkluderas också, tyvärr, mycket av anarkismen.

Däremot så håller jag med om att saker och ting har förändrats sen 70-talet. Kapitalism har sannerligen rört sig från formell till reell underordning i de flesta områden – ett skifte från omfattande erövring till intensifiering, kapitalets sociala fördjupning. Fast fler och fler människor blir exkluderade från denna process och blir drivna till de mänskliga lagerlokalerna i form av slumområden och landsbygdens fattigdom. Men jag ser inte detta som en anledning att övergå från politisk till anti-politisk kamp. Jag tror anti-politisk kamp alltid har varit vettigare än politisk, för dem som försöker slå sig fria från kapitalets underordning (formell eller reell). Politisk kamp har alltid varit ett försök att modernisera kapitalism – det har alltid varit och är fortfarande en kamp för att kontrollera kapitalismens utveckling och kontrollera dess distribution av förmåner. Jag anser därför att vi borde ha utvecklat proletariats klasskamp att självupphäva sig i början av kapitalismens framväxt. I själva verket tror jag att anarki och kommunism alltid har varit möjligt, även innan kapitalismens uppkomst.

Jag tror dock att attacken på kapitalismen är annorlunda under den reella underordningen, i förhållande till under den formella underordningen. Under den formella underordningen var kampen oftast splittrad mellan antiimperialistisk kamp och anti-kapitalistisk kamp i länder som var under reell underordning. Så är inte längre fallet. Jag känner att detta skapar möjlighet för bättre kontakt över jordklotet. Kamper kan bli globala mycket snabbare under de nuvarande förhållandena. Revolutionär solidaritet attackerar idag mer direkt kapitalismens hjärta.

Batko-gruppen: *När vi definierar kapitalism så inkluderar vi ursprunglig ackumulation, formell underordning, reell underordning osv. i själva definitionen av vad kapitalism är. Så när vi talar om reell underordning gör vi inte det som en strikt periodisering. Alla dessa historiska tendenser inom kapitalismen är just tendenser. Vi har, precis som du säger, tendenser av ursprunglig ackumulation och formell underordning idag, även om det är reell underordning som är mest dominant. De politiska projekten, som t.ex. plattformismen, är produkter av den formella underordningen. Det är naturligt, när kapitalrelationen påtvingas oss och inte upplevs ockupera alla aspekter av det sociala livet, att försöka etablera autonoma zoner och kämpa mot kapitalismen som något upplevt påträngande. Visst, man kan hävda att det inte var*

den ”rätta” lösningen, men vi måste beakta de materiella omständigheterna inom vilka dessa politiska projekt utvecklades. Det var den formella underordningens politiska projekt som knuffade in kapitalismen i den reella underordningen; därför har det politiska projektet nu nått vägs ände.

Politiska kamper har alltid varit en strävan efter makt. Medan marxisterna såg staten som något som behövs erövrats, så såg anarkisterna staten som den största fienden. Men idag kan inte stat och kapital så lätt separeras längre, och detta är också en konsekvens av den reella underordningen. Politisk kamp har numera blivit obegriplig. De materiella förhållandena för politisk kamp finns inte längre. Så vi rättfärdigar inte leninism, eller plattformism, eller något sådant, vi är inte intresserade av moraliska överväganden om kontrafaktiska utsagor. Vad vi däremot säger är att anti-politisk kamp är det enda alternativet idag. Vi tycker det är viktigt att påpeka detta. Annars faller vi lätt ner i voluntarism.

Sasha: Jag förstår era argument bättre nu, men vi skiljer oss åt på några punkter. Jag vet att plattformismen är något ni brottats med, jag funderar dock inte så mycket på den saken. Jag vill påstå att det även under den reella subsumtionen/underordningen, fortfarande finns en stor materiell bas för de politiska projekt ni talar om. Till att börja med anser jag inte att plattformismen någonsin var ett projekt utanför kapitalets reella underordning. Dess materiella bas var hela tiden inom och alltid politisk. Med andra ord så ser jag inte det politiska projektet som ett projekt av formell underordning mot reell underordning. Det specifika politiska projekt ni talar om var alltid främst av den reella underordningen. Jag skulle säga att det opererade inom ett samhälle där arbetsprocessen var transformerad och till fullo dominerad av kapitalet.

För det andra är den materiella basen för politiska projekt, vilket det än må vara, alltid närvarande under kapitalismen – det kommer alltid att finnas revoltmanagers redo att representera oss och sedan försvara sina vunna fördelar, för att i slutändan slå vakt om kapitalismen. Plattformismen har aldrig riktigt haft tillfälle att få ett verkligt inflytande, varken politiskt eller på annat sätt, så vi vet inte vad som skulle hända ifall plattformister eller plattformistiska organisationer fick en sådan chans. Kanske skulle deras representativa och förvaltande organisationer lösas upp till allmänt socialt uppror, kanske skulle de försöka strama åt förvaltningens tyglar. Men det finns lika stor bas för det nu som det gjorde förr – förutsatt att vi kommit till ett mer revolutionärt tillfälle.

I vilket fall är inte politisk rekonstruktion av kamp orsaken till svaga revolutionära tendenser i samma utsträckning som det är ett symptom på svagheten själv. Rekonstruktionen fungerar just eftersom vår revolution är kontrollerbar och öppen för förvaltning. Att bli okontrollerbar är den insurrektionella kraften. Det är, såklart, problemet med specialisering, speciellt aktivistisk eller militär specialisering och dess spektakulärifiering [spectacularization] – det är så mycket lättare att kontrollera. Vad vi istället behöver är social generalisering. Återigen är Spanien ett exempel på detta problem.

Ert sätt att säga att ”politisk kamp inte spelar någon roll” under den reella under-

ordningens förhållanden antyder att ni anser att gårdagens politiska kamper spelade roll. Kanhända att ni inte vill gå in på en sådan historisk diskussion men era ord innefattar den och jag tycker inte vi skall undvika den. Är det voluntarism? Jag tycker inte det. Jag tror vi skall vara mycket kritiska mot all sorts determinism (vi har verkligen inte tid att gå in på den dikotomin – kanske någon annan gång!). Ni säger att nu när den formella underordningen nästan är fullständig så är det ”bara anti-politisk kamp som spelar någon roll...”. Min poäng är att från ett revolutionärt perspektiv är den anti-politiska kampen den enda som någonsin spelat roll. Politisk kamp var helt enkelt aldrig revolutionär i meningen en rörelse mot en värld utan stat, lönearbete, arbete, klasser, kapitalism etc. Vi ser det lika tydligt i exemplet Ryssland som i Spanien.

Vad som tycks inträffa i ert schema är att ni ser politiken som ”progressiv” (därav kritiken av ”voluntarism”?) under en särskild era, men inte längre: den har blivit regressiv nu. Ni verkar i alla fall antyda det – rätta mig om jag har fel. Jag ser inte kapitalismens negation i ett sådan progressivt, teleologiskt schema. Istället ser jag det som en radikal brytning, som bryter själva den progressiva banan. Jag hävdar att det fanns en lika stor materiell bas för denna brytning (en brytning med det politiska projektet som också är en brytning med kapitalismen och allt vad den innebär) under eran då plattformismen kom till, som det finns nu.

Jag skulle inte säga att staten var så autonom för hundra år sedan som ni verkar antyda och fallet Ryssland och leninismen illustrerar detta bra. Staten är inget vi kan använda i det revolutionära projektet, varken då eller nu. Den var annorlunda integrerad då, men autonom var den aldrig. Erövringen av staten hör ihop med ett progressivt synsätt. Staten används till att utveckla produktivkrafterna istället för marknaden och enskilda kapitalister – om vi ser på Ryssland och Kina så ser vi väldigt klart vart det leder. Att särskilja staten och kapitalet är en form av utvecklings-synsätt [developmentalism], huruvida den är maoistisk, leninistisk, stalinistisk eller nationalistisk spelar ingen roll.

Batko-gruppen: *Vilka skulle du säga är de största styrkorna och svagheter med insurrektionella teorier? Vi får intrycket av detta samtal och texterna i KKA att ni har många influenser. Är det några specifika teorier du anser är av speciellt intresse? Bortsett från anarkistiska insurrektionalister så är våra största influenser Dauvé och Camatte. En av orsakerna är att de kopplar behovet av insurrektionell organisering (även om de inte använder samma begrepp) till den reella underordningen. Detta har också lett till att vi insett att vi måste göra en omläsning av Marx. I detta avseende så känns insurrektionella teorier ibland ”ofullständiga” och behöver kompletteras. Vilka aspekter i insurrektionella teorier anser du att vi behöver vara kritiska mot, och vad behövs utvecklas mer?*

Sasha: Jag läser självfallet Dauvé och Camatte också. Dauvés nyaste texter har varit en särskild influens. Jag tror att en del människor missar den strategiska utgångspunkten i vår nuvarande situation, i insurrektionella texter. Insurrektionella texter

fokuserar på nuet och på revolt. Det står mindre om vår förändrade situation. Detta leder till att vissa ser uppror på ett mycket ahistoriskt sätt, och tenderar att jaga efter uppror varhelst de inträffar, utan någon förståelse för helhetsbilden.

Men Bonanno har skrivit några tidiga texter i denna riktning, som vi redan diskuterat. Mer tänkande kring vår nuvarande situation och hur den påverkar vår attack och dess organisering skulle vara bra. Detta verkar vara det som människor inom den anti-politiska/insurrektionella miljön gör. Men jag är vaksam mot argument som säger att allting förändrades vid ett visst historiskt ögonblick, så som på 70-talet. Reell underordning är viktigt, men det förändrar inte allting. Det är också ett ganska ahistoriskt perspektiv.

Dessutom skulle jag inte säga att det finns något sådant som "insurrektionell teori" per se. Uppror är en process av okontrollerbart tillblivande, inte en egen teori. Insurrektionell anarkism, om något sådant ens existerar, är en tendens som diskuterar denna process och deltar i dess praktik på ett sätt som medvetet för den framåt. Personer som Bonanno har varit viktiga i denna diskussion, men så har också oräkneligt många andra, både namnlösa och sådana som inte kallat sig "insurrektionella anarkister".

Samtalet stannar inte här, utan kommer att fortgå efter att tidningen tryckts. Vi kommer att löpande lägga upp det fortsatta samtalet på vår hemsida.

Noter till "Samtal om uppror"

1. Killing King Abacus: En nu mera nerlagd amerikansk tidskrift som Sasha gjorde tillsammans med Leila och Wolfi. Kom ut med två nummer 2000-2001. Finns att läsa på <www.geocities.com/kk_abacus/>
2. Hot Tide Discussion Bulletin: En mindre bulletin med mer frekvent utgivning som fungerade som komplement till KKA. Hann dock bara komma ut med tre nummer. Finns även den att läsa på <www.geocities.com/kk_abacus/>
3. Wolfi Landstreicher: Amerikansk anarkist. Han är redaktör för den anarkistiska tidningen *Willfill Disobediance* och driver distrot *Venomous Butterfly anarchist distribution*. Skrev förut under pseudonym "Feral Faun".
4. Anti-civ: Kort för "anti-civilisation". Ett väldigt brett begrepp, som allt från primitivister till Camatte använder sig av det. Perspektiv som att arbetarna inte bara kan ta över den kapitalistiska produktionen och driva den demokratiskt, eller att den tekniska utvecklingen inte är klassneutral är typiska anti-civ-perspektiv.
5. Fredy Perlman (1934–1985): En amerikansk marxist som lyfte fram betydelse av varufetischismen i Marx' teorier. Gift med Lorraine Perlman. Hans bok "Against His-story, Against Leviathan!" har blivit en stor inspirationskälla för primitivister.
6. Situationisterna: Den Situationistiska Internationalen utvecklade under 1960-talet genom tidskriften *Internationale situationniste* (Paris, 1958-1969) en nyläsning av marxismen som kom att inspirera en stor del av 68-radikaliseringen och ett nyupptäckande av rådskommunismen. Kända namn och böcker: Guy Debord: "Skåde-

spelssamhället”. Daidalos, 2002. Raoul Vaneigem: ”The Revolution of Everyday Life”. Rebel Press; Reprint edition, 2001.

7. Marini-rättegången: En jätteprocess i Italien för några år sen när staten försökte krossa anarkiströrelsen och splittra vänstern genom att anklaga cirka 50 anarkister för att vara dubbelorganiserade i ett underjordiskt terrornätverk. Bl.a. dömdes Bonanno och Weir till fängelse.

8. John Zerzan (född 1943): Amerikansk primitivist. Se t.ex. ”Elements of Refusal” (1988), ”Future Primitive” (1994), ”Against Civilization: A Reader” (1998) och ”Running on Emptiness” (2002). Se även den svenska dokumentären ”Surplus: Terrorized into being consumers” av Erik Gandini där Zerzan blir intervjuad.

9. Harry Cleaver: Amerikansk marxist som myntade begreppet ”autonom marxism”. Mest känd för sin bok ”Reading Capital Politically”, AK Press/AntiTheses, 2000. En svensk översättning av boken har varit på gång i flera år.

10. Midnight Notes: Amerikansk autonom marxistisk tidskrift. Efterföljare till tidskriften *Zerowork* från 70-talet.

11. Insurrection: Se ”Några artiklar om insurrektionell organisering” i detta nummer av *Dissident*.

12. Elephant Editions: Anarkistiskt bokförlag som bland annat publicerat engelska översättningar av Bonanno och annan insurrektionell litteratur. Se deras hemsida: <www.geocities.com/elephant_editions/>

13. Bratach Dubh: Föregångare till Elephant Editions som främst gav ut pamfletter.

14. Diavolo in Corpo: En italiensk insurrektionell anarkistisk tidning.

15. Canenero: En italiensk insurrektionell anarkistisk tidning.

16. Alfredo Bonanno: ”The Anarchist Tension”. Elephant Editions, 1998.

17. Här syftas nog på Freddy Perlman: ”Letters of Insurgents”. Black & Red, 2002.

18. Surrealism är en riktning inom konst som enligt rörelsens grundare, André Breton, beskrivs som ”[r]en psykisk automatism, med vars hjälp man söker i tal, skrift och på annat sätt återge tankens verkliga funktion. Det innebär tankens diktamen under frånvaron av all förnuftskontroll och alla estetiska och moraliska avsikter.” Surrealistiska konstverk brukar återge drömmar och rena fantasier. Snarare än att ta fasta på någon särskild teknik eller något särskilt medium, utmärker sig surrealismen med referenser till psykologi och psykoanalys och vänder sig ofta direkt till ”det borgerliga hemmet”. Politiskt tycker sig surrealismen utöka kampen mot dem som besitter produktionsmedlen till att omfatta även dem som kontrollerar den tradition som kontrollerar våra tankar. Var tillsammans med dadaismen två av de tydligaste konstkritiska rörelser som influerade situationisterna.

19. Max Stirner (1806–1856): Tysk vänsterhegelian. Han var väsentlig för Marx’ utvecklande av sin historiefilosofi. Inspirerade även Nietzsche. Kändaste verk är ”Den ende och hans egendom”. Hström Text & Kultur, 2005. Så kallade ”individu- alanarkister” har Stirner som sin huvudfilosof, men Stirner själv kallade sig aldrig ”anarkist”.

20. Texten ”När uppror dör” finns på svenska i Gilles Dauvé: ”Vägrandets dynamik”. Riff-Raff, 2004.

21. Green Anarchy: Den mest betydande ”anarko-primitivistiska” tidskriften, från Oregon i USA, i vars redaktion bl.a. John Zerzan medverkar.
22. Se ”Insurrectionary Anarchy!” i *Do or Die* nr 10.
23. För vidare läsning om aktivismens vara eller icke vara kan vi rekommendera ”Anti-aktivismens nödvändighet och omöjlighet” av J Kellstadt (Riff-raff #7, sommaren 2005).
24. LA-kravallerna: Kravaller i Los Angeles 1992 som pågick i tre dagar och som krävde en massiv polis- och militärinsats för att stoppas. Kravallerna startade pga. att snutarna, som brutalt misshandlat den svarta mannen Rodney King framför tv-kameras ögon året innan, blev friade av en helvit jury. Se ”The Rebellion in Los Angeles: The Context of a Proletarian Uprising” i *Aufheben* nr 1.
25. Poll tax-kravallerna: Kravaller i London 1990 som började då snuten attackerade en stor demonstration mot den så kallade ”Poll tax” – en skattereform som Margaret Thatcher försökte få igenom. Poll tax var Thatcheristisk omfördelningspolitik – de rika betalar mindre och de fattiga mer – då skatten gick ut på att ”alla ska betala lika mycket”. En liten jämförelse är att Hertigen av Westminster betalade £10 255 i skatt innan och £417 efter införandet. Hans antagligen underbetalde trädgårdsmästare fick också betala £417. Poll Tax hette officiellt Community Charge, men döptes om till Poll Tax efter en skattereform 1381, som ledde till ett bondeuppror. Se Danny Burns: ”Poll tax rebellion”. AK Press, 1996.
26. Gatuprotester i Frankrike 1996 mot de nyliberala omstruktureringarna. Se ”The Class Struggles in France” i *Aufheben* nr 5.
27. Alfredo Bonanno: ”From Riot to Insurrection”. Elephant Editions, 1998.

Del 3

Det revolutionära nöjet att tänka själv

***En 10-punktsguide för ett kritiskt
tänkande och revolutionärt medvetande***

Introduktion

Den här texten publicerades första gången 1975 i USA av The Spectacle under titeln *Self-theory: the pleasure of thinking for yourself*. En i stor utsträckning omarbetad utgåva publicerades i London 1985 av Spectacular Times under titeln *Revolutionary self-help: a beginner's manual*, och den har dykt upp två gånger till i USA efter det; 1989 gavs den ut i en något omarbetad version av OVO, och 1992 i en ännu något omarbetad version av No Longer Silent (NLS). Den här versionen är en omfattande omarbetning, och i viss mån en utökning, av den texten som publicerades av NLS.

Som redaktören av No Longer Silent kommenterade, ”...vid det här laget är det rätt att säga att RST har skrivits av en mångfald författare, vilket är som det bör vara. Förhoppningsvis kommer denna trend att fortsätta när framtida upplagor av denna text ges ut. För när allt kommer omkring ska den propaganda, litteratur osv. som vi publicerar inte ses som oföränderliga tegelstenar som slår fast språket och gränserna som vi förväntas att tolka verkligheten utifrån. Den ska snarare ses som flytande och föränderlig, en återspeglning av våra erfarenheter av verkligheten utifrån oss själva.”

Detta ligger helt i linje med de tidigare författarnas/redaktörernas uppfattning som slog fast att ”...ideologins varuhus – precis som vilket varuhus som helst – duger bara till att plundra. Det är till större praktisk nytta för oss att gå längs hyllorna och slita upp paketen, ta det som verkar äkta och användbart, och strunta i resten”.

Det är faktiskt exakt den linjen jag har haft när jag redigerat den här texten. Jag har behållit de delarna som är användbara och insiktsfulla, men har kastat en massa skräpmaterial över bord, inklusive nästan all marxistisk/situationistisk jargong och ett antal påståenden (speciellt i den avslutande delen) som innehöll sakfel eller som helt enkelt missade poängen. Vidare så har jag putsat upp texten genom att ta bort en mängd osammanhängande och hopplöst luddiga påståenden genom att använda olika termer (t.ex. ”ideologi”) på ett mer exakt sätt än i tidigare versioner av texten. I stora drag kan man säga att jag har tagit ett situationistiskt dokument och översatt det till vanlig engelska.

Jag har även lagt till en hel del nytt material som till viss del motsäger det materialet jag raderat. Så det är mycket möjligt – eller snarare mycket troligt – att de tidigare författarna/redaktörerna till den här texten skulle ta illa vid sig och ta avstånd

ifrån vissa av förändringarna. Samtidigt som jag ångrar att mina förändringar kan förarga de ursprungliga författarna så är poängen med den här texten att få folk att tänka självständigt, och jag är övertygad om att mina förändringar har ökat effektiviteten hos texten i det avseendet.

Men oavsett förändringarna i den här versionen, så står den grundläggande tesen i texten fast: att alla äkta revolutionära impulser och aktiviteter uppstår direkt ur individer, inte från någon av ideologier påtvingad känsla av ”plikt” med medföljande skuldbeläggande, självuppoftande och självutbrännande ”måsten” och ”borden”.

Eftersom de tidigare författarna/redaktörerna av den här texten valt att förbli anonyma (eller pseudonyma), så kommer även redaktören av denna utgåva förbli det.

1.

De som antar (oftast omedvetet) att det är omöjligt att uppnå sina önskningar här i livet, och att det därför är meningslöst att kämpa för sin egen skull, hamnar ofta i en situation där de kämpar för ett ideal eller en sak istället. De kan se ut att vara engagerade i självstyrd aktivitet, men i själva verket har de accepterat alienation från sina egna begär som en del av livet. Allt undertryckande av personliga viljor för ideologins eller sakens skull är reaktionärt, oavsett hur ”revolutionära” handlingarna som undertryckandet leder till framstår.

Men, en av de stora hemligheterna i denna förtvivalade, men potentiellt underbara tid, är att tänkandet kan vara ett nöje. Trots den kvävande effekten av dominerande religiösa och politiska ideologier så lär sig många individer att tänka själva, och genom att göra det – genom att aktivt och kritiskt tänka själva, istället för att passivt acceptera färdigställda åsiktspaket – så återtar de kontrollen över sina egna tankar.

Detta är en manual för dig som vill tänka själv, en manual för att skapa en personligt (snarare än ideologiskt) uppbyggd helhet av kritiskt tänkande, som du själv ska använda. En medvetenhet som kommer att hjälpa dig förstå varför ditt liv är som det är och varför världen ser ut som den gör. Ännu viktigare är att när du konstruerar din egen teori så kommer du även att utveckla en praktik, en metod för att uppnå det du vill för ditt eget liv. Teori måste alltså vara praktisk – en vägledning till handling – annars är den ingenting, ingenting annat än ett tomrum av tankar, en grubblande tolkning av världen. Tankevärlden skild från handling är det eviga väntrummet för önskningar och viljor som aldrig kommer förverkligas. Att forma din egen praktiska teori, vad som kan kallas *självteori*, hänger tätt ihop med att lyckas förverkliga det du vill uppnå.

Därför är skapandet av din självteori ett revolutionärt nöje. Det är både ett destruktivt och konstruktivt nöje, eftersom du skapar en praktisk teori – en teori knuten till handling – för nedbrytandet och omformandet av det här samhället. Det är en teori om äventyr, eftersom den grundar sig på vad du vill få ut av livet, och på att skapa de nödvändiga metoderna för att uppnå det. Det är lika erotiskt och humoristiskt som en riktig revolution.

2.

Vilket idésystem som helst som tar sin utgångspunkt i en abstraktion – en abstraktion som tilldelar dig vissa bestämda roller eller plikter – är en ideologi. En ideologi förser dem som accepterar den med en falsk medvetenhet, som nödvändigtvis innehåller komponenten att den är styrd av andra. Detta leder till att de som accepterar ideologin beter sig som *objekt* istället för *subjekt*, vilket möjliggör att de utnyttjas snarare än agerar för att förverkliga sina egna viljor. Alla olika ideologier är uppbyggda runt olika abstraktioner, men alla tjänar ändå en överordnad klass genom att ge individer (även om termen inte verkar riktigt passande – ”medlemmar i flocken” är kanske mer korrekt) en känsla av meningsfullhet i offer, lidande och underordning.

Religiös ideologi är det äldsta exemplet: den fanatiska projektionen som kallas ”gud” är subjektet överordnat allt annat i universum, och som behandlar varje enskild människa som ”sitt” objekt.

I de ”vetenskapliga” och ”demokratiska” ideologierna för ”fri företagsamhet” är kapitalinvesteringar det ”produktiva” subjektet som styr världshistorien – den ”osynliga handen” som leder människans utveckling. För att nå framgång var de tidiga kapitalisterna tvungna att attackera och försvaga den makt som de religiösa ideologierna tidigare hade. De avslöjade den religiösa världens mystifikationer och ersatte den med teknologins och varukapitalismens mystifikationer, där profiten är subjektet överordnat allt annat i universum.

De 57 varianterna av leninism är ”revolutionära” ideologier där partiet ses som det rättmätiga subjektet som ska styra världshistorien genom att leda sitt objekt – dig, proletariatet – till det förlovade landet, genom att ersätta det marknadskapitalistiska frihandelssystemet med det statskapitalistiska leninistiska systemet.

En massa andra varianter på dominant ideologier kan ses dagligen. De nya formerna av religiös mysticism bidrar till att upprätthålla status quo på ett indirekt sätt. De erbjuder ett billigt och enkelt sätt att förvränga vardagens innehållslöshet. Liksom droger gör de det enklare att leva – eller snarare att existera – i denna tomhet, och förhindrar oss på detta sätt från att inse vår egen roll i det socioekonomiska systemets maskineri.

Alla dessa ideologier skiljer sig i vilka olika uppoffringar de kräver av dig – objektet – men alla är strukturerade på samma sätt. Alla kräver en omvänd syn på objekt och subjekt: saker och abstraktioner tillskrivs mänskliga egenskaper som makt och vilja, samtidigt som människor blir till saker, verktyg som ska användas för att tjäna dessa abstraktioner (gud, proletariatets diktatur, fäderneslandet osv.). Ideologi är uppochnervänd självteori. Den fostrar oss till att acceptera att våra magra vardagsliv är helt skilda från en värld som verkar ligga helt utanför vår kontroll. Ideologi kan enbart erbjuda oss en utomstående inblick i världens gång.

All ideologi som bygger på abstraktioner kräver plikt och offer för ”saken”, och alla sådana ideologier skyddar den rådande samhällsordningen. Auktoriteter vars makt är beroende av vår medgörlighet måste förneka oss vår subjektivitet – vår medvetna vilja att agera för vår egen skull. Detta visar sig i form av krav på offer för ”det

allmännas bästa”, ”nationens intresse”, ”kriget” eller ”revolutionen”...

3.

Vi gör oss kvitt ideologiska ögonbindlar genom att hela tiden fråga oss själva: Hur mår jag? Hur är mitt liv? Vad vill jag? Får jag det jag vill ha? Om inte, varför? Detta är att vara medveten i vardagen, att vara medveten om vardagens rutiner. Att det verkliga livet existerar – livet där du är aktiv, ett subjekt som agerar för att förverkliga dina önskningar – är en allmänt känd hemlighet som blir mindre hemlig för varje dag, samtidigt som nedbrytandet av vardagen uppbyggd kring abstraktionsbaserade ideologier blir mer och mer uppenbar.

4.

Att skapa självteori bygger på att tänka själv, att vara fullt medveten om sina önskningar och behov, och deras giltighet. Äkta *medvetandehöjande* kan bara innebära att höja folks tänkande till en nivå av positiv (utan skuldkänslor) självmedvetenhet, fri från påtvingad moral i alla dess former. Denna form av medvetenhet kan kallas *revolutionär subjektivitet*.

Vad många vänsterfolk, terapimånglare, antirasister och feminister kallar ”medvetandehöjande” är tvärt om att slå folk till medvetslöshet med skuldbeläggande ideologiska bollträ.

Vägen från självförnekelse till självbekräftelse passerar genom en nollpunkt, nihilismens huvudstad. Det är det vindpinade stilleståndet i socialt tid och rum, den sociala limbo där en person inser att ens dagliga existens inte innehåller något verkligt liv. En nihilist förstår skillnaden mellan att överleva och att leva.

Nihilister har helt omvända perspektiv på sina liv och på världen. För dem är inget sant utom deras önskningar och behov, deras vilja att leva. De förnekar all ideologi i sin avsky för misären i det moderna samhällets sociala relationer. Från detta omvända perspektiv ser de tydligt varukapitalismens uppochnervända värld, där subjekt och objekt byter plats, och där människor och abstrakta begrepp blir förvandlade till saker, varor att sälja. De ser det dagliga livet som ett teaterlandskap där ”allt har sitt pris”, gud (genom TV-predikanter) och lycka (smile-knappar) blir varor, radiostationer säger att de älskar dig, och diskmedel har medkänsla med dina händer.

Vardagliga konversationer innehåller lugnande medel som ”Du kan inte alltid få det du vill”, ”Livet går upp och ner”, och andra klichéer av sekulariserad religion för överlevnad. ”Sunt förnuft” är bara den dagliga alienationens oförnuft. Varje dag förnekas folk (och förnekar sig själva) ett riktigt liv, och säljs istället dess ersättning.

Nihilister känner ständigt lusten att förstöra systemet som förstör dem. De kan inte fortsätta leva under de rådande förhållandena. Ganska snart inser de flesta att de måste slå fast en sammanhängande uppsättning taktiker för att kunna förändra världen.

Men om en nihilist inte ser möjligheten att förändra världen kommer hans eller hennes subjektiva vrede att förstenas till en roll: självmordet, den ensamma mörda-

ren, vandalen eller busen på gatan, den professionella mentalpatienten... vilka alla söker ersättning för ett liv av död tid.

Nihilisternas misstag är att de inte inser att det finns andra nihilister som de kan arbeta tillsammans med. Vilket leder till att de tror att det är omöjligt att delta i kollektiva projekt för självförverkligande.

5.

Det rätta ordet för projektet för kollektivt självförverkligande – att förändra livet självt genom att förändra sociala relationer – är *politik*. Men politik är också ordet för en mystifierad enskild kategori av mänsklig aktivitet, ett isolerat intresse med sina egna specialister – politiker, politiska rådgivare osv. Det är möjligt att vara intresserad (eller inte) av den här typen av politik precis som det är möjligt att vara intresserad (eller inte) av fotboll, frimärkssamling, musik eller mode. Det folk ser som ”politik” idag är det sociala förfalskandet av projektet för kollektivt självförverkligande, det har blivit ett spektakel och en parodi, och det passar makthavarna som handen i handsken.

Äkta kollektivt självförverkligande är det *revolutionära projektet*. Det är den kollektiva omvandlingen av sociala relationer och den materiella världen så att den tillgodoser alla deltagares intressen och önskningar.

På samma sätt så syftar ”terapi” vanligen på försök att ”hjälpa” individer att ”anpassa” sig till sina begränsade sociala roller och till vardagens banaliteter. Verklig terapi innebär att förändra det sociala livets grunder. Terapi måste vara social om den ska ha någon verklig betydelse. Social terapi (att läka samhället) och individuell terapi (att läka individen) är sammanflätade med varandra: båda behöver varandra, och båda är en nödvändig del av den andra.

Ett exempel: I dagens samhälle förväntas vi undertrycka våra verkliga känslor och spela en roll. Alla har en roll att spela i samhället. Individer tar på sig ett personlighetspansar – en rustning bestående av rollspel och poser, och döljer sina önskningar som ett skydd mot andra individer. Att förändra sociala relationer och komma förbi rollspelandet kräver ett medvetet beslut från de flesta, om inte alla individer, att kasta av sig sina roller och verkligen kommunicera. Därför är avskaffandet av individuellt rollspel direkt knutet till avskaffandet av socialt rollspel.

6.

Att tänka aktivt och kritiskt är att sätta ditt liv – som det är nu, och som du vill att det ska bli – i centrum för ditt tänkande. Denna positiva självcentrering uppnås genom att ständigt angripa de utomstående falska engagemang (”bevara allmän värnplikt”), falska konflikter (t.ex. alla som har sin grund i uppfattningar om den ”vita rasens” överlägsenhet), falska identiteter (”svensk”, ”kristen”, ”nationalist”, ”heterosexuell”) och falska motsättningar (”ekonomisk överlevnad” vs. ”en ren miljö”) som genomsyrar det sociala livet.

Folk förhindras från att analysera vardagens helhet och grundläggande natur genom medias – inklusive opinionsundersökningar och statistik – fokus på futtiga de-

taljer, spektakulära bagateller, falska tvister och löjliga skandaler. Är du för eller mot fackföreningar, kryssningsrobotar, ID-kort? Vad är din åsikt angående haschrökning, joggning, utomjordingar, skattepolitik, Michael Jacksons senaste näsoperation, kungafamiljens sexliv?

Det är stickspår, skenmanövrar, falska frågor. Den enda frågan för oss är hur vi lever. Det finns ett gammalt judiskt ordspråk, ”Om du bara har två alternativ, välj då det tredje”. Det uppmanar folk att söka efter nya perspektiv. Vi kan se det konstgjorda i falska motsättningar genom att söka detta ”tredje alternativ”.

Om vi är medvetna om att det finns ett tredje alternativ kan vi vägra att välja mellan två påstått motsatta, men lika motbjudande, alternativ som framställs för oss som de enda möjliga valen. I sin enklaste form uttrycks detta ”tredje alternativ” av personen som står inför rätta för väpnat rån och får frågan ”Är du skyldig eller oskyldig?”, och hon svarar ”Jag är hungrig och arbetslös”. Ett mer teoretiskt, men lika klassiskt exempel på detta medvetande är att vägra välja mellan det marknadskapitalistiska systemet i väst och det som finns kvar av det statskapitalistiska östblocket. Allt vi behöver göra är att titta på de sociala relationerna i produktionen i USA och Västeuropa å ena sidan, och i Kina, Nordkorea och Kuba å andra sidan, för att se att det i grund och botten är samma sak: Där, lika väl som här, arbetar den absoluta majoriteten för en lön i utbyte mot att ge upp sitt livs arbete, både det de producerar och hur de producerar det. Och självklart så säljs sedan det de producerar, både i öst och i väst, tillbaka till dem som varor.

I väst är mervärdet, det värde som produceras utöver arbetarnas löner, företagsledningarnas och aktieägarnas egendom, vilka upprätthåller ett sken av fri konkurrens inom landet. I öst är mervärdet statsbyråkratins egendom, men de tillåter inte någon inrikes konkurrens. Stor skillnad?

Precis som de falska engagemang och motsättningar som räknades upp ovan, så används falska frågor för att distrahera oss från att leva i nuet, från att se helheten i vår existens. Ett exempel på detta är den dumma konversationsfrågan, ”Vad är din livsfilosofi?”. Den förutsätter en abstrakt uppfattning av ”livet” som inte har något med verkliga livet att göra, för den ignorerar faktumet att vi ”lever” just nu, och att vår ”livsfilosofi” är helt uppenbar genom våra handlingar.

Falska identiteter är kanske en ännu starkare form av mystifiering. I frånvaron av äkta samhörighet så hänger folk upp sig på alla möjliga falska identiteter. De begrundar och försöker anpassa sig till en mängd roller som erbjuds dem genom skolan, kyrkan och, framför allt, genom nöjesmedia. Dessa sociala identiteter kan vara etniska (”Finlandssvensk”), regionala (”Göteborgare”), nationalistisk (”Patriot”), sexuell (”Bög”), kulturell (”Gaisare”) och så vidare, men alla grundar sig i en allmän längtan efter gemenskap och samhörighet.

Uppenbarligen är ”Invandrare” en mycket sannare identitet än ”Gaisare”, men bortom en viss punkt så är dessa identiteters syfte enbart att dölja ens verkliga position i samhället. Och för att inse den verkliga positionen måste du motsätta dig de falska identiteterna, falska konflikterna och de falska motsättningarna, och börja med dig själv som centrum. Från denna utgångspunkt, med alla mystifikationer av-

skalade, kan du undersöka den materiella grunden för ditt liv.

Antag att du vill ha en kopp kaffe från kaffeautomaten på ditt jobb. Först har du koppen med kaffe, det blandar in arbetarna på kaffeplantagen, de på sockerplantagen och raffinaderierna, de på pappersbruken osv. Sedan har du arbetarna som tillverkat de olika delarna i kaffeautomaten, och arbetarna som satt ihop den. Vidare är det arbetare som har brutit malmen, utvunnit järnet, smält stålet och de som driver elverket som förser automaten med ström. Sedan har du alla arbetare som transporterat kaffet, muggarna och automaten. Och kontoristerna, sekreterarna och andra som arbetar med kommunikation som har koordinerat produktionen och transporten. Slutligen har du alla de arbetare som producerat alla andra saker som är nödvändiga för de här arbetarna att överleva. Detta ger dig ett direkt materiellt förhållande till flera miljoner människor, till och med den absoluta majoriteten av jordens befolkning. De producerar ditt liv, och du är en del av att producera deras. I ljuset av detta tynar alla falska identiteter och intressegrupper bort till obetydlighet. Tänk dig det möjliga berikandet av ditt liv som i nuläget är inlåst i miljoner arbetares frustrerade kreativitet, som hålls tillbaks av föråldrade och utarmande produktionsformer, strypt av avsaknaden av kontroll över sin egen produktivitet, förvrängd av den vansinniga logiken hos kapitalackumulation, som ställer alla mot alla i kampen för ekonomisk överlevnad. Här börjar vi bli medvetna om en verklig social identitet. Hos människor runt om i världen som kämpar för att ta kontrollen över sina egna liv, finner vi oss själva.

De som har ett intresse av politisk och ekonomisk status quo förser oss ständigt med falska val, val som bevarar deras makt ("Rösta vänster"/"Rösta höger" – "Men rösta!"). Vi blir ständigt ombudda att välja sida i falska konflikter. Regeringar, företag, partier och propagandister av alla de slag förser oss ständigt med "val" som inte är något val över huvud taget. De ger oss illusionen av val, men så länge som makt-havarna avgör vilka "alternativen" är (alternativ som vi uppfattar som de enda möjliga för oss) så kommer de också kontrollera resultaten av våra "val".

Moralisterna älskar att tala om för oss i den rika västvärlden att vi "måste göra uppoffringar", hur vi "suger ut de svältande barnen i tredje världen". Det val vi ställs inför är mellan självuppoffrande medkänsla eller trångsynt individualism (välgörenhetsorganisationer tjänar pengar på de efterföljande skuld känslorna). Ja, genom att leva i det rika väst, så lever vi på bekostnad av de fattiga i tredje världen – men inte personligen, inte avsiktligt. Vi kan göra vissa förändringar i våra liv, bojkotta och göra uppoffringar, men effekten är marginell. Vi blir medvetna om den falska konflikt som vi ställts inför när vi inser att vi som individer under det globala socioekonomiska systemet är bundna till rollen som "utsugare", på samma sätt som de är bundna till sin globala roll som utsugna. Vi har en roll, men små möjligheter att förändra den – åtminstone individuellt. Därför motsätter vi oss det falska valet "uppoffring eller egoism" genom att istället kräva störtandet av hela det globala sociala systemet vars existens tvingar på oss det valet. Att fiffla med systemet, eller erbjuda symboliska uppoffringar, att kräva "lite mindre själviskhet", räcker helt enkelt inte. Välgörare och reformister går aldrig längre än falska val som "offer" eller "egoism"

– men om det ska bli någon verklig social förändring så måste vi andra göra det.

De som har makten fortsätter att använda dessa lögner för att avleda och demoralisera oss. Genom att sprida myter, som ”om vi delade på allt skulle det inte räcka till alla”, försöker de förneka att det finns några verkliga val, och döljer sanningen att de materiella förutsättningarna för social revolution redan existerar.

7.

Varje resa mot självavmystifiering måste undvika de två dikena: absolutism och cynism.

Absolutism är det fullständiga accepterandet eller förkastandet av alla delar hos en viss ideologi, idétradition eller teori. En absolutist kan inte se något annat val än totalt stöd eller totalt avståndstagande. Han eller hon ser alla saker i svartvitt, som enbart bra eller dåliga. Absolutisten går längs hyllorna i varuhuset som säljer ideologi och letar efter den perfekta varan, köper en, och sväljer den med hull och hår. Men ideologins varuhus – precis som vilket varuhus som helst – duger bara till att plundra. Det är till större praktisk nytta för oss att gå längs hyllorna och slita upp paketet, ta det som verkar äkta och användbart, och strunta i resten.

Cynism är en reaktion på en värld dominerad av ideologi och ”moral”. När en cyniker ställs inför motstridiga ideologier säger den att ”båda alternativen är skit”. Cyniker är lika mycket konsument som absolutisten, men har gett upp hoppet om att hitta den perfekta varan.

8.

Det konstruktiva tänkandets process innebär att ständigt utöka och modifiera sin självteori, och att ständigt lösa motsättningar mellan nya iakttagelser och insikter och gamla föreställningar. På detta sätt utvecklas vårt tänkande till nya nivåer.

Denna syntesmetod för att bygga teori står i motsättning till den eklektiska metoden att samla ihop ett hopkok av sina favoritbitar ur olika ideologier utan att någonsin ta hänsyn till de motsättningar detta leder till. Moderna exempel på detta är bl.a. ”anarkokapitalism”, ”kristen marxism” och liberalism i allmänhet.

Om vi hela tiden är medvetna om hur vi vill leva, kan vi genom kritiskt urval ta till oss delar av vilken typ av teori som helst: ideologier, kulturkritiker, teknokratiska experter, sociologiska undersökningar, till och med mysticism (även om resultatet där nog blir ganska magert). Ur allt skräp från den gamla världen kan vi som vill förändra den rota fram användbart material.

9.

Det moderna samhällets natur, förenat globalt genom sitt kapitalistiska ekonomiska system, gör att det är nödvändigt med en självteori som kritiserar alla områden där socioekonomisk dominans existerar (både den ”fria” marknaden i väst så väl som statskapitalismen i ”kommunistiska” länder) så väl som alla former av alienation (sexuell fattigdom, påtvingat deltagande i karriärshetsen för att överleva osv.). Med andra ord, vi behöver en helhetskritik av alla delar av vardagslivet, utifrån helheten

i våra egna behov och viljor.

Motståndarna till detta projekt är alla politiker och byråkrater, predikanter och gurus, stadsplanerare och poliser, reformister och leninister, centralkommittéer och censorer, företagsledare och fackpampar, antifeminister och feministiska chefsideologer, hyresvärdar och ekokapitalister, som alla försöker underordna individuella behov den fruktansvärda abstraktionen ”allmänhetens bästa” som de hävdar att de försvarar. De är alla krafter på samma sida som den gamla världens chefer, präster och andra äckel – de som har någonting att förlora om folket går vidare från att återta sina tankar till att återta sina liv.

Revolutionära teorier och ideologier som baseras på abstraktioner är fiender, och det vet varje politiskt medveten människa.

10.

Vid det här laget borde det vara uppenbart att självvurmystifiering och skapandet av vår egen revolutionära teori inte förintar vår alienation. ”Världen” – med sina kapitalistiska ekonomiska relationer som genomsyrar livets alla delar – snurrar vidare och reproduceras varje dag med miljarder människors samtycke och hjälp.

Även om den här texten har skapandet av självteori som sin fokus, så vill vi inte antyda att revolutionär teori kan existera skilt från revolutionär praktik. För att vara konsekvent, för att effektivt förändra världen, måste praktiken grundas i teori och teorin måste förverkligas i praktiken. Det revolutionära målet att avskaffa alienationen och förändra sociala relationer kräver att vår teori är en teori för handling, som förverkligas i vad vi gör och hur vi lever. Annars kommer teorin att urarta till en kraftlös världsåskådning, och ytterst till en överlevnadsmekanism – en intellektuell rustning som fungerar som en buffert mellan vardagens verklighet och dig själv. Och om den revolutionära praktiken inte är praktiserandet av revolutionär teori, så urartar den i bästa fall till militant självuppoffrande biståndspolitik – ”revolutionärt” engagemang som ens samhällseliga plikt eller roll. I värsta fall urartar den till ren gangsterism.

Vi strävar inte efter en sammanhängande teoretisk helhetsuppfattning som ett mål i sig. För oss är värdet med en sammanhängande teori att den gör det enklare att tänka kritiskt och effektivt. Till exempel så är det lättare att förstå vart utvecklingen av social kontroll leder i framtiden om du har en sammanhängande förståelse av dagens ideologier och teknologier för social kontroll.

Att ha en sammanhängande teoretisk helhetsuppfattning gör det enklare för dig att förverkliga din strategi för att uppnå dina egna viljor och önskningar med ditt liv.

Översättarens kommentar

Denna text innehöll från början även ett stycke 11, och det framgick ganska tydligt att det var där det mesta av de tillägg den senaste redaktören själv tillförde fanns. Kortfattat innehöll den redaktörens egna slutsatser av texten, vilket var att han/hon anser att den logiska konsekvensen av texten leder till anarkosyndikalism och/eller rådkommunism. Han/hon försöker även att förklara dessa ideologier.

Jag valde att inte ta med detta i översättningen av två anledningar: För det första var den allmänt förvirrad och innehöll många grova sakfel (t.ex. att rådkommunismen skulle vara en inriktning av syndikalismen). För det andra så känns det motsägelsefullt att i en text om att tänka själv, och att bygga sin egen ideologi, på slutet ändå försöka trycka på läsaren färdiga ideologiska paket. Det skulle riskera att förvandla texten till bara ännu ett slagträ i de ideologiska skenkonflikter den vill bekämpa.

Jag tror att texten behåller sin tidlöshet och allmängiltighet bättre utan stycke 11, och förblir förhoppningsvis på detta sätt mer öppen för alla att ta till sig oavsett ideologisk bakgrund.

/Anonym översättning, Göteborg våren 2001

Anti-massmetoder för organisering av kollektiv

The red sunshine gang, 1970

Introduktion

Från ICC:s (Insurgency Culture Collective) utgåva, Los Angeles 1999

Författarna till den här pamfletten var en del av motkulturen [the counterculture] i Berkeley, Kalifornien. Denna motkultur började ta form redan när trupperna återvände hem efter 2:a världskriget, men utvecklades först i slutet på 60- och början av 70-tal som en följd av yttrandefrihetsrörelsen, motståndet mot Vietnamkriget, medborgarrättsrörelsen, kvinnorörelsen och ett allmänt uppror mot "etablissemangen". I texten citerar de motkulturförfattare och Mao Zedong, men de är samtidigt extremt kritiska mot både leninism och liberalism. De kritiserar massamhället, tv-ideologi och att följa ledare, och de uppmanar folk att organisera sig själva. Anti-massmetoden är ett eko av Michael Bakunins "Hemliga Brödraskap" och de affinitetsgrupper som anarkisterna använde för att organisera motståndet i Spanien före inbördeskriget 1936. Metoden har blivit den dominerande organisationsmodellen för "Do-It-Yourself"-organisatorer inom den anarkistiska och antirasistiska rörelsen både i Mexiko och USA.

1. Skillnaden mellan massa och klass

Varför är det så viktigt att förstå skillnaden mellan *massa* och *klass*? För att det är möjligt att ingen medveten revolutionär praktik kan existera om man inte gör denna åtskillnad. Vi försöker inte leka med ord. Ta en titt, vi lever i ett massamhälle. Vi hamnade inte här av en slump. Massan är en specifik organisationsform. Orsaken är klar, konsumtionen organiseras av storföretagen och deras produkter definierar massan. Massan är ingen kliché – "den stora massan" – utan en rutin som dominerar din vardag. Att förstå massmarknadens struktur är det första steget mot att förstå vad som händer med klasskampen.

Vad är massan? De flesta människor tänker sig massan i termer av antal, som en myllrande gata eller fullsatt arena, men i själva verket är det strukturen som definierar massans karaktär. Massan är en summa avskilda, isolerade och anonyma par. De lever i städer, fysiskt nära varandra men socialt åtskilda. Deras liv är privatiserade och depraverade, Coca-Cola och ensamhet. Massans sociala existens organiseras genom konsumtion (massmarknaden). Dess regler och föreskrifter – struktureringen av social status, roller och ledarskap – är alla produkter av en specifik social organisering. Organiseringen av oss.

Självklart ser ingen sig själv som en del av massan, det är alltid andra som utgör folkets massor. Problemet är att det inte bara är storföretagen som organiserar oss på det här sättet. "Rörelsen" själv uppför sig som en massa, och dess organisatorer reproducerar massans hierarki.

Hur bekämpar man egentligen eld? Med vatten, så klart. Detsamma gäller för re-

volutionen. Vi bekämpar inte massmarknaden med en massrörelse. Vi bekämpar massa med klass. Vårt mål bör således inte vara att bygga en massrörelse, utan en klassrörelse.

Vad är en klass? En klass är en medvetet organiserad social kraft. Den härskande klassen är självmedveten, och den agerar kollektivt för att organisera inte bara sig själv, utan också folket (massan) som den härskar över. Storföretagen är den härskande klassens självmedvetna kollektiva makt. Vi påstår inte att klassrelationer inte förekommer i resten av samhället, men de förblir passiva så länge som de enbart formas av objektiva omständigheter (dvs. arbetsplatserna). Vad som krävs är aktivt (subjektivt) deltagande av klassen själv.

Klassfördomar är inte klassmedvetande. Klassen blir medveten om sin sociala existens när den försöker organisera sig själv. Massan är omedveten om sin sociala existens eftersom den är organiserad av Coca-Cola och IBM. Poängen är att massan är en massa eftersom den är organiserad som en massa. Låt er inte luras av varumärket. Att vara massan är att tänka med röven.

2. Kollektivets nödvändighet

En grupp är en samling människor som känner ett behov av kollektivitet. Dess funktion är oftast att bryta sig ut ur massan, eller mer exakt, att bryta med vardagens isolering och rörelsens massstruktur. Men problemet är att gruppen oftast inte lyckas skapa sig en självständig existens och en egen identitet, eftersom den fortsätter att definiera sig negativt – som en opposition. Så länge referenspunkten ligger utanför gruppen själv så tenderar även dess politik att styras utifrån, av olika händelser och kriser.

Gruppen kan bli ett steg i skapandet av ett *kollektiv* om den utvecklar en kritik av sin externa orientering, och av den frustration detta medför. Ett kollektiv börjar ta form när man inte längre enbart är överens om en gemensam politisk linje, utan även förespråkar samma kampformer.

Varför bör organiseringsfokus ligga på kollektivet? För att kollektivet är ett alternativ till den nu rådande samhällsstrukturen. Att förändra sociala relationer är en process snarare än ett resultat av revolutionen. Med andra ord så skapas revolutionen när de sociala relationerna förändras. Historiens motsättningar måste skapas medvetet.

Konkret betyder detta: organisera er själva, inte någon annan. Kollektivet är den organisatoriska kärnan i ett klasslöst samhälle. Som formell organisation står det i motsättning till alla former av hierarki. Lösningen på alienationen är att göra sig själv till historiens subjekt, istället för objekt.

Ett av de största problemen för bildandet av kollektiv är övergångsperioden – när kollektivet måste överleva sida vid sida med den sönderfallande ”rörelsen” och masssamhället. Rörelsens sönderfall är inte något isolerat fenomen, det speglar försvagandet av de största alienerande institutionerna i Amerika. Många människor blir demoraliserade och förbryllade av denna process, eftersom de undermedvetet faktiskt förlitar sig på dessa institutioners fortsatta existens.

Vi bevittnar sönderfallet och omvandlingen av en för samhället grundläggande institution – massmarknaden. Massmarknaden är en företagsstruktur som väldigt få människor är tillräckligt medvetna om för att förstå hur den påverkar deras politiska liv. I praktiken förlitar sig många fortfarande på sina ”ledare”, oavsett om de råkar vara Chicago 7¹ eller 7Up. Vår förståelse av den kollektiva organisationsformen utgår från en kritik av massan och varans diktatur.

Dessa motsättningar gör det absolut nödvändigt för alla som har bestämt sig för att skapa ett kollektiv att veta exakt vilka de är och vad de gör. Det är därför kollektivet måste ses som fundamentalt. För om man inte tror på denna organisationsforms legitimitet, då kan man inte heller nå en praktisk förståelse av vad som händer och sker. Försök inte lura er själva, kampen för att skapa kollektiv och få dem att överleva i dagens historiska situation kommer att bli mycket hård.

Den viktigaste frågan kommer att vara hur kollektiven ska kunna bli en del av historien – hur de ska bli en samhällskraft. Det finns inga garantier, och vi kan inte lova några enkla segrar. Det unika med att skapa kollektiv är deras definitiva brott med alla hierarkiska organisationsformer, och att de är en del i skapandet av det klasslösa samhället.

Radikala organisatörers tänkande är fast i massrörelsekonceptet. Hur radikala krav de än har så hotar deras organisationsformer aldrig den grundläggande strukturen – massan själv. Under dessa omständigheter krävs det stora ansträngningar för att ens kunna föreställa sig nya sätt att leva. Vi måste skapa oss utrymme innan vi kan tänka på dessa saker och få legitimitet att agera därefter.

Kollektivets form är dess praktik. Kollektivet står i motsättning till massan. Det står i opposition till massans struktur. Kollektivet är *anti-massa*.

3. Kollektivets storlek

Målsättningen med alla organisationer är att hålla dem så enkla som möjligt, eller som Marshall McLuhan² uttrycker det: ”Högt deltagande, låg definitionsgrad” [High in participation, low in definition]. Tendensen är den motsatta. Instinktivt vill vi bygga administrativa strukturer för att kunna hantera politiska problem.

De flesta människor kan inte diskutera frågan om storlek på ett förnuftigt sätt. Det finns en outtalad känsla av att problemet antingen inte borde existera, eller att det är under vår värdighet att prata om det. Låt oss tala öppet om saken. Storlek är en fråga om politik och sociala relationer, inte en fråga om administration. Undrar du varför den här frågan skuffas undan på stormöten? Det är för att den utmanar den repressiva naturen hos stora organisationer på ett grundläggande sätt. Små grupper som fungerar som bihang till större kroppar kommer aldrig att känna sig som små grupper.

Kollektivet bör inte vara större än ett band (inga orkestrar eller kammarmusik tack). Grundtanken är att reproducera kollektivet, inte expandera det. Ett kollektivs styrka ligger i dess sociala organisering, inte i antalet medlemmar. Tänker man i termer av rekrytering så kan man lika gärna ta värvning i armén. Skillnaden mellan att expandera och reproducera är samma sak som skillnaden mellan addition och multiplikation. Det första bygger på numerär styrka, det andra på relationer mellan män-

niskor.

Varför bör storleken begränsas? Därför att vi varken är supermän eller slavar. Bortom en viss nivå blir gruppen ett möte, och innan du vet ordet av måste du räcka upp handen för att få tala. Kollektivet erkänner de praktiska gränserna för en konversation. Detta enkla faktum är grunden för en ny social tendens.

Ojämliga relationer framträder mycket tydligare och kan hanteras effektivare inom ett kollektiv. ”Oavsett vilken form av auktoritet en stor organisation än använder, så är den även inneboende i den minsta organisatoriska enheten” (Chester Barnard, *The Function of Executives*, 1938). En liten grupp med en ”ledare” är den organisatoriska kärnan i ett klassamhälle. Gruppens storlek begränsar utrymmet över vilket en enskild individ kan dominera. Detta gäller både internt och i relation till andra grupper.

Dagens kamper kräver en uthållig och flexibel organisationsform som gör det möjligt för oss att klara av både vardagens slit och den repression vi troligen kommer att mötas av. Om vi inte har förmåga att börja lösa dessa frågor kollektivt ens på denna nivå, då är vi definitivt inte redo att skapa ett nytt samhälle. I motsats till vad folk intalats att tro (att enade vi stå, söndrade vi falla) så kommer det alltid vara svårare att förstöra en *mångfald* av kollektiv än den största av organisationer med centraliserad kontroll. Storlek är nyckeln till säkerhet, men det viktigaste är ändå att kollektivet reproducerar nya sociala relationer, och fördelen är att processen kan börja redan nu.

Begränsningen av kollektivets storlek gör att vi ställs inför ett jobbigt problem. Vad säger man till någon som frågar ”Kan jag ansluta mig till ert kollektiv?”. I förlängningen ger den frågan upphov till mycket fientlighet (ofta omedvetet) gentemot den kollektiva organisationsformen. Det går inte att bortse från storleksfrågan när det gäller kollektiv. De måste vara små för att kunna existera. Kollektivet har rätt att exkludera individer eftersom det erbjuder dem ett alternativ, att bilda egna kollektiv, och alltså att dela det organisatoriska ansvaret. Det är det enkla svaret på ovanstående fråga.

Självklart kommer folk att anklaga kollektivet för att vara exklusivt, men då har de missat poängen, för storleken på ett kollektiv är i grund och botten en begränsning av dess auktoritet. Däremot är stora organisationer med öppet medlemskap exklusiva i fråga om vilka som utformar politiken och aktivt deltar i verksamhetens utformning.

Valet står mellan att ansluta sig till massan eller att skapa klassen. Det *revolutionära projektet* går ut på att vi kan göra det själva. Kom ihåg Alexandra Kollontays³ varning från 1920: ”Byråkratins väsen är när en tredje person avgör ditt öde”.⁴

4. Kontakten mellan kollektiv

Kollektivet kommunicerar inte med massan. Det tar kontakt med andra kollektiv. Om det inte existerar några andra kollektiv så bör det tala med sig själv tills den dag det gör det. Givetvis kommunicerar kollektivet även med andra människor, men det ser dem aldrig som en massa – som väljare eller som en publik. Kollektivet kommu-

nicerar med individer för att uppmuntra till självorganisering, och det förutsätter att folk är fullt kapabla att organisera sig själva och att de, om alternativet finns, föredrar detta framför massdeltagande. Kollektivet vet att det tar tid att skapa nya organisationsformer. Det försöker helt enkelt bara påskynda massans sönderfall.

En stor del av dagens ”kommunikationsproblem” består i att folk tror att de måste kommunicera hela tiden. Man upprättar administrativa funktioner för att hantera informationsflödet innan man ens har en aning om vad man vill ha sagt. Kollektivet är inte besatt av att ”kommunicera” eller ”relatera” till rörelsen. Vad som oroar kollektivet är snarare allt oväsen – ständiga telefonsamtal, formella brev, kallelser till möten osv. – som tas för kommunikation. Det är hög tid att vi börjar tänka mer på vad vi säger och hur vi säger det.

Vad menar vi med kontakt? Vi vill börja med att ta byråkratin ur kommunikationen. Tanken är att man börjar blygsamt, öga mot öga. Denna form av kontakt har många fördelar, men det viktigaste är dess rättframhet och tillförlitlighet. Andra former av kommunikation – telefon, brev, dokument osv. – bör aldrig användas som ett substitut för den direkta kontakten. I själva verket bör de främst användas för att förbereda kontakter.

Varför är det då så viktigt att ha direktkontakt? För att det är den enklaste formen av kommunikation. Den är även fysisk och involverar alla sinnen, framför allt luktsinnet, och på grund av detta är den pålitlig. Den tar också hänsyn till det högst reella behovet av säkerhet. Folk som snackar om repression fortsätter att skicka runt listor där man ska skriva upp namn, adress och telefonnummer.

Det finns redan ett flertal umgängesformer som ytligt sett verkar handla om äkta kontakt, men som i själva verket bara är groteska reproduktioner. Den värsta och samtidigt mest utbredda av dessa som människor flockas runt är ”konferensen”. Den är ett medvetandets hotell som gör oss alla till turister och åskådare. Ett annat exempel är det ”oändliga mötet” – det som hålls varje kväll. För att inte nämna de kommittéer som uttryckligen tillsätts enbart för att arrangera möten.

Den grundläggande principen för kontakt mellan kollektiv är att enbart mötas när man har något att säga varandra. Detta innebär två saker. För det första att man har en konkret idé om vad det är man vill ha sagt. För det andra att man måste förbereda detta i förväg. Dessa principer hjälper till att förhindra att kommunikationen blir ett administrativt problem.

Nya kontaktformer är fortfarande någonting som måste skapas i framtiden, men vi kan föreställa oss enskilda exempel. En medlem av ett kollektiv kan närvara vid ett annat kollektivs möte, eller så kan ett gemensamt möte hållas där båda grupperna deltar. Det första exemplet verkar mest praktiskt, men nackdelen är att alla inte blir delaktiga. Det kommer förmodligen att utvecklas andra former för kontakt – det viktiga är att uppfinna dem.

5. De lokala kampernas prioritet

Kollektivet prioriterar *lokal* aktivitet. Det förkastar de vita nationalisternas masspolitik, med sina nationella kommittéer, organisatörer och superstjärnor. Kollektivet

går definitivt mot strömmen, och det känner ingen ånger över det. Kollektivets mål är att tänka nya tankar och sätta nya idéer i verket – att, med andra ord, skapa sig ett eget utrymme. Och det är detta, mer än något program eller principförklaring, som gör kollektivet oacceptabelt för alla Xerox-radikaler som bara vill reproducera kopior av sig själva.

Kollektivet utgör revolutionens bakgator. Det gör inga anspråk på rollen som avantgarde. Förvänta er ingenting av dem. De är inte era ledare, så lämna dem ifred. Kollektivet vet att det blir sist att träda in i den nya världen.

De tvivel folk brukar ha angående lokala kamper visar hur beroende de är av masspolitikens glamour. Alla vill visa upp sig på den revolutionära scenen – som Yippies⁵ eller White Panthers⁶. Eftersom de gjort massperspektivet till en del av sig själva så ställer de frågor vars svar verkar logiska i det sammanhanget: Hur kan vi åstadkomma något utan massaktioner? Om vi inte går på möten och demonstrationer, kommer inte folk glömma bort oss då? Vem kommer att ta oss på allvar om vi inte faller in i ledet som alla andra?

Långsamt inser man att man har blivit en åskådare, ett objekt. Politiken utspelar sig på en scen, och vårt deltagande och vår kontakt med andra begränsas till att sitta i publiken eller att marschera med en folksamling. Vår faktiska erfarenhet av vardagens fragmentarisering står i skarp kontrast till massans imponerande enhet.

Att prioritera lokala kamper är ett försök att ena oss i vardagen och fragmentarisera massan. Denna medvetandenivå är ett resultat av att man förkastar de massbeteendelagar som grundar sig på leninism och tv-ideologi. Detta möjliggör den storstädning av hjärnan som vi alla så desperat behöver. Det är befriande när man inser att man faktiskt kan skapa situationer genom att kämpa lokalt.

Hur förhindrar vi då att de lokala kamperna blir provinsiala? Om det blir på det sättet eller inte beror på vår övergripande strategi. Provinsialism är helt enkelt en konsekvens av att inte begripa vad som händer och sker. Ett kollektivjordbruk, till exempel, blir provinsialt eftersom det grundar sig på lantbruk och glorifiering av storfamiljen. Det bygger på astrologi, inte strategi.

Lokala kamper måste utgå från den globala samhällsstrukturen. Det finns ingen kollektiv kamp utan kollektiv, men man får inte tro att skapandet av ett kollektiv är en slutgiltig seger eller ett mål i sig. Den största risken kollektiv ställs inför historiskt är att de avskärmas (eller avskärmar sig själva) från omvärlden. Den avgörande frågan kommer alltid att vara hur och när man ska agera. Om kollektiven ska bli en social kraft eller inte bestäms av hur väl de lyckas analysera historien och vilken inriktning deras kamper tar.

I själva verket har provinserna i *periferin* idag gått om *centrumen* när det gäller politisk medvetenhet och motivation. Från Minnesota till Mekongdeltat ökar revolternas *samtidighet*. Centrumen försöker dechiffra vad som händer, hinna ikapp och ta kontroll över situationen. För att lyckas med detta måste de skapa centraliserade organisationsformer – eller ”koordinering” som det så modernt heter.

Den första principen för lokal kamp är att avnationalisera sitt tänkande, att så att säga ta landet ur landsbygden, och bli medveten om hur ens liv styrs från de natio-

nella centrumen. Livsstilar är designade roller som ger en illusion av rörelse, men som egentligen håller dig på plats. ”Stil är massan som jagar klassen, och klassen som flyr massan.” (W. Rauschenbush, ”The Idiot God Fashion”, *Woman’s Coming Of Age*, Schmalhausen och Calvert, 1931).

Lokala kamper ger oss initiativet eftersom de låter oss definiera situationen, och detta är i sin tur en konsekvens av att veta att det är vi som är subjektet. Marat⁷ säger: ”Det viktigaste är att rycka upp sig själv i håret, att vränga sig själv ut och in och se hela världen med nya ögon.” Kollektivet vänder sig självt ut och in och ser verkligheten.

6. Drömmen om en(ig)het

Principen bakom *enighet* utgår från ett antagande om att var och en är en *enhet* (ett fragment). Enighet betyder ett multiplicerat med sig själv. Vi säger det rakt ut – där enighet har undertryckt verkliga politiska skillnader (klass-, ras- och könsmässiga) så är det en form av tyranni. Drömmen om enighet är i själva verket en mardröm av kompromisser och undertryckta begär. Vi är inte jämlika och enhetlighet förevigar ojämlikheten.

Kollektivet kommer ständigt utsättas för påtryckningar från andra grupper som kräver stöd på ett eller annat sätt. Alla är ständigt i kris. Utifrån dessa omständigheter kan en grupp få illusionen av att vara permanent mobiliserad och aktiv, utan att egentligen föra någon egen politik. Ropen på enhet avleder kollektivens politiska energi till stödpolitik. Därför måste kollektivet, som en säkerhetsåtgärd, ta sig tid att utarbeta en egen politisk linje och handlingsplan. Framförallt måste kollektivet försöka förutse dessa krissituationer, och den djungeltrumsmilitans [”rent-a-crowd” militancy] de leder till.

Ni kommer att anklagas för *splittring*. Slösa inte bort er tid på att grubbla över detta urgamla problem. Ett kollektiv är inte en fraktion eller splittring. Att lystra till Pavlovs klocka gör er bara till dreglande hundar.⁸ Det blir aldrig något slut på er hunger om ni låter andra definiera vad ni är.

Ni kommer även att anklagas för *elitism*. Det är ett större problem som inte får avfärdas alltför lätt. Ett kollektiv måste först veta vad som menas med elitism. Istället för att fundera över om kritiken gäller ledarskap eller om den är personlig, bör ni först förankra frågan i en klasskontext. Var medvetna om varifrån era idéer kommer och deras relation till den dominerande ideologin. Fråga er även samma sak när det gäller åsikterna hos dem som kommer med anklagelserna mot er. Vad är deras klassbakgrund och klassintresse? Än så länge har många reagerat defensivt på anklagelser om elitism och, just därför, undvikit att ta tjuren vid hornen. Det är i sig en klassreaktion.

Det interna är en spegelbild av det externa. Det bästa sättet att undvika att bete sig som en elit är att förebygga uppkomsten av elitism inom kollektivet självt. Ofta när anklagelser om elitism är sanna, så är det även en återspeglning av kollektivets interna klassrelationer.

Sätten att underminera ett kollektivs autonomi är många och försåtliga. Ropen på

enhet kan inte längre besvaras på ren rutin. Det är hög tid att ifrågasätta motiven och effektiviteten i den här typen av krav – och att trivas med att göra det (alltså, känna att det är korrekt). Jargong är bara innehållslöst nonsens och används för att vi skall känna oss dumma och maktlösa. Eftersom kollektivt agerande inte är organiserat som en massa, så behöver det inte heller utgå från kravet på enhet för att kunna agera.

”Är det så att ett delas i två, eller förenas två och blir ett? Denna fråga debatteras i Kina, och nu även här. Det är en kamp mellan två världsuppfattningar. Den ena tror på kamp, den andra på enhet. De två sidorna har dragit en klar skiljelinje mellan sig, och deras argument är diametralt motsatta. Således kan du nu se varför ett delas i två.” (Fri översättning från Röda Fanan, Peking, 21/9 1964).

7. Analysens funktion

Det blir ingen revolution utan revolutionär teori, och det finns ingen strategi utan analys. Strategi är när man vet i förväg vad man skall göra. Analys gör detta möjligt. Till en början kan det hända att man inte vet någonting. Analysens mening är inte att veta allting, utan att veta vad man faktiskt vet och vara säker på sin sak – alltså kollektivt. Kärnan i analytiskt tänkande är att gång på gång inse att processen är lika viktig som resultatet. Att utveckla en analys kräver att man tänker på ett nytt sätt. Utan nya tankesätt är vi dömda att upprepa gamla handlingsmönster.

Frågan om vad vi skall göra är den svåraste att besvara, och den som ytterst avgör om kollektivet kommer att överleva eller inte. Att frågan är svår gör analysen ännu viktigare. Vi har inte längre råd att låta oss drivas framåt av reklamens grövsta former – retorik och slogans. Analysens funktion är att lägga grunden för en handlingsplan.

Varför finns det relativt lite praktisk analys av vad som händer idag? För att vissa människor vägrar att analysera något de inte omedelbart kan förstå. I grund och botten har de en känsla av otillräcklighet. Delvis beror detta på att de aldrig tidigare haft någon möjlighet att göra det, och därför inte vet att de är kapabla till det. Å andra sidan brukar många aktivister avfärda analys för att den är ”intellektuell” – vilket säger mer om deras eget sätt att tänka än någonting annat. Slutligen finns det de som inte känner något behov av att tänka och som blir mycket obekväma när någon vill göra det. Detta speglar ofta deras klassposition. Rörelsens allmänna förstoppning är en produkt av dessa tre krafter.

En anledning till detta sorgliga tillstånd är att analys känns otillfredsställande. Ett annat sätt att uttrycka saken är att den inte är praktisk. Vad som hänt med tänkandet kan tydligt ses i hur klassanalysen degenererat till stereotypa, pompösa definitioner. Det är ingen större skillnad mellan teorimånglarna som rör sig på hög abstraktionsnivå och de sloganmakare vars abstraktioner blir till förenklade paroller. Teori blir ett språk för robotar, och slogans massproducerar medvetanden. Men, att idéer blivit så mekaniska betyder inte att vi skall sluta tänka.

De flesta människor vill inte acceptera att de lever i ett samhälle där allt man behöver veta inte redan är klargjort. Alla försök att ta tag i dessa ännu okända områden

möts av allmän motvilja och rädsla. Folk verkar rädsla för att analysera sig själva. En del i problemet att inte veta vad som bör göras grundar sig i att vi inte vet vilka vi är. Motivationen att betrakta sig själv kritiskt och att förklara samhället kommer ur en önskan att förändra bådadera. Kärnan i problemet är att vi inte på allvar tänker oss att vi ska segra, utom möjligtvis som en ren slump.

Analys är hjärnans beväpning. Vi kvävs av dem som säger att analys är intellektuellt, när det i själva verket är ett redskap för fantasin. Precis som ni inte kan tolerera intellektualism, så kan ni inte heller agera utifrån rå ilska – inte om ni vill segra. Ni måste lära magen att tänka och hjärnan att känna. Analys skall hjälpa oss att uttrycka vrede intelligent. Att lära sig tänka, alltså analysera, är första steget mot en medveten aktivitet.

Det är inte omöjligt att du börjar dra öronen åt dig och tycker att detta låter alltför tungt. Problemet är att du tänker mycket större än du agerar. Var ödmjuk. Börja med det du redan känner till och vill veta mer om. Analys börjar med det som intresserar dig. Politiskt tänkande skall vara en del av vardagen, inte ett klassprivilegium. För att vara användbar så måste en analys ge en praktisk förståelse av vad som bör göras och hur det skall utföras.

Tänkande skall hjälpa oss att skilja på vad som är viktigt och vad som inte är det. Det skall bryta ned komplicerade företeelser så att vi kan förstå dem, bryta ned allt. När du analyserar någonting så kommer du att upptäcka möjligheter och metoder som förut inte var uppenbara. Detta är nöjet med att analysera. Att undersöka ett problem är att börja lösa det.

8. Behovet av nya format

Behovet av nya format växer fram ur trycksakernas tyranni. Vi måste lära oss hantera reklambranschens tekniker. Annonser består av korta, tydliga, icke-retoriska yttranden. Annonsen är ett brott med den akademiska orddiarrén. Annonsen är ett koncentrerat koncept för kommunikation, och dess informationskraft har redan gjort skolsystemet omodernt. Hemligheten ligger i att få ut lika mycket nöje i att skapa formen som i att uttrycka idén.

Hur försvarar vi att ta till sig reklamtekniken när dess funktion är så förtryckande? För att vi tycker att den representerar en revolutionär produktionsform inom media. Att förkasta den har lett till att våra medvetanden stagnerat, och till en förenklad och romantiserad syn på politisk bildning. De som sätter näsan i vädret åt annonser tänker med ett utslitet och föråldrat språk. Reklamtekniken förändrar personen som använder sig av den. Skrivandet blir ett nöje för vem som helst, eftersom tekniken strävar efter talspråk i tryck.

Det vi menar med att använda reklamtekniken är att faktiskt använda den rent konkret. För det mesta är vi omedvetna om reklamen, och om vi blir medvetna agerar vi inte mot den – vi undergräver den inte. Annonser bygger på repetition, så om du påverkar en så påverkar du alla. Var medveten om reklamens livsvillkor. Det mest effektiva sättet att undergräva reklamen är att göra dess inre motsättningar synliga. Annonsera dem! Reklamens sårbarhet ligger i möjligheten att vända den mot ex-

plåtörerna.

Jerry Rubin⁹ säger att vi bör utnyttja media hela tiden. Han är i alla fall konsekvent, vilket är bättre än den tassa-på-tå-mentalitet som verkar så utbredd nuförtiden. Det finns givetvis även grupper som säger att vi inte alls bör använda media, och de gör det inte heller. Dessa grupper kommer förmodligen att finnas kvar långt efter det att Jerry försvunnit, och det beror på att massmedias mest grundläggande funktion är överexponering. Det är därför Jerry redan skrivit sina memoarer. Situationisterna säger: ”Revoluten tyglas genom överexponering. Den ges till oss att betrakta, så vi glömmer bort att delta”.¹⁰

Vi snackar inte om paketeringen av politiken. Ramparts är vänsterns Playboy. Å andra sidan är undergroundpressen pornografisk och meningslös. Newsreels projektor kör filmen baklänges, och varför ska vi i Cosmopolitans tidsålder behöva stå ut med den tunga och tröglästa Leviathan? Då läser vi mycket hellre Fortune – tidningen för ”the men in charge of change” – för att göra vår analys av kapitalismen.

Det finns ingen väg förbi det – vi behöver nya format, helt nya format. Annars kommer vi aldrig att skärpa vårt intellekt och öka vår snabbtänkhets. För att bryta den tryckta formens förtrollning behövs en medveten ansträngning att tänka med ett nytt språk. Vi får inte längre låta oss hindras av andras ord. Vänta inte på att nyheterna ska tala om för dig vad som händer och sker. Gör dina egna rubriker. Klipp sönder din favorittidning och sätt ihop den igen. Allt du behöver är sax och klister. Missbruka fiendens bilder. Förvandla Michelingubben till Frankensteins monster. Gör seriestrippar av stor konst. Låt ingenting hindra dig i ditt nöje.

Läs inte fler böcker – i alla fall inte från pärm till pärm. Som G.B. Kay från Blackpool sa en gång (citerandes någon annan) ”Läsning förruttnar förståndet”. Pamfletter är så mycket roligare. Läs sporadiskt, skriv i marginalerna och gå tillbaka till tecknade serier. Försök med Silver Surfer till att börja med.

9. Själaktivitet

Dåliga arbetsvanor och slarvigt beteende underminerar alla försök att skapa någonting kollektivt. Ett nonchalant och slarvigt beteende betyder att vi inte bryr oss särskilt mycket om vad vi gör eller vilka vi gör det med. Det kommer kanske som en överraskning för somliga, men faktum kvarstår, folk snackar om revolution men agerar reaktionärt på de mest elementära plan.

Två grundläggande orsaker ligger bakom dessa olyckliga omständigheter:

- Folks föreställningar om hur någonting (revolutionen) skapas formar deras arbetsvanor.
- Deras klassbakgrund ger dem en nonchalant inställning till politik.

Det råder ingen tvekan om att Pepsi-generationen är en mer politiskt levande än tidigare, men olika organisationer kanaliseras detta uppsving till tråkiga möten som bara reproducerar massamhällets hierarki. Efter ett tag har det kritiska tänkandet nöts bort och folk förlorar sin nyfikenhet. Möten blir en rutin, som allt annat i livet.

Många av de problem kollektivet möter kan spåras till de arbetsvanor man lagt sig till med i (mass)rörelsen. Folk håller fast vid den passiva roll de vant sig vid på mö-

ten. Betoningen av massdeltagande innebär att allt som krävs av en är att man dyker upp. Folk förbereder sig väldigt sällan inför ett möte, och de känner inte heller något behov att göra det. Den här situationen uppmärksammas ofta inte just på grund av att de få människor som faktiskt gör något (de som leder mötet) skapar en illusion av en gemensam process.

Eftersom folk främst ser sig som objekt och inte subjekt så definieras politisk aktivitet som någonting utanför en själv och i framtiden. Ingen ser sig själv som någon som skapar revolutionen, och just därför förstår man inte heller hur den skall kunna uppnås.

Svårigheter att koncentrera sig på en uppgift en längre tid är ett tydligt symptom på ”snabbpolitik”. Fokuseringen på att reagera på kriser verkar förkorta koncentrationsförmågan, och ofta saknas tidsdimensionen helt. Denna tidlöshet upplevs som ett resultat av överengagemang. Folk tar på sig saker utan att på allvar tänka igenom ifall de har tid att genomföra dem. Att ha tid för något innebär egentligen bara att vara klar över vad man verkligen vill göra. Överengagemang är när man vill göra allt, men i slutändan inte gör någonting.

Det finns många andra symptom på ”snabbpolitik” – bristande förberedelser, att komma för sent, att bli uttråkad så fort en situation blir besvärlig osv. Allt detta är tecken på en politisk attityd som är skadlig för kollektivet. Det viktiga är att känna igen dessa problem och veta vad som ligger bakom dem. De är inte *personliga problem* utan historiskt bestämda *attityder*.

Många människor förväxlar revolten mot alienerat arbete, en historiskt specifik form av arbete, med arbete i sig. Denna revolt tar sig uttryck i en arbetsfientlig attityd.

Attityder till arbete formas av vårt förhållande till produktionen, dvs. klass. Klass är en produkt av hierarkisk arbetsdelning (inklusive andra former än lönearbete). Det finns tre grundläggande samband som kan skapa arbetsfientliga attityder. Arbetarklassen uttrycker sin arbetsfientliga inställning som ett uppror mot monotont och rutinmässigt arbete. För medelklassen uppkommer den arbetsfientliga attityden ur konsumtionssamhällets ideologi och kretsar kring ledighet. Fördomar som ”den lata infödingen” och ”den fysiskt svaga kvinnan” är en tredje arbetsfientlig inställning som tillskrivs dem som är uteslutna från lönearbetet.

Drömmen om *automatisering* (dvs. att arbetet försvinner) underbygger klassfördomar. Medelklassen har denna dröm då de vill utöka sina fritidsorienterade aktiviteter. För arbetarklassen betyder automatisering att de förlorar jobbet, deras huvudsyssla blir arbetslöshet, vilket är motsatsen till fritid. För de exkluderade betyder automatisering ingenting eftersom det inte kommer att påverka deras arbetsformer.

Automatiseringen av arbetet har blivit ideologi för post-bristsamhällets radikaler – från anarkisterna på Anarchos till SDS¹¹ nya arbetarklass. Teknologiska förändringar har räddat dem från dilemmat med en klassanalys de aldrig lyckats utveckla. Och med elimineringen av arbetarklassens kamper genom automatisering (en automatisering av arbetarklassen) har radikalerna blivit förespråkare av ett fritidssam-

hälle och en turistlivsstil. Denna arbetsfientliga inställning leder till ett utopiskt synsätt och förflyttar oss bort från historiens sfär. Det förhindrar skapandet av kollektivitet och *självaktivitet*. Frågan om hur arbete omvandlas till självaktivitet är central för elimineringen av klasserna och omorganiseringen av samhället.

Självaktivitet innebär att man förändrar bilden (helhetssynen) av sin individuella livsaktivitet. Kollektivet gör denna förändring möjlig eftersom det definierar individualitet som en social relation och inte som en privat upplevelse. Det är viktigt att förstå att arbete är att skapa medveten aktivitet inom kollektivets strukturer.

En av de bästa metoderna för att upptäcka och rätta till arbetsfientliga attityder är genom *självkritik*. Det förser oss med ett objektiva ramverk vilket ger folk utrymme att bli kritiserade och vara kritiska. Självkritik är motsatsen till självmedvetenhet eftersom dess mål inte är att isolera dig utan att frigöra undertryckta förmågor. Självkritik är en metod för att hantera okamratligt beteende och skapa medvetenhet.

För att rycka upp samhället inom oss med rötterna och omdefiniera våra arbetsrelationer måste kollektivet utveckla en medvetenhet om sin egen historia. (En av de första grupperna som uppmärksammade detta var The Feminists. Vi rekommenderar starkt deras texter, speciellt "Organizational principles and structures"). Bland det svåraste som finns är att se de närmaste relationerna – de inom kollektivet – i politiska termer. Tendensen är att vara slarvig, eller vad Mao kallar "liberal", när det gäller relationer vänner emellan. Här kan regler inte längre garantera disciplin, den måste grundas på politisk förståelse. En av poängerna med analys är att den även appliceras internt.

Förberedelser är en annan del av processen som skapar kontinuitet mellan möten och försäkrar att vårt eget tänkande inte blir en deltidsaktivitet. Förberedelser bekämpar också tendensen av att folk plockar idéer ur tomma intet och pratar rakt ut i luften utan att tänka. Så fort ett möte börjar bli slumpartat och abstrakta så betyder det att de olika idéerna som läggs fram saknar eftertanke och logiskt sammanhang (dvs. analys). Det ligger sällan någon seriös undersökning bakom det som sägs.

Vad innebär det att förbereda sig för ett möte? Det innebär att man inte kommer tomhänt eller med tomt huvud. Mao säger att "utan undersökning kan det omöjliga förekomma någon rätt att tala". Förutsatt att en grupp har bestämt sig för vad den vill göra, så är det första steget för alla att undersöka saken. Detta innebär att verkligen ta sig tid att sätta sig in i frågan, avgöra vilket material som är relevant och göra detta tillgängligt för resten av kollektivet. Det underliggande motivet för allt förberedelsearbete ska vara att skapa en *koherent* analys. "Vi måste byta våra krokodiltårar mot självkritikens svett" som ett nytt kinesiskt ordspråk lyder.

10. Kamp på flera nivåer

Kampen har många ansikten, men det finns inte två ansikten som är likadana. Liksom kubisterna måste vi se på saker och ting ur olika vinklar. Problemet är att hitta vägar för att skapa utrymme åt oss själva. Den nuvarande tendensen går mot en tvåsidighet som är inbäddad i varje aspekt av våra liv. Vårt språk ställer frågor som tvingar oss att välja mellan motsatser. Imperialisten skapar anti-imperialisten. Innan

”cool” var det ”hot” och ”cold” som gällde. Cool var det första försöket att bryta sig loss från tvåsidigheten. Tvåsidigheten minimerar alltid kampens utrymme genom att definiera situationen för snävt. Det leder till att vi får en endimensionell syn på både vår fiende och oss själva.

Lär er att vara sluga. Vår första impuls är alltid att klargöra vår position. Varför känner vi att vi måste berätta detta för dem? Vi skapar utrymme genom att inte framstå som det vi verkligen är.

Slughet är inte bara en defensiv taktik. I grund och botten är slughet förmågan att dra fördel av fiendens svagheter, och utan detta kan man aldrig vinna. Var uppriktiga inbördes, men vilseled fienden.

Det finns minst tre sätt att ta itu med en situation. Ni kan neutralisera, aktivera eller förstöra. Att neutralisera är att skapa utrymme. Aktivera är att mobilisera stöd. Förstöra är att vinna. Det är nödvändigt att kunna använda dessa tre samtidigt.

Kamp på många nivåer börjar med att alla sinnen aktiveras. Vi måste kunna föreställa oss mer än ett sätt att handla i en given situation. Vårt svar, alltså kampmetoden, bör innehålla tre delar:

- Ett verktyg för överlevnad.
- En metod för att utforska splittringar i fiendeläget.
- En underjordisk strategi.

Den fundamentala tendensen hos marknadsliberalismen är att identifiera sig med social förändring och samtidigt försöka kontrollera och begränsa den. Vore det inte ironiskt (och en lättnad) om vi kunde vända hotet om inkludering till ett verktyg för överlevnad?

Rädslan för att sugas upp och bli en del av systemet gör att folk undviker marknadsliberalismens utmaningar. Några av de mest gedigna revolutionärer föredrar att inte ens tänka på att använda inkluderingen för sina egna syften.

Denna tendens hos marknadsliberalismen kräver att vi inte är nonchalanta när vi tänker och agerar. Styrkan i denna position är att den tvingar oss att uppmärksamma våra egna svagheter – redan innan vi går in i en kamp. Det största misstaget man kan göra är att låtsas att denna fiende inte existerar.

Kampen i städerna kräver en subversiv strategi. Att arbeta ”inom systemet” skall för oss vara en källa till pengar, information och anonymitet. Detta är vad Mao menar när han säger ”Rör er på natten”. Vardagens rutin är natt för fienden – när vi inte syns. Inkluderingsprocessen skall bli ett växande orosmoment för dem.

Att utnyttja splittringar bland fienden innebär inte att hjälpa en fraktion besegra den andra. I grunden är målet att bevara splittringarna. Det finns betydelsefulla skillnader bland förtryckarna som försvagar dem. Under speciella förhållanden kan dessa splittringar ge oss ett utrymme att manövrera som kan vara av strategisk betydelse för oss. Huvudsaken är att inte betrakta fienden som en fast, ogenomtränglig enhet – som en monolit. Monolitiskt tänkande dömer oss till ensidigt agerande.

Det finns en tendens att se reaktionens mest degenererade former som den primära fienden. Storfinansens underblåser medvetet sådana idéer genom filmer som Easy Rider, som också försöker identifiera sig med unga män. Analysens funktion är

att bryta ner och specificera de olika krafterna i fiendelägret.

Utrymmena som skapas av dessa splittringar är avgörande för utarbetandet av en långsiktig strategi. Det kommer att bli allt svårare att överleva med den grad av synlighet vi är vana vid. De livsstilar som markerar vår opposition gör oss även till lätta måltavlor. Hela poängen är att inte göra fetisch av vår livsstil. I repressionens psykedeliska atmosfär är det coolt att vara normal.

Håll alltid en del av er strategi underjordisk. Precis som analysen hjälper er att förstå fiendens inbördes olikheter så ger den er även möjligheter att attackera på en mängd olika nivåer. Mao säger: ”Flexibilitet är ett konkret uttryck för initiativ.”¹³

Att gå under jorden innebär inte att heroiskt försvinna spårlöst. Det kommer inte att finnas många gömställen i framtidens elektroniska samhälle. Den farligaste formen av underjord är den som kan liknas vid ett isberg. Våra roller i vardagen, som skapats för att ersätta våra identiteter, måste bli underjordens förklädnad.

En underjordisk strategi ger oss perspektiv på viljan att konfrontera. Vi måste bekämpa den planerade produktivslängden för konfrontationer som låser oss i snabbrevolutionens tidsperspektiv. Att gå under jorden innebär att ha en långsiktig strategi – en strategi som sträcker sig till 1985. Isbergsstrategin håller oss kalla. Den tränar oss att kontrollera våra reflexer och kalkylera våra reaktioner.

Den underjordiska strategin är även nödvändig för att bevara autonomi. Autonomi gör att den kollektiva organisationsformen kan överleva, vilket är avgörande för dess politiska utveckling. Vi uppnår ingenting genom att försvinna i ett kaos av revolutionära fronter. Den hycklande vänsterns huvudstrategi kommer att bli att dölja olikheter genom att hänvisa till en klassenhet som inte längre existerar. En underjordisk strategi utan en revolutionär organisationsform kan bara träda fram som ett nytt klassamhälle. Att bara störta förtryckarsystemet är inte nog. Vi måste skapa organisationsformer för ett fritt samhälle, och när underjorden träder fram så kommer kollektivet att vara det samhället.

Noter till ”Anti-massmetoder för organisering av kollektiv”

1. Chicago 7: Sju förgrundsgestalter inom 60-talets nya vänsterrörelse som ställdes inför rätta efter att ha arrangerat demonstrationer mot Demokraternas konvent 1968, vilka utvecklades till omfattande kravaller. Bland de åtalades fanns bl.a. Abbie Hoffman och Jerry Rubin (se not 9). Den senare beskriver händelserna i sin självbiografi ”Snacka inte bara”, PAN/Norstedt 1971. (Från början var det faktiskt Chicago 8 då även Bobby Seale, Svarta Pantrarnas ordförande, var medåtalad, men han flyttades av olika skäl till en separat rättegång.)
2. Marshall McLuhan (1911–1980): Flitigt citerad medieteoretiker som bland annat förutsåg internet innan de första personatorerna. Utkom 1964 med boken ”Understanding Media” och myntade begrepp som ”mediet är budskapet” och ”den globala byn”.
3. Alexandra Kollontay (1872–1952): Rysk marxist och agitator som deltog i revolutionen 1917.

4. Alexandra Kollontay: "Arbetaroppositionen". Federativs, 1978.
5. Yippies: Se not 9.
6. White Panthers: En vit supporterorganisation till Black Panther Party (Svarta Pantrarna), som var en separatistisk svart revolutionär organisation.
7. Jean-Paul Marat (1743–1793): Tidningsman och ledare under franska revolutionen (jakobin). Deltog ivrigt i skräckväldet och mördades sedermera av en rojalist i sitt badkar. Kring honom byggdes en personkult som kanske endast kan jämföras med vissa absurda inslag i 1900-talets politiska persongalleri.
8. Ivan Pavlov (1849–1936) upptäckte av en händelse att om han ringde i en klocka innan hans hundar fick mat, så kom de så småningom att börja utlösa saliv vid ljudet av klockan oavsett om de fick mat eller ej. Detta rön blev central inom den Behavioristiska psykologin.
9. Jerry Rubin (1938–1994) och hans vän Abbie Hoffman (1936–1989) blev förgrundsgestalter i sena 1960- och tidiga 70-talets enorma amerikanska proteströrelse. Rubins och Hoffmans så kallade "yippierörelse" blev bryggan mellan de intellektuella i universitetsmiljön, vars subversiva politiska linje fick namnet "Den nya vänstern", och en allt mer apolitisk hippie- och beatnikrörelse. "Snacka inte bara" heter hans kända självbiografi.
10. Citat ur den situationistiska klassikern "Misären i studentens miljö", en pamflett som spreds 1966 på Strasbourguniversitetet av medlemmar ur den Situationistiska Internationalen.
11. SDS: Students for a Democratic Society: nyckelorganisation för studentupproret och vietnammotståndet i USA på 60-talet. Flera av de åtalade i Chicago 7 var ledare inom SDS (se not 1).
12. Mao Tse-tung: "Bekämpa Bokdyrkan", 1930.

Autonom organisering bland Turins järnvägsarbetare

Movimento Autonomo di Base (MAB). Från pamfletten "Workers Autonomy", Bratach Dubh, 1975.

Organiseringen av den autonoma arbetarkärnan

Den nuvarande situationen kännetecknas av en allians mellan arbetsköpare, fackföreningar och reformistiska partier. De förstnämnda använder sig av stödet från fackföreningarna och de så kallade vänsterpartierna för att kunna fortsätta exploateringen, de försöker få arbetarna att betala priset för den ekonomiska krisen genom att staten betalar industrialisterna ansevärd summor pengar, vilket gör det möjligt för dem att överleva ytterligare några år. För att göra bilden fullständig så ber vänsterpartierna (med Kommunistpartiet i spetsen) arbetarna att göra uppoffringar för att rädda arbetsköparna och deras lakejer.

Fackföreningarnas och reformistpartiernas nuvarande karaktär är därför *samarbete* med arbetsköparna. Deras viktigaste uppgift är att utplåna den spontana arbetarrörelsen, föreslå uppoffringar och att fördöma de arbetare som är benägna att fortsätta föra en hårdare kamp med de vanliga förtalen (att kalla dem provokatörer). För oss verkar det omöjligt att använda fackföreningen som ett *kampverktyg* under dessa omständigheter.

De tre största fackföreningarna – SFI, SAUFI och SIUF – visar sitt samarbete med arbetsköparna genom att sälja ut järnvägsarbetarna med ett omstruktureringsprogram som innebär en högre arbetsbörda för de anställda (*ökad produktivitet*) med lägre löner (*löneblockader*) och en ökad arbetslöshet. De här arbetarfientliga målen backas upp med demagogi och ett starkt fördömande av alla initiativ. På det här viset vill de få oss att tro att ledningen inte kan höja lönerna, att längden på arbetsdagen måste förbli oförändrad för att behålla produktivitetsnivån, att det så kallade "frånvarofenomenet" måste bekämpas och att arbetarnas yrkeskunskap och rörelsefrihet på jobbet måste omorganiseras för att kontrollera arbetarna bättre.

Det är uppenbart att de vill krossa all kampvilja och skapa en ekonomisk situation som är ohållbar för de flesta. Därför det stora utnyttjandet av övertid, vilket ger bossarna ett perfekt utformat utpressningsvapen som hindrar alla som inte är *kapabla och disciplinerade* från att få jobb (med andra ord, alla som inte låter sig utnyttjas och som vägrar respektera bossarna).

Den autonoma fackföreningen, FISAFS, har utvecklat en oppositionell kamp gentemot de tre centrala fackföreningarna, och påstår sig vara autonoma. FISAFS försöker utnyttja arbetarnas ilska och missnöje för att vinna massanslutning till sin företagsvänliga och reaktionära linje. Trade-unionismen i denna så kallade autonoma organisation är ett dolt element som hämmar arbetarnas verkliga förmåga för arbetarkamp vid basen, vilken är väldigt starkt för tillfället. FISAFS:s mål är därför att kanalisera in arbetarna i den företagsvänliga logik som är nödvändig för industrialisterna, de politiska partierna, staten och kapitalismen, för att kunna upprätt-

hålla och befästa exploateringen.

FISAFS kan därför, i dess försvar av arbetarköparnas intressen, inte tillämpa de kampmetoder som kännetecknar och utmärker arbetarautonomi. I allianser och politiska beslut blir det omöjligt för FISAFS att särskilja sig från andra fackföreningar som står i opposition till de tre centrala fackföreningarna med majoriteten av de fackföreningsanslutna (till exempel USFI-CISNAL).

Verklig proletär autonomi är den enda möjliga lösningen för den fortsatta kampen mot arbetarköparna och deras lakejer. För att skapa denna är det nödvändigt att börja forma *autonoma arbetarkärnor* [Autonomous Workers' Nucleus]. Dessa kärnor, som vi vill skapa bland Turins järnvägsarbetare, föds inom en specifik produktiv verklighet, och bör betrakta sig själva som en permanent referenspunkt för verkligheten utanför arbetsplatsen – i bostadskvarteren, på landet, i skolorna och så vidare – och dra in dem i kampen.

Med utgångspunkt från en klar uppfattning av vad proletär autonomi innebär elimineras två faror som ständigt är närvarande i kampmetoder som ska organisera en viss sektor av samhället, som t.ex. den fackliga kampen:

- a) strukturens byråkratisering;
- b) tendensen att röra sig mot en företagsvänlig syn på kampen.

Den autonoma arbetarkärnan organiserar sig själv autonomt från politiska partier och fackföreningar, för att bättre kunna försvara arbetaren som människa. Dess kamp- och organisationsperspektiv innefattar den dubbla nödvändigheten av att konfrontera både i produktionen (löner, arbetsvillkor etc.) och i varje enskild arbetares liv (skaderisken på arbetsplatsen, alienationen, de nödvändiga länkarna mellan bostadskvarteren, arbetsplatserna, skolorna etc.).

Autonomi innebär därför återfinnandet av människan i arbetaren, genom en klar syn på kampen för att säkra förhållandena som gör det möjligt till arbete och liv överhuvudtaget.

Den autonoma arbetarkärnan

Kännetecknen

- Den autonoma arbetarkärnan är en organisation som vill särskilja sig från fackföreningar, inklusive autonoma varianter.
- Dess autonomi bygger på en anti-byråkratisk struktur.
- Den bygger på avlägsnandet av permanenta delegater och professionella representanter.
- Alla arbetare är delaktiga i kampen mot arbetarköparna och deras lakejer.
- Denna delaktighet är permanent och begränsar sig inte till de av fackföreningarna bestämda strejkperioderna.
- Varje del av den autonoma arbetarkärnan anser sig själv vara i permanent kamp mot arbetarköparna och deras lakejer, på samma sätt som de senare står i permanent kamp mot arbetarna i deras försök att vidmakthålla exploateringen.

- Den autonoma arbetarkärnan har inga kopplingar till fackföreningsideologi eller -praktik, medan dess arbetsköparfientliga position visar tydligt och klart att det är *ett instrument som arbetare har skapat för dess egen frigörelse*. Arbetarkärnan måste själv ha hand om propagandaspridning och kamperna som inriktar sig på att uppnå konkreta resultat, och välja metod för förverkligandet av dessa kamper.
- Att tillhöra en autonom arbetarkärna är det logiska steget för alla dem som anser sig blivit förrådda av diverse fackföreningar och som vill fortsätta kampen mot staten/arbetsköparen och bredda denna kamp till ett perspektiv som är totalt annorlunda fackföreningarnas.

Metoder

Repressionen som arbetsköparna riktar mot oss – med stöd av sina lakejer – är *permanent*. Den riktar mot oss på många olika sätt, t.ex. genom att försvaga köpkraften i löneförhöjningarna, förvägra arbetarna legitima löneförhöjningar, sätta press på arbetaren för att kunna undvika att anställa mer personal, höja skaderisken på arbetsplatsen, göra våra kamper ofarliga genom fackets rekuperering av kampen. Denna repression måste bekämpas genom en kamp som också är *permanent*. Därför: permanent repression, permanent konflikt.

Kamraterna som bildar den autonoma arbetarkärnan måste ha en klar bild av i vilken riktning kampen mot exploatering ska ta. Arbetsköparen slår mot arbetaren som en del i en helhet (den produktiva kollektiviteten), så när det slår mot honom som järnvägsarbetare, anpassar företaget exploateringen till produktionen som helhet. Det är av denna anledning som det blir obegripligt att begränsa kampen till en viss sektor eller till ett visst företag. Arbetarautonomi som metod grundar sig i att *exportera* kampen, även om dess direkta effekt (på ekonomin och arbetsvillkoren) stannar inom produktionssektorn.

Metoden är därför permanent konflikt och att sprida kampen utanför arbetsplatsen. Målgruppen som ska nås utanför arbetsplatsen är de som använder sig av järnvägsservicen, framförallt pendlare som ständigt måste uppdateras om konfliktens utveckling inom företaget, och andra sektorer i produktionen som står järnvägen nära (flyg, vägtransport, post, telefoni etc.). Därför är *information* av väsentlig betydelse för den autonoma organiseringen av kampen. Självklart kommer våra resurser till informationsspridning, till en början, vara bristfälliga i jämförelse med fackföreningarnas. Men även om man har resurser för att göra propaganda, så är det att arbeta i rätt riktning som betyder mest. Att ständigt intervensera gentemot konsumenterna som gradvis måste bli mottagliga för järnvägsarbetarnas kamp och våra perspektiv. Detsamma gäller för de parallella sektorerna med vilka det är nödvändigt att skapa kontakt, och när helst det är möjligt uppmuntra till skapandet av andra autonoma kärnor som kan föra samma typ av kamp. I detta perspektiv så behåller strejken sin legitimitet som kampmetod, men måste betraktas kritiskt, inte som en kampmetod som automatiskt sätter konflikten i rörelse närhelst fackets ledarskap så bestämmer. Ett sådant sätt att använda strejken gör den till ett instrument som av-

slutar en konfliktsituation, och är därför användbar för arbetsköparen och alla dem som har intresse av att förintä verklig kamp. Ett annat argument mot strejken som en kampmetod är det faktum att det är en metod som används tillfälligt, med en mer eller mindre regelbunden intervall, som motparten alltid blir varnad för i förväg. Detta gör det möjligt för dem att ingripa (till exempel genom att reducera personalen på godstågen och förflytta dem till passagerartågen).

Det finns andra metoder som kan användas ihop med eller istället för strejken – metoder som attackerar företagets produktivitet direkt och som utgör ett väldigt effektivt hot. Under en strejk så beslutar man om teknikaliteter under fackmötena. När man läser dessa regler blir man förvånad över hur mycket omtanke som läggs ner på att undvika skador på företaget. Men, från deras sida, hur mycket gör företaget för att reducera exploateringen av arbetarna? Alla dessa försiktighetsåtgärder reducerar strejkens effektivitet som ett vapen i attacken mot bossarna, och orsaken till detta ligger även det i fackens legalism och konservatism. Mot hård och permanent repression, måste vi svara med kamp utan halvmesyurer och utan varning: hård och permanent kamp. Val av metod i en särskild kamp, och den inriktning informationen ska ha som ständigt ska spridas utåt, bestäms av alla dem som tillhör den autonoma arbetarkärnan, och den måste därför mötas regelbundet.

Perspektiv

Den verkliga utvecklingen av kampen måste utvärderas med jämna mellanrum utifrån den objektiva situationen, och inte vara en sköld av vaga och vacklande ideologiska konstruktioner.

Löneförhöjning är en av de viktigaste aspekterna i kampen eftersom det ger arbetaren större möjlighet att göra motstånd och delta i andra strider som är minst lika viktig för honom. Löneförhöjningar är dock inte det primära målet för den autonoma arbetarkärnan, kampen för ett annat sätt att organisera arbetet är utan tvivel mer intressant, eftersom det indirekt ökar reallönerna på ett sätt som inte kan återtå genom inflationens mekanismer. Dessa indirekta reallöneökningar är faktorer av stor betydelse under konfliktens gång. En reducering av arbetstiden; att vägra vara flexibel eller att ta övertid; fulltalig personal; förbättring av arbetsvillkoren; förändring av regler och arbetstiden för lokförarna, konduktörerna etc.; förbättringar på spår, lok, vagnar etc. är alla faktorer som förbättrar den generella situationen för järnvägsarbetarna och som kan komma att bli en del av reallönen vilket är mycket mer betydelsefullt än summan som står skriven i lönekuvertet.

Grundperspektivet i vilket en långsiktig kamp ska planeras, är att arbetarbasen ska få kontroll över företagets styrning, att steg för steg ta den från cheferna och förmännen som tror sig sitta i en säker situation med fackens godkännande. Med detta som utgångspunkt kan man synliggöra sin position genom att lägga fram en serie förslag på förändringar i företagsledningen, där man framhäver arbetarnas organisationsförmåga och tar avstånd från de ansvariga för de rådande missförhållandena som drabbar passagerarna och andra inblandade.

Med härfina ingrepp kan vi visa på den fackliga kampens felaktiga väg och dess

behov att samarbeta med företaget, omöjligheten av någon förändring av detta faktum i den närmaste framtiden, och på en återgång till en kamp i basen. En kamp mot fackens strukturer och byråkrater, inte mot fackmedlemmarna.

Det slutgiltiga målet är därför autonom förvaltning av kampen, både i kampen om löner och arbetsvillkor, som i kampen för att steg för steg ta över den totala förvaltningen av produktionen. Det är tydligt att denna kampautonomi endast kan utvecklas genom en ordentlig utvärdering av fackets samarbete med arbetsköparna.

Sammanfattning

Den autonoma arbetarkärnan är en kamporganism för försvaret av de järnvägsarbetare som bejaktar *den autonoma kampens princip*. Av denna orsak så förnekar den behovet av fackföreningar och fördömer deras maskopi med systemet.

Med utgångspunkten i autonomiprincipen, så bejaktar den autonoma arbetarkärnan behovet av *permanent konflikt* inom produktionen, och behovet av att *exportera* kampens grundläggande karaktärsdrag utåt. Målgruppen för denna kommunikation utåt är de närstående produktionssektorerna och de som nyttjar järnvägen. Metoderna som är nödvändiga för att förverkliga försvaret av de inblandande, och således hela produktionskollektivet, väljs i överensstämmande med principen om autonomi och permanent konflikt. *Behovet av strejken måste kritiskt utvärderas*, och mycket uppmärksamhet bör läggas åt att leta efter *andra effektiva kampformer* som inte är så lättkontrollerade av företaget. Den autonoma arbetarkärnans ständiga perspektiv är att *höja lönerna och förbättra arbetsvillkoren*, med målet att *skydda reallönerna* vilket är basen för alla arbetares konkreta kampmöjligheter.

Ordlista

Affinitet: Affinitet betyder samhörighet, samhörighetskänsla. En affinitetsgrupp är en grupp av människor med gemensamt intresse. Affinitet mellan kamrater har ingenting med vänskap eller känslor att göra. Att hysa affinitet betyder att ha kunskap om varandra, att veta var de andra står i olika sociala frågor och hur de anser att de kan intervensera i den sociala konfrontationen. Affinitet uppstår i diskussion och framförallt i kamp. Se ”Affinitetsgruppen” i detta nummer av *Dissident*.

Allmänna ekvivalenten: Det medel man använder som ”mellanled” då man byter en vara mot en annan, t.ex. pengar.

Dikotomi: Tudelning. Uppdelning av något i två, varandra uteslutande, mängder. En falsk dikotomi är att felaktigt förutsätta att det finns två, och endast två alternativ. Närbesläktat (och används ofta synonymt) med dualism, en åskådning som antar en grundläggande tvåfaldighet eller motsatsförhållande.

Eklektisk: (av grek. *eklektikos* ”utväljande”) Att föra samman eller begagna idéer, teori osv. från olika håll som inte går ihop. En eklektisk teoribildning är inbördes motsägelsefull. Motsatsen till eklektisk är koherent. Ett eklektiskt tänkande betraktas även ofta som motsatsen till ett dialektiskt.

Fordism: Modell för organiserandet av produktionen som fått sitt namn av Henry Ford, Ford-koncernens grundare. Fordismen, som slog igenom i de Imperialistiska centrumländerna på 20- och 30-talet och hade sin glansperiod fram till slutet av 60-talet, var en produktionsmodell som inom nationalstatens gränser kännetecknades av höga löner, full sysselsättning och hög konsumtion. Fordismen bygger på en tayloristisk arbetsorganisation. Taylorismen innebär att produktionsprocessen uppsplittas i allt mindre detaljer, vilket medför optimal arbetsfördelning, den s.k. löpande-band-principen.

Fordismen präglas förutom av hög arbetsdelning med specialiserad arbetskraft och relativt höga löner också av strikt hierarkiska arbetsrelationer med öppen repression, mekanisering (mänskligt kunnande byggs in i maskiner), centraliserad massproduktion av standardiserade produkter, systematiska studier av arbetet för ökad rationalisering och ett stelt produktionssätt.

Fordismens rationaliseringsmöjligheter möjliggjorde rekordhöga profiler som gav upphov till keynesianismen, en ekonomisk teori som bygger på att stimulera efterfrågan, konsumtionen, och som hävdar att profiten och lönerna inte behöver stå i motsättning till varandra, utan tvärtom ömsesidigt kan ta del av den ökade tillväxten.

Fordismen/taylorismen och dess ekonomiska politik – keynesianismen – och dess

uppbyggande av den kapitalistiska välfärdsstatens masskonsumtionsmodell bildade själva grunden till den historiska kompromissen att stora delar av arbetarklassen politiskt integrerades inom de kapitalistiska ramarna.

Krisen i den fordristiska/tayloristiska ackumulationsmodellen dök upp i slutet av 60-talet och slog igenom definitivt i början av 70-talet. Rationaliseringsmöjligheterna hade uttömts och stött på ett internationellt mångfaldigt motstånd, löpande bandets tempo kunde inte höjas och modellen gav därför inte längre tillräckligt höga profiler. Denna utveckling kolliderade med de kapitalistiska välfärdsstaternas sociala institutioner och dessas stigande kostnader. Därför började den globala kapitalistiska omstruktureringen som ersatte keynesianism med nyliberalism och fordism med toyotism. Se även ”Toyotism”. (Källa: Kämpa Tillsammans!)

Formell och reell underordning: Med *reell underordning* menar man att arbetet inte längre bara är *formellt* underordnat kapitalet (att kapitalisterna äger produktionsmedlen och förtrycker arbetarna med staten) utan att kapitalet så att säga har koloniserat hela samhällsorganismen. Arbetsprocessen har blivit *reellt* underordnat kapitalets logik; all social aktivitet har blivit till varor på marknaden. För vidare diskussion om dessa begrepp, se Marcel: ”Angreppets och undandragandets kommunism” i Riff-raff nr 7, 2005. Samt Karl Marx’ opublicerade sjätte kapitel i Kapitalet. På svenska: ”Den omedelbara produktionsprocessens resultat”, Ekonomiska skrifter i urval. DDR: Cavefors, 1975.

Ideologi: Begreppet ”ideologi” används dels i betydelsen ”teoretisk strömning”, så som leninism, rådkommunism, anarkism etc. Men det används också i betydelsen ett ”falskt medvetande” som har som syfte att släta över motsättningar, avleda uppmärksamheten till ovidkommande ting och legitimera och understödja makten och samhällets fortbestånd. Se tex. ”Det revolutionära nöjet att tänka själv” i detta nummer av *Dissident*: ”Vilket idésystem som helst som tar sin utgångspunkt i en abstraktion – en abstraktion som tilldelar dig vissa bestämda roller eller plikter – är en ideologi. En ideologi förser dem som accepterar den med en falsk medvetenhet, som nödvändigtvis innehåller komponenten att den är styrd av andra. Detta leder till att de som accepterar ideologin beter sig som *objekt* istället för *subjekt*, vilket möjliggör att de utnyttjas snarare än agerar för att förverkliga sina egna viljor. Alla olika ideologier är uppbyggda runt olika abstraktioner, men alla tjänar ändå en överordnad klass genom att ge individer (även om termen inte verkar riktigt passande – ’medlemmar i flocken’ är kanske mer korrekt) en känsla av meningsfullhet i offer, lidande och underordning.”

Immanent och transcendent: Immanens betyder ”inneboende”, ”inom” och transcendens ”överskridande”, ”bortom”. T.ex. så uppfattar kristendomen Gud som ”transcendent”, som ett ”högre väsen”, bortom världen. Medan andra religioner, t.ex. *panteism*, ser Gud som en del av världen, eller rent av identisk med världen – dvs. att Gud är immanent i världen.

Koherent: Sammanhängande, samstämmig. En koherent teori utgör en inbördes överensstämmande helhet. Motsatsen till koherent är eklektisk.

Kontingent: Något som är kontingent är inte en nödvändig del av ett väsen eller en utsaga. Exempel: Begreppet ”får” förstås normalt som ”en fyrfota varelse med ull”; generellt är ullen nödvändigt så till vida att för att vara ett får måste fåret kunna ha ull, men specifikt är ullen kontingent, för man kan klippa fåret utan att det upphör att vara ett får.

Massorganisation: Se ”Syntesorganisation”.

Mediera: Att förhandla, medla och komma fram till kompromisser. En medierad relation innebär en separering, en uppdelning av en enhet i två, genom införandet av ett transcendent ”förmedlande” mellanled, vilket är kärnan i alienationen. En organisation är t.ex. inte medierande bara för att den utåt sett förhandlar med ”makten”, utan minst lika viktigt (om inte viktigare) är att den blir ett mellanled mellan oss själva och vår egen makt, och därför reproducerar alienationen, och därmed även kapitalismen.

Multituden: Eng. Multitude. Ett begrepp som vill synliggöra proletariats pluralism och heterogenitet. Blev väldigt populärt i globaliseringskritiska kretsar efter Michael Hardt och Antonio Negris bok Imperiet (Glänta/Vertigo, 2003), där multitude f.ö. översattes till mängden. I andra sammanhang har det även översatts till myllret. Det är ett väldigt omfattande begrepp med en mängd olika aspekter och implikationer, som i viss mån varierar beroende på användarens politiska bakgrund.

Multituden innebär en förståelse av vad arbetarklassen egentligen är, dess form och innehåll. Lite förenklat utgör det en motvikt till den traditionella vänsterns ofta stelbenta och felaktiga syn på arbetarklassen som en homogen massa, företrädesvis manliga industriarbetare, vars intressen kan organiseras och försvaras av en stor organisation, eller av en gemensam strategi. I verkligheten utgörs klassen av en oändlig mångfald av olika grupper och individer med vitt skilda livssituationer och förutsättningar. Det mest uppenbara är att klassen är uppdelade efter kön, nationalitet, hudfärg och sexuell läggning. Det samma gäller folk som jobbar inom olika branscher, har olika anställningsformer eller är arbetslösa osv. Men oavsett detta så organiserar sig folk överallt utifrån sin egen verklighet för att bemöta och i förlängningen bekämpa kapitalets attacker. Multituden är ett nätverk av dessa gemenskaper och grupperingar som genomsyrar hela samhället. Den utgör så att säga den kämpande klassen, en myriad av aktiva minoriteter, vars kamper kan länkas till varandra, utvidgas, och spridas till andra grupper och nivåer. Multituden är på detta sätt ett försök att konkretisera det Marx kallade ”klass för sig”, vilket han skilde från ”klass i sig”, arbetarklassens rent objektiva existens som kapitalistisk abstraktion, organiserad som en massa, likformig, homogen och tillrättalagd.

”På tyska har Multitude översatts med menge som innefattar betydelsen kvantitet. Det är fel. Konceptet Multitude är ett begrepp som innehåller betydelsen och grundsatsen Enhet, en enhet som är en mångfald av subjektiviteter, enskilda. [...] Multitude är ett begrepp som är polemiskt mot alla former av organiska enheter, och därför är det polemiskt mot begrepp som massa eller folk som i en liberal eller socialistisk tradition. Multitude betyder enheten av ett myller av olikheter. [...] Från ett logiskt och politiskt perspektiv är multitude ett alternativt begrepp till begreppet massa och till alla de begrepp som utesluter den enskildas möjlighet och förmåga att återta sin frihet.”

/Antonio Negri

(Källa: ”Antonio Negri om Imperiet och anklagelser för terrorism”, Stockholms Fria Tidning, 2003-10-24)

Permanent konfliktualitet: Ett förhållningssätt som går ut på att kampen aldrig ska övergå till medling, förhandlingar och kompromisser med makten.

Primitivism: En ideologi som fokuserar på ”civilisationskritik” och ser det som överordnat klasskampen (kapitalismen blir då bara ännu en av civilisationens avarter). Primitivisternas mål är få samhället att gå tillbaka till ett icke-industriellt samhälle som bygger på ”jägar-samlar-principen”.

Projektualism: Ett helhetsperspektiv där klassanalysen, teorin, praktiken, organiseringen osv. bildar en koherent helhet för att uppnå ett specifikt mål. I det här fallet social revolution och kommunism. De mest kända historiska exemplen på försök till projektuella helhetskoncept är socialdemokratien, leninismen och syndikalismen.

Reell underordning: Se ”Formell och reell underordning”.

Rekuperera: Att ”fånga upp”, återhämta, integrera något i staten. Begreppet syftar på det etablerade samhällets försök att neutralisera potentiellt revolutionära företeelser ”inifrån” och därefter utnyttja dem för egna syften.

Rhizomatisk struktur: Rhizom är ett begrepp hämtat från biologin, det introducerades till en bredare publik av Deleuze och Guattari som använde sig av det som ett centralt begrepp i ”Tusen Platåer” (1980). Ett rhizom är ett rotsystem, ett underjordiskt sammanbundet överlevnadssystem som finns hos vissa typer av växter till exempel ormbunken. Det är ett system av knölar och lökar, sammanbundna med varandra genom förgreningar och förlängningar. I ett rhizom finns det en ständig tillgång till nya vägar och flyktlinjer som skapar en sorts osårbarhet för det totala systemet. Även om enskilda delar kan skadas eller slås ut så klarar sig helheten. Så länge som det finns nya vägar för ormbunkens rotsystem att sprida sig på så kommer den att anpassa sig till bortfallet av plantor och förgreningar. Ett rhizom skickar stän-

dig ut nya skott, det växer hela tiden och det är notoriskt svårt att utrota. Internet är ett exempel på en rhizomatisk struktur.

Syntetisera: Att skapa en syntes. Se ”Syntesorganisation”.

Syntesorganisation: Organisering som försöker samla så många som möjligt istället för att eftersträva teoretisk och taktisk enhet. Enheten baseras då på åsiktsmässiga och formella principer istället för hur den faktiska kampen bedrivs. Därmed är det en konstlad, ideologisk enhet eftersom den försöker samla, syntetisera, olika motstridiga viljor under ett och samma tak. Denna konstlade enhet blir i en syntesorganisation permanent och självbevarande, i form av en ”demokratisk massorganisation” där ”alla” får vara med i egenskap av enbart ”försäljare av varan arbetskraft”. En organisation där man kan ”gå med” helt oberoende av hur man faktiskt agerar i klasskampen. Exempel på typiska syntesorganisationer är fackföreningar och partier.

Enligt plattformisterna (se t.ex. *Dissident #1*) så var syntesorganisering den typ av organisering som försökte samla samtliga anarkister inom en enda organisation (”Står vi bara enade är vi starka!”). Individualistiska och kommunistiska anarkister, revolutionära och reformistiska, syndikalistiska och icke-syndikalistiska, skulle stå sida vid sida. I Plattformen förespråkas istället ”taktisk och teoretisk enhet”, alltså att teorin och praktiken måste vara överensstämmande när man organiserar sig. Om man inte organiserar sig på detta sätt, utan organiserar sig enligt syntestanken, blir organisationen handlingsförlamad. Det här var egentligen ganska självklara saker, men det blev ändå en splittring mellan ”syntes- och antisyntes-anarkister” då plattformen kom ut (den är därför, utan tvekan, en oerhört central text inom den anarkistiska idétraditionen). Malatesta höll med om synteskritiken som plattformisterna lade fram, men var kritisk mot att man skulle bilda organisationer enligt deras modell (han kritiserade främst tanken om ”kollektivt ansvar” och centralkommittéer). Insurrektionalisterna har sedan byggt vidare på Malatesta och fördjupat synteskritiken ytterligare.

Toyotism: En modell för organiserandet av produktionen som fått sitt namn efter företaget Toyota. Toyotismen ersätter med ojämn hastighet den tidigare produktionsmodellen, fordismen. Det handlar i praktiken om en ”toyotisering”.

Toyotismen byggdes i Japan upp på ryggen av en försvagad och nedtryckt fackföreningsrörelse. Det japanska bilarbetarfacket Zenji krossades på 50-talet efter hårda konflikter, och nya företagsanknutna fackföreningar startades på initiativ av företagen själva.

Toyotismen baseras på en kombination av högteknologiska arbetsprocesser och en högmotiverad mindre grupp arbetare med stor mobilitet. Toyotismen präglas av:

- Nya former av intern organisation med lagarbeten, team-work, med arbetare som är multifunktionella och är medbestämmande angående utveckling, rationaliseringar, kvalitet och underhåll.
- Målstyrning istället för strikt hierarkiska direktiv och orderstyrning.

- Förtäckt repression genom intern konkurrens mellan arbetslag (och slutligen mellan enskilda arbetare), som omväxlande förhåller sig till varandra som kunder och leverantörer i ett slags marknadssystem.
- S.k. "kaizen" som innebär att alla standardmoment i arbetsprocessen skrivs ned eller ritas upp, alla små rationaliseringar som därefter utvecklas arbetas kontinuerligt in i föreskrifter, för att på så sätt bränna bort mikropausar.
- Mager produktion, "lean production", vad gäller produkter i arbete, antal arbetare, antal tjänstemän i arbete och använd arbetstid.
- "Just-in-time"-system för transporter och leveranser istället för lagerhållning, vilket ställer enorma prestationskrav.
- Flexibilitet och förmåga till snabba omställningar både på golvet och på kontoren.
- Decentralisering av produktionen.
- En teknologisk offensiv som bl.a. baseras på informationsteknik.
- Marknadssignaler ska släppas in på alla nivåer för att ställa kundbehoven i centrum.
- Flexibel lön beroende på profitens storlek.
- Synliga och enkla flöden och strukturen i produktionen, "genomskinlighet".
- Korporativ lojalitet mot företaget.
- Elitistisk hierarkisering av arbetarna inom produktionsledet, där den lilla relativt privilegierade gruppen av arbetare domineras av "den nya medarbetaren": ung, lojal man av inhemsk härkomst. Arbetsrelationerna är alltså elitistiska, sexistiska och rasistiska.
- Större företag har konkurrensutsatt utlokaliserat produktion med ett nätverk av underleverantörer.
- På internationellt plan intensifieras utnyttjandet av skillnaderna mellan produktionsförhållandena med hjälp av flexibilisering av finans- och kapitalcirkulationen och utlokalisering av mekanik, sammansättning och råvaruproduktion till Trikont och produktion av högteknologi (t.ex. läkemedelsindustrin) i centrumländerna. Denna arbetsdelning är kärnan i den s.k. globaliseringen.

Se även "Fordism". (Källa: Kämpa Tillsammans!)

Transcendent: Se "Immanent och transcendent".